

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
235. (1301.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2923 ▲
1 amerikai dollár	3,2559 ▼
100 magyar forint	1,5404 ▲

Aktuális

2

Patten: elvadult ország Románia

„Románia elvadult ország” – jelentette ki hat évvel ezelőtt Chris Patten, az Európai Bizottság nemzetközi kapcsolatokért felelős biztosa a *WikiLeaks* portál legfrissebb – romániai vonatkozású – diplomáciai kiszivárgatásai szerint.

Aktuális

3

A Bechtel finanszírozná az erdélyi autópálya folytatását

A Bechtel ajánlatot tett a hatóságoknak az észak-erdélyi autópálya finanszírozására, mivel az államnak nincs pénze a sztráda megépítésére – jelentette be Liviu Costache, az országutak és autópályák kezelésével megbízott állami vállalat vezérigazgatója.

Kultúra

6

Interferencia és kockázat

„Az idei rendezvény a találkozások és párbeszédnek egy speciálisabb eseteire fektetett hangsúlyt: a nemzedékek közötti párbeszédre a színházi kultúrán belül” – mondta Tompa Gábor az Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál megnyitóján.

Vezércikk

3

Keskeny a takaró

A gyermeknevelés munka? Természetesen az. Akkor miért ne számíthatna bele a nyugdíjba? A nagytata is vigyáz az unokára? Akkor miért ne mehetne gyesre? Ha sok pénzt keres, akkor a feleség vajon visszavonul, hogy anyuka lehessen? Jövőbeli szellemi-lelki fejlődése szempontjából sem mindegy, hogy életének első két évében ki van a kicsivel. ▶

Székedi Ferenc

Bicskanyitogató törvény

*A szakszervezetek szerint megnyirbálná jogait az új munkatörvénykönyv***Rendből káosz? A szakszervezetek szerint a munkatörvénykönyv előírásai nem kedveznek az alkalmazottnak**

Fotó: ÚMSZ

Tiltakoznak a szakszervezetek a munkatörvénykönyv tervezett módosításai ellen. Szerintük a jogszabály napokban közvitára bocsátott tervezete megnyirbálja az alkalmazottak jogait, és káoszt teremt a munkaerőpiacon. Bong Vilmos, az Alfa Kartell szakszervezeti tömb háromszéki elnöke szerint „akár a bicskát is előveszik”, ha a kormány nem változtat álláspontján. A tervezet szerint változik a sztrájkjog, a szabadságolás módja, és módosul a meghatározott időre kötött munkaszerződések rendszere is. **7. oldal ▶**

Csík: „betelt” a konzulátus**Cs. P. T.**

▶ A csikszeredai magyar konzulátus kénytelen elutasítani azokat, akik időpontot kérnek a jövő évre állampolgársági kérvényük benyújtására. Eddig több mint hétezer időpontot pipáltak ki az előjegyzési naptárban, és június 30-a az utolsó dátum, amikor fogadni tudják a kérvényezőket – tudta meg lapunk a diplomáciai képviselő ügyfélszolgálatától. Az érdeklődőket egyelőre a kolozsvári és bukaresti konzulátusra, illetve Magyarországra irányítják. **Folytatása a 2. oldalon ▶**

Közlekedési káosz a tél miatt**A jég miatt tegnap órákat késtek a vonatok. 7. oldal ▶**

Fotó: Tofán Levente

Gyes: öt változat a kismamáknak**M. Á. Zs.**

▶ A gyes időtartamát és összegét szabályozó öt variáns közül kell kiválasztania a „legjobbat” hétfői ülésén a kormánynak. A Ioan Botiş miniszter által korábban ismertetett három elképzeléshez hozzáadódott még az RMDSZ és a nemzeti kisebbségek frakciójának javaslata. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:**úmsz színekép**

HIRDETÉS

ÚMSZ előfizetési akció 2011**Egyet fizet, kettőt kap!****Fizessen elő az Új Magyar Szóra, és ajándékozza meg szeretett, barátait, ismerősöket egy ingyenes ÚMSZ-előfizetéssel!****Részletek Szolgáltatás oldalunkon**

Röviden

Csökkent a román GDP a III. negyedévben

A román bruttó hazai termék (GDP) 2,5 százalékkal csökkent az idei harmadik negyedévben a tavalyi azonos időszakhoz képest – közölte végleges adatként a statisztikai intézet tegnap, megerősítve ezzel korábbi becslését. Az idei második negyedévhez képest a GDP 0,7 százalékkal gyengült a július és szeptember közötti időszakban. A harmadik negyedévi GDP-re elsősorban az építőipari, a kiskereskedelmi és a mezőgazdasági szektorok hanyatlása volt hatással.

Irakban elfogták az Al-kaida 39 tagját

Az al-Kaida nemzetközi terrorszervezet 39 tagját vették őrizetbe egy rajtaütés során a nyugat-iraki el-Anbár tartományban – jelentette be tegnap Dzsavád Puláni belügyminiszter, aki halálbüntetés kiszabását kérte rájuk, mert korábban Bagdadban pokolgépes merényletek elkövetését tervezték. A politikusa a tévé által is közvetített sajtótájékoztatóján követelte, hogy az őrizetbe vett embereket mielőbb állítsák bíróság elé, és ítéljék halálra őket.

Ötmillió euró értékű műkincset raboltak el

Mintegy ötmillió euró értékű műkincset raboltak el Spanyolországban, a Madrid közelében fekvő Getafe városban – jelentette be a madridi rendőrség tegnap. A spanyolországi múzeumok tulajdonában lévő műkincseket – köztük Pablo Picasso, Fernando Botero, Eduardo Chillida és Antoni Tapies alkotásai – egy kölni kiállításhoz szállították haza. A jármű a getafei ipari park egyik raktárában parkolt, s onnan lopta el még szombaton három álarcos férfi az értékes zsákmányt.

Könnygázt vetettek be a diákok ellen Athénban

Könnygázt vetett be a görög rendőrség tüntető diákok ellen tegnap Athénban. Több mint ezer demonstráló akart a brit nagykövetséghez vonulni, hogy kifejezzék szolidaritásukat a Nagy-Britanniában tiltakozó diáktársaikkal. Legkevesebb hárman megsérültek. A diákok mindkét országban kormányaik takarékosági intézkedései ellen tiltakoznak.

Perelik a Rolls-Royce-t

Keresetet nyújtott be a Qantas ausztrál légitársaság a kis híján repülőgép-katasztrófa-hoz vezető, meghibásodott hajtóművet gyártó Rolls-Royce cég ellen, de továbbra is nyitott a peren kívüli megegyezésre. A légitársaság közölte tegnap, hogy azért nyújtotta be a keresetet az ausztrál szövetségi bíróságon, hogy lehetővé tegye a jogi eljárás megindítását, amennyiben peren kívül nem sikerül megegyezni a Rolls-Royce-szal a kártérítés összegében.

Szíriában akar vizsgálni a NAÜ

A Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (NAÜ) főigazgatója közölte: hivatalosan kérte Szíriát, engedélyezze egy feltételezett nukleáris létesítmény maradványainak vizsgálatát. Amano Jukija a NAÜ igazgatótanácsának ülésén elmondta, hogy levelet írt Valid Moallem szíriai külügyminiszternek, és azonnali hozzáférést követelt az al-Kibar nevű létesítmény maradványaihoz.

Ősztündij vajdasági diákoknak

Fejenként havi 120–150 euróval támogatja a jövő tanévtől legalább félezer vajdasági magyar elsőéves egyetemi hallgató tanulmányait a Magyar Nemzeti Tanács – idézte Korhecz Tamást, a kisebbségi kulturális autonómia legfőbb szervének számító testület elnökét tegnap számában az újjvidéki Magyar Szó című napilap.

Csík már „betelt”

Folytatás az 1. oldalról

„Nem tudjuk, mi történik majd június 30-a után, jelenleg Budapest utasításaira várunk” – magyarázta érdeklődésünkre a konzulátusi alkalmazott. A csíkszeredai diplomáciai képviselőt külföldön tartózkodó ügyvivőjét, Balogh György konzult lapunk tegnap nem tudta elérni az ügyben.

A kolozsvári és a bukaresti konzulátus előjegyzési naptárában még bőven van hely. Szilágyi Mátyás kolozsvári főkonzultól megtudtuk, eddig több mint négyezren jelezték, hogy jövőre kérvényezni kívánják az állampolgárságot. „Akik most fordulnak hozzánk, azokat márciusban várjuk a kérvényükkel” – mondta a diplomata. Drávcz Herbert bukaresti főkonzul tájékoztatása szerint eddig több mint háromszázan keresték meg ügyfélszolgálatukat, a legutóbbi jelentkezőt március 4-re hívták be a diplomáciai képviselőre.

Wetzel Tamás miniszteri biztos tegnap igyekezett megnyugtani az állampolgársághoz folyamodókat: december közepére minden készen áll az egyszerűsített honosítási eljárás januári bevezetéséhez. Az MTI-nek elmondta: minden személyügyi, infrastrukturális és informatikai fejlesztés ütemtervszerűen halad, sőt, a legtöbb fejlesztés jobban áll, mint ahogyan azt eredetileg tervezték. Így semmi akadály nincs annak, hogy december közepére minden készen álljon az egyszerűsített honosítási eljárás január 1-jei indulásához.

Nem részrehajló a Szülőföld Alap?

ÚMSZ

Elutasította tegnap a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium nemzetpolitikai államtitkársága a Szülőföld Alap pályázati elbírálásait kifogásoló kijelentéseket. Az államtitkárság közleményében Dorosz Dávid országgyűlési képviselő (LMP) a témában a héten tett kijelentéseire válaszolt. Dorosz Dávid hétfőn arról beszélt: a Szülőföld Alap kollegiuma részrehajlóan döntött, és a napi túlélést jelentő támogatás megvonásával olyan jelentős lapokat hozott kilátástalan helyzetbe, mint az Új Magyar Szó, a Transindex, a Látó vagy a Korunk. Az államtitkárság közleményében kiemelte: a felsorolt sajtótermékek nagy részét a Szülőföld Alap támogatta. Így a Látó című folyóirat az Aranka György Alapítványon keresztül 1 millió forintot, a Korunk című folyóirat összesen 2 millió forint értékű támogatást kapott, a transindex.ro pedig a kolozsvári Media Index Egyesületen keresztül jutott 700 ezer forint támogatáshoz. A közlemény azonban nem tér ki arra, miért nem kapott egyetlen forintot sem a Románia egész területére eljutó magyar lap, az Új Magyar Szó. Az államtitkárság hangsúlyozta: az elmúlt évek támogatásából kiindulva most azokat részesítették előnyben, akik régóta nem jutottak forráshoz. ◀

A csíkszeredai konzulátus már nem fogad előjegyzést. Fotó: Mihály László/Hargita Népe

Tájékoztatása szerint a kormány 830 millió forintot biztosított az idei fejlesztésekre. A várhatóan nagyszámú kérelmek gyors elbírálása miatt pedig 170 embert vettek fel különböző szervezetekhez, akiknek természetesen a munkavégzéshez szükséges feltételeket is biztosítani kellett. Emellett az egyes külképviseletek bővítése is szükségessé vált. Ráadásul a gyors adattovábbítás és elbírálás érdekében a jelenlegi informatikai rendszereket is fejleszteni, illetve bővíteni kellett.

Jelenleg a „finomhangolásnál” tartanak, az egyes képzések ugyanis a napokban fejeződnek be, az informatikai rendszerek már a tesztelési folyamatban vannak, illetve a nagy érdeklődésre való tekintettel újabb ingatlanok

átalakítása is szükséges három külképviselet (Csíkszereda, Kolozsvár, Szabadka) esetében.

A miniszteri biztos kitért arra is, hogy jövőre összesen, a három érintett tárcánál (Külügyminisztérium, Belügyminisztérium, illetve a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium) mintegy 2,4 milliárd forint áll rendelkezésre az egyszerűsített honosítási eljárásra. Hozzátette: minden fejlesztés ideiglenes jellegű, hiszen az első évben várható a legtöbb kérelem. Az igények függvényében pedig megtakarítások is elképzelhetők.

Wetzel Tamás elmondta, hogy december 8-10 között Erdélyben három tájékoztatót tart az Erdélyi Demokrácia Központok Hálózatának, amelyek helyben segítik az egyszerűsített honosítást. ◀

Patten: Románia elvadult ország

Cs. P. T.

„Románia elvadult ország” – jelentette ki hat évvel ezelőtt Chris Patten, az Európai Bizottság nemzetközi kapcsolatokért felelős biztosa (képiünkön) a WikiLeaks portál legfrissebb – romániai vonatkozású – kiszivároztatásai szerint. Az EU magas rangú tisztségviselője a kelet-európai országok csatlakozási esélyei kapcsán fogalmazta meg véleményét Romániáról. Patten akkor úgy vélekedett: Horvátország uniós szempontból jóval felkészültebb Romániánál és Bulgáriánál, mégis az utóbbi két ország lép be majd hamarabb az EU-ba. „Románia külön eset, ez egy elvadult ország” – jegyezte meg a biztos. A WikiLeaks egyéb romániai vonatkozású dokumentumokat is kiszivároztatott. Az egyik egy távirat, amelyben Nicolas Taubman korábbi amerikai nagykövet az örökbefogadások romániai helyzetéről számol be washingtoni feletteseinek. Mark Gitenstein jelenlegi amerikai nagykövet korábban igyekezett megnyugtani Bukarestet: nincs mitől tartania, mert a WikiLeaks által kiszivároztatott dokumentumok nem tartalmaznak olyan információkat, amelyek károsan befolyásolnák a két ország viszonyát. ◀

Tűzvész pusztít Izraelben

Hirösszefoglaló

Hatalmas tűz ütött ki tegnap Izraelben, Haifa közelében, a Karmel-hegy két faluját kiürítették, és elszállították egy, a tűz által fenyegetett börtön ötszáz lakóját is. Különböző források szerint mintegy 40-en meghaltak a katasztrófában. A Damon börtön ötszáz foglyát a környék más börtöneibe szállították, az evakuáció során felborult egy autóbusz, amely 50 börtönőrt (más források szerint 50 foglyot) szállított.

Eddig 1200 hektárnyi terület teljesen kiégett a Haifa mellett keletkezett tűzvészben

Fotó: AFP

Öt változat kismamáknak

Hétfőre halasztotta a döntést a koalíció a gyermeknevelési támogatásról

Folytatás az 1. oldalról

Emil Boc kormányfő nem volt hajlandó színt vallani, az álláspontját firtató újságírói kérdést elhárította. „Dönteni csak ezután fogunk, az összes vélemény figyelembevételével. Ismétlem, én csak a végén döntök, a szakértői vélemények ismeretében” – fogalmazott Boc.

Botiş három javaslata

Bár a hét elején a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) országos vezetősége rábólintott Ioan Botiş munkaügyi miniszter gyescsökentő tervezetére, időközben kiderült, hogy a tárcavezető három javaslatot bocsátott vitára. A nagyobb koalíciós alakulat által kedvelt változat szerint a gyermeknevelési szabadság egy évre csökkenne, az édesanyák pedig korábbi fizetésüknek 85 százalékát kitevő támogatásban részesülnek. A tervezet szerint az egy év után munkába álló anyák további tizenkét hónapig 500 lejes pótlékot kapnának. Botiş kiskaput is mutatott a rendszer kijátszása, értelmezése szerint a 13. hónaptól munkába álló édesanyák elmehetnek fizetetlen szabadságra; ezalatt a 200 lejes gyerekpénz mellett megkapnák az 500 lejes támogatást is. Javaslatait európai példával támasztotta alá, elmondta, hogy az EU tizenkét országában semmilyen támogatást nem kapnak az édesanyák. A munkaügyi tárcavezető másik két javaslata szerint megtartanak ugyan a kétéves gyermeknevelési

Eltűnhetnek a parkokból a kisgyermeküket sétáltató édesanyák, ha egy évre csökkentik a gyest

Fotó: Tofán Levente

szabadság időtartamát, viszont 1000, illetve 1500 lejes felső határt szabnának a támogatásnak. A korábban visszatérő anyukák ellenben csak 100 lejes pótlékot kapnának.

Az IMF a bűnbak?

Időközben az is kiderült, hogy a munkaügyi tárcavezető „buzgalmán” háttérben az áll, hogy a Nemzetközi Valutaalap (IMF) a hivatalos szándéklevél mellett egy újabb dokumentumot is átadott a kormánynak, amelyben különböző költségcsökkentő intézkedéseket javasolt. Ezek egyike a jelenleg két éves gyermeknevelési szabadság tizenkét hónappal való

csökkentését és az anyáknak juttatandó támogatás 1000 lejben való maximálását kérte. A Mediafax hírügynökség birtokába került dokumentum szerint a kormány vállalta, hogy „racionalizálja és az uniós átlaghoz igazítja” a gyermeknevelési támogatás összegét.

Az RMDSZ megtartaná a kétéves időtartamot

Az RMDSZ két minisztere, Kelemen Hunor művelődésügyi és Borbély László környezetvédelmi tárcavezető egybehangozóan úgy nyilatkozott, hogy a gyermeknevelési szabadság időtartamához semmiképpen nem szabad nyúlni, ellenben a költségvetési lehetőségek függvényében egyeztetethetnek a támogatás összegéről. Borbély elfogadhatónak tartaná, hogy a jelenlegi 3400 lejes felső határt csökkentsék, vagy akár egy egységes támogatási összeget állapítsanak meg.

A kisebbségek javaslata: három évig hatszáz lej

Varujan Pambuccian, a kisebbségek frakcióvezetője elmondta, vasárnap ismét összetül a koalíció „a technikai részletek” megbeszélése céljából. Hozzátette: javaslataik szerint az édesanyák három évig maradhatnak kicsinyekkel, ezalatt 600 lejes „egyetámogatást” kapnának. ◀

Udvarhelyszék: Verestóy a jelölt

Baloga-Tamás Erika

▶ Egyetlen jelölt pályázik az udvarhelyszéki RMDSZ-elnöki székére. A tegnap délben lezárult jelölési határidőig csupán Verestóy Attila szenátor iktatta pályázatát az Udvarhelyszéki Területi Irodánál, tudta meg az Új Magyar Szó Bíró Botondtól, a tisztújítást koordináló testület ügyvivőjétől. Hozzátette: Verestóyt huszonkét udvarhelyszéki település szervezete javasolja, valamint az Udvarhelyszéki Önkormányzati Tanács is öt tartaná a legmegfelelőbbnek az elnöki tisztségre. A december 9-én esedékes udvarhelyszéki RMDSZ-tisztújítás előkészületei lassan a végéhez közelednek, november 26-án az utolsó településen is lejárt a küldöttjelölő gyűlés. A huszonhat udvarhelyszéki településről összesen 337 küldöttet nevesítettek, akik az 52 tagú udvarhelyszéki választmányt, valamint 59 ifjúsági képviselővel együtt alkotják a küldöttgyűlést. A választást koordináló testület tegnap délután ülésezett, melynek során pontosították a jövő heti küldöttgyűlés előkészítésének menetét, ellenőrizték a jelölt dossziéját, valamint meghatározták a tisztújítás napirendi pontjainak sorrendjét. ◀

A Bechtel finanszírozná az erdélyi autópálya folytatását

ÚMSZ

▶ A Bechtel ajánlatot tett a román hatóságoknak az észak-erdélyi autópálya finanszírozására, mivel az államnak nincs pénze a 415 kilométer hosszú tervezett út megépítésére – jelentette be tegnap Liviu Costache, az országutak és autópályák kezelésével megbízott állami vállalat vezérigazgatója. Az Agerpres hírügynökség által idézett vezérigazgató szerint az amerikai vállalat már elküldte a román hatóságoknak a finanszírozási tervet, ezt jelenleg vizsgálja a bukaresti pénzügyminisztérium. A projekt szerint a Bechtel finanszírozná a Bors és Brassó között haladó au-

tópálya megépítésének költségeit. Az állam 2003 végén állapodott meg az amerikai vállalattal, de a szerződés felülvizsgálata, majd a román állami finanszírozás akadozása miatt eddig csak 52 kilométer épült meg a Kolozs megyei Gyalu és Aranyosgyéres között a 415 kilométerből. A jövő évi állami költségvetésben 300 millió lejt különítettek el az autópálya építésére, de ez az összeg csak arra elég, hogy az állam törlessze a Bechtellel szemben az idén felhalmozott adósságát. Az autópálya költségeit eredetileg 2,2 milliárd euróra becsülték, de utólag kiderült, hogy várhatóan minimum kétszer többbe kerül majd. ◀

Ártatlan család? Marosvásárhelyig még nincs pálya, csak útjelző

Fotó: Mediafax

Nem közös öröm a nemzeti ünnep

ÚMSZ

▶ A magyarok akkor csatlakoznának Románia nemzeti ünnepéhez, ha az nem december elsején lenne, vagy ha a Székelyföld területi autonómiát kapna – fogalmazott tegnapi sajtótájékoztatóján Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere. A városi RMDSZ-elnök szerint egy olyan napot kellene választani a nemzeti ünnep időpontjára, amely kifejezhetné az ország minden lakójának „közös örömét”. A másik alternatíva az lehetne, folytatta Antal, hogy teljesüljenek az 1918. december 1-jén a magyar közösségnek tett ígérek, vagyis biztosított legyen a Székelyföld autonómiája. „Akkor együtt örülnénk: mi annak, hogy van autonómiánk, Románia pedig annak, hogy Erdély az övé. Anélkül, hogy e két feltétel egyike teljesüljön, azt hiszem, nem korrekt az az elvárás, hogy mi részt vegyünk a december 1-jei ünnepségeken” – mondta Antal Árpád. A sepsiszentgyörgyi városvezető úgy véli, az 1989. decemberi forradalom valamelyik napja alkalmasabb lenne nemzeti ünnepnek, mind a románok, mind a magyarok számára. A nemzeti ünnep időpontjának felülvizsgálatát javasolta korábban hasonló érveléssel Mădălin Găruianu, a PNL sepsiszentgyörgyi elnöke is. ◀

Keskeny a takaró

Valószínű, olvasóinknak is feltűnt: amikor átlagfizetésekről, egy főre eső nemzeti jövedelemről, fogyasztói kosárról, egészségügyi kiadásokról, nyugdíjakról és más, társadalomra jellemző adatokról van szó, akkor a romániai média

gyakran idézi a nyugat-európai országokat, olykor pedig még egyesült államokbeli számsorokat is előkotor a különböző élethelyzetek jellemzésére. Most pedig, amikor már napok óta vitatkoznak a politikusok és különböző érdekvédelmi szövetségek a gyermeknevelési segélyről, akkor mintha hátat fordítottak volna az összehasonlító módszereknek, és bölcsen hallgatnak arról, milyen is a „gyes” az uniós és általában a nyugat-európai országokban.

És ez a némaság nem véletlen, mert ott a szülési szabadság jóval rövidebb, mint mi felénk, a gyermeknevelésről nem is beszélve, és adott minimális határokon túl jörsz rá van bízva az anyára és a családra. A kapitalizmus ugyanis úgy alakította ki a játékszabályokat, hogy akinek van munkahelye, az megbecsüli és önmagától igyekszik vissza a munkába, de persze megteremtette annak a lehetőségét is, hogy meg lehessen fizetni a gyermeke felügyelőket, dadákat, bejárónőket és más, hasonló munkaköröket. Nem véletlen tehát, hogy a bébiszitterkedés keletre nyugatra és nem nyugatról keletre irányuló mozgalom, az egyetemista lányok a vakáció alatt Romániából, Magyarországról, Lengyelországból és más kelet-európai országokból igyekeznek Angliába, Németországba, Hollandiába, Franciaországba, és soha nem fordítva. Kelet- és Közép-Európában azonban más a helyzet: a legtöbb volt szocialista országban a népességi mutatók alakulását, azok befolyását állampolitikai rangra emelték, és ennek megfelelően születtek meg a keményebb vagy puhább diktatúrákban az abortuszt tiltó intézkedések, majd a változások után a különböző mércével és időtartammal mért anyasági és gyermeknevelési segélyek.

A gyermeknevelés munka? Természetesen az. Akkor miért ne számíthatna bele a nyugdíjba? A nagytata is vigyáz az unokára? Akkor miért ne lehetne gyese? Ha felfele ível a karrierje, ha sok pénzt keres, akkor a feleség vajon visszavonul, hogy anyuka lehessen? Jövőbeli szellemi-lelki fejlődése szempontjából sem mindegy, hogy életének első két évében ki van a kicsivel. A szegényeknek mégis több gyermekük van, a gazdagoknak kevesebb. Azé a nemzeté lesz a jövő, akely többet szül. És így tovább, és így tovább. A kérdőjelekből és megállapításokból soha nem lehet kifogyni, és alighanem ez a magyarázata annak a hosszán tartó és a legkülönbözőbb érvekkel megtűzdelt törvénykezési vitának, amely hétfőn újabb állomáshoz ér. De hogy akkor sem lesz vége, az szinte bizonyos. Hiszen ahol a takaró keskeny, ott hiába húzogatták ide vagy oda, majd mindig kilóg alóla valami. Az igazi megoldás – nyilván – a nagyobb takaró.

Román lapszemle

A párizsi Marcel Dassault hotel Constantin Brâncuși három szobrát és mintegy húsz személyes tárgyat bocsátotta árverésre. A kalapács alá került műalkotások és a művész használati cikkei összesen 1,5 millió euróért keltek el. (Adevărul) ▶ Az idei nemzeti ünnepén a Diadalív alatti parádéra összegyűlt tömeget is megviselte a válság, csupán kétezeren gyűltek össze. A jelenlévők bevallották, nem annyira a nemzeti öntudat, mint inkább a gyerekek kíváncsisága vezérelte őket, ugyanis élőben szerették volna látni a páncélos autót. (Gândul) ▶ Eleonore of Schaumburg-Lippe dán hercegnő Theodor Paleologu volt kulturális miniszter szerelméért Romániába költözött. A volt tárcavezető nem zárja ki a házasságot és a gyerekeket sem a kapcsolathól. (Puterea)

Cigány-e a roma?

A roma-problémát nem szavak cserélgetésével, hanem a közösség társadalmi integrációját szolgáló konkrét intézkedésekkel, nem kevés megértéssel, tapintattal, türelemmel – és sok pénzzel lehet csak megoldani.

Bogdán Tibor

▶ Válságidőben nem éppen időszerű téma, de a kormányzó Demokrata-Liberális Párt (PD-L) honatyái a súlyosbodó gazdasági és pénzügyi gondok közepette is időt szakítanak maguknak olyan területek törvény általi szabályozására, mint a prostitúció, a jóslás és kuruzslás. Újabban parlamenti képviselőjük, Silviu Prigoană azt kívánja törvénnyel elrendelni, hogy a hazai romákat a jövőben hivatalosan cigánynak nevezzék.

Britek, romák

A demokrata-liberális honatyát a külföldön randalírozó romániai romák kapcsán az aggasztja, hogy ezen a néven rendszerint összetévesztik őket a románokkal. Az aggodalom feltehetően nem véletlenül született meg a „szemétkirályként” ismert honatyá fejében: korábban ugyanis a demokrata-liberálisok mentora és fő irányzója, Traian Băsescu államfő – szintén az összetévesztés veszélyére hivatkozva – hibának minősítette azt, hogy néhány évvel ezelőtt a cigány megnevezés helyett a romát vezették be.

Prigoană szerint „világ-szerte több száz millióra tehe-

tő azoknak a száma, akik nyelvészeti és etimológiai ismeretek hiányában úgy gondolhatják, hogy ha Britanniában britek, akkor Romániában romák élnek.

A PD-L-s politikus még ennél is tovább megy. Szerinte a roma szó használata miatt át kellene írni minden olyan irodalmi művet, amelynek címében vagy szövegében előfordul a cigány szó. De a roma megnevezés miatt megorrolhatnának Bukarestre az olaszok is, mivel a roma Róma nevét idézheti fel képzetükben.

Prigoană megtiltaná, hogy a cigány szónak negatív jelentést tulajdonítsanak, ami legalább akkora képtelenség, mint Ceaușescunak az az elképzelése, hogy a fizetés szót a javadalmazással helyettesítve megakadályozza a kapitalista termelési viszonyok romániai érvényesülését.

Kortévesztő akadémikusok

A romániai honatyák elképesztő cselekedeteihez már hozzászokhatott a választó, annál meglepőbb viszont az, hogy a javaslattal a kormány is foglalkozott – holott lennének bőven sürgetőbb teendői. A Boc-kabinet komolyan véve a javaslatot, „kiegészítő tájékoztatást” kért hazai intéz-

ményektől. Ráadásul a Román Akadémia – amely már az oktatási törvénytervezet kisebbségi fejezetének ízeke szedésével bebizonyította, hogy kétszáz évvel elmaradt az időben – maga is úgy vélte, „a cigány a helyes megnevezése ennek a nemzetek fölötti lakosságnak”. A kormányhoz intézett átiratában azzal érvel, hogy más európai népek is a cigány megnevezést használják.

Emil Boc, a Román Akadémia álláspontjától befolyásolva, hajlana arra, hogy fontolóra vegye Silviu Prigoană jogszabály-tervezetét. Ebben az sem zavarja, hogy minden más illetékes romániai intézmény – a művelődési minisztérium, a kül-

ügyi tárca, az Országos Romaügynökség, az Etnikumközi Kapcsolatok Főosztálya, az Országos Diszkriminációelleni Tanács, de még a kormányfőtárcáság is – elveti a demokrata-liberális honatyá kezdeményezését.

Ellenvélemények

Az említett intézmények az Európa Tanács határozataira és jelentéseire hivatkoznak, amelyekben a testület a roma szó használatát ajánlja minden tagországnak. Emellett a Román Külügyminisztérium 2000-ben kiadott memoranduma értelmében a tárca nemzetközi szervezetekkel folytatott levelezésében a roma megnevezést kell használni. A tárca ugyanakkor úgy véli, a jogszabály-tervezet nem járul hozzá ahhoz, hogy nemzetközi téren ne téveszték össze Romániát és a román népet a romákkal. A román

fél döntése ugyanis nem fejt ki hatást más államok területén, ahol továbbra is a roma megnevezést használhatják majd.

Az Országos Diszkriminációelleni Tanács emlékeztette a kormányt arra, hogy még a tavasz folyamán határozatban mondta ki: a cigány megnevezés visszaállítását „semmilyen legitím cél nem igazolja objektív vagy észszerű módon”.

A művelődési tárca is úgy ítélte meg, hogy tudományosan a roma szó helyes, hiszen mindenkor a romani nyelv régi szavát használták a romákhoz való etnikai tartozás megjelölésére. „A Román Fejedelemségekben a romákról első ízben említést tevő, 1385-ben keltezett dokumentumban a cigány szó társadalmi helyzetet, a szolgaság állapotát jelölte és nem volt etnikai vonatkozása” – állapítja meg a minisztérium kormányhoz intézett átirata.

Mit szólnak hozzá a romák?

Silviu Prigoană elképzelése felháborította a civil társadalmat, de a romaszervezeteket is. A közösség tagjai nemrégiben az utcára vonulva tiltakoztak a törvénykezdeményezés ellen. Ervelésüknek megfelelően a cigány szó soha nem jelölt etnikumot, inkább csak pejoratív értelemben használták, a romák sértettségére, ráadásul nem is létezik a romani nyelvben. Maga a cigány szó a pogány, eretnek, tisztátalan jelentésű görög atinganosz-ból származik.

Több nem kormányzati szervezet is úgy véli, hogy Prigoană törvényjavaslata sérti a teljes jogú polgárként alkotmányos elvét, de szemben áll a nemzetközi gyakorlattal is, amely a változatosság, a másság érvényesülését támogatja; mindez pedig csak gazdagíthatja Romániát, semmiképpen sem jelenthet veszélyt számára.

A demokrata-liberális honatyá elképzelése azért is értelmetlen, mert a külföldön garázdálkodó romániai bűnözőknek – romáknak, nem romáknak egyaránt – román útlevelük van. A közvélemény előtt tehát egyformán románoknak minősülnek. Emellett pedig nyilvánvaló tény, hogy a roma-problémát nem szavak cserélgetésével, hanem a közösség társadalmi integrációját szolgáló konkrét intézkedésekkel, tapintattal, türelemmel – és sok pénzzel lehet csak megoldani. ◀

Roma csendélet – Románia, 2010

Európai Unió – magyar soros elnökség

Diplomáciai nagyüzem a célegyenesben

Az Európai Unió soros elnökségét január 1-jétől fél évre Magyarország tölti be. A közösség irányítása a közelmúltban változáson ment át. Sorozatunkban időről időre a Budapest előtt álló feladatokat, a magyar uniós célokat mutatjuk be.

Gy. Z.

▶ Egy hónappal a soros elnökség átvétele előtt (Belgium hivatalosan január 6-án adja át a stafétabotot) diplomáciai nagyüzemet bonyolítanak le a magyar politikusok. Orbán Viktor miniszterelnök sorra látogatja a tagországok vezetőit, hogy egyeztessen a jövő félév magyar programjáról, prioritásairól, s külföldi állam-, illetve kormányfők kivétel nélkül támogatásukról biztosítják az elképzeléseket. A napokban Brüsszelben, az Európai Unió központjában tartotta kihelyezett ülését a magyar kormány, s ebből az alkalomból nemcsak a miniszterek ismerkedhettek meg közelebbről is a tárcájukhoz illő reszortot vivő

biztosokkal, hanem Orbán Viktor is hosszasan egyeztetett Jose Manuel Barrosóval, az Európai Bizottság, illetve Herman Van Rompuyjel, az Európai Tanács elnökével.

Megnövekedett szerepkör

Kétnapos látogatásra tegnap Budapestre érkezett a frakcióvezetők társaságában Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke; a látogatás célja ezúttal is az egyeztetés. A vendégek meghallgatták Orbán Viktor beszámolóját, majd részt vettek a zárt kormányülésen, amelyen a miniszterek ismertették a soros elnökséghez fűződő céljait, de természetesen elmondták véleményüket a frakcióvezetők is.

Az EP vezérkarának értekezlete igen fontos politikai szervezet, feladatai közé tartozik az EP plenáris ülései napirendjének előkészítése, a kapcsolattartás más uniós intézményekkel, s hagyomány szerint minden tagállamba ellátogatnak, mielőtt megkezdene soros elnökségét. Céljuk ugyanis az, hogy első kézből tájékozódjanak az elnökségi programról. A Lisszaboni Szerződés nagymértékben megnövelte az Európai Parlament szerepét, s a magyar kormány „parlamentbarát” elnökségre törekszik.

Takarékos költségvetés

Az EP a közelmúltban le-szavazta az uniós jövő évi költségvetés-tervezetét, így nagy a valószínűsége annak, hogy a hátralévő rövid idő miatt a véglegesítés feladata is Budapestre hárul. A 2011. évi uniós költségvetés kapcsán rendkívül nagy nyomás nehezedik Belgiumra, hogy még ebben az évben sikerüljön elfogadni a büdcsét. Magyarország bí-

zik abban, hogy nem húzó-díjk át az ügy a jövő évre; igaz, a költségvetés felülvizsgálata már egészen biztosan a következő elnökségre, azaz Magyarországra hárul.

A korábbi évek kiadásait is hozzászámítva a magyar uniós elnökség összköltsége körülbelül 80 millió euróra tehető. Ez azt jelenti, hogy más tagállamokéhoz képest a magyar viszonylag takarékos költségvetés lesz: Franciaország például 150 millió eurót, az új tagországok közül elsőként sorra került, ám nem túl sikeres elnökséget adó Cseh Köztársaság pedig 130 milliót, Svédország pedig 80-90 millió eurót költött el. A magyar elnökség összköltségvetésében már a korábbi évek felkészülési kiadásait is bele-számították. Sokat megtakarítottak egyebek mellett azon, hogy megvonták az előző kormány által bevezetett úgynevezett elnökségi pótlékot, illetve a külképviseletek állományát is kisebb mértékben növelték, mint ahogyan azt eredetileg tervezték.

Változatos helyszíneken

Budapest célja az is, hogy a magyar elnökség hazai eseményei ne okozzanak nagy közlekedési felfordulást, ezért lett az események fő helyszíne a gödöllői Grassalkovich-kastély. Erzsébet királyné kedvenc tartózkodási helyének felújítási munkálatai a tervek szerint december 15-ig befejeződnek: a lovardát alakítják át konferenciaközponttá és sajtóközponttá is létesítenek. A magyar elnökség hivatalos honlapja jelenleg tesztüzemben működik, december 20-ra tervezik az indulását.

A soros magyar elnökség hat hónapja „szilveszteri bulival” indul, amelyet Budapesten, a Millenáris Parkban rendeznek meg. A lazának, oldottnak szánt program legfőbb üzenete, hogy az európaiságot a politikától elvonatkoztatva sikerüljön megjelölni, és Európát kulturális értékékként fogadhasa be a közönség. A kulturális rendezvények – elsősorban hangversenyek, kiállítások és konferenciák – többségének a

főváros ad otthont. A kiemelt külföldi helyszínek között pedig Brüsszelben, Bécsben, Párizsban, Londonban, Berlinben, Rómában és Barcelonában lesz jelen Magyarország, és ezekre az eseményekre magas szintű állami vezetők is érkeznek Budapestről.

A „Trojka” és a „Négyek”

A jövő év közepén lezárul a Lisszaboni Szerződés szellemében létrejött „trojka” – Spanyolország, Belgium és Magyarország – munkája, hogy átadja a helyét Lengyelország, Dánia és Ciprus hármának. Az együttműködés zavartalan folytatását célozta Orbán Viktor varsói látogatása, amelyen lengyel kollégájával, Donald Tuskkal egyeztetett. Ez egyúttal újabb célok elérését is lehetővé teszi, hiszen a két országnak – Csehországgal és Szlovákiával közösen – a Visegrádi Négyek nyújtotta kereteket kihasználva az az elképzelése, hogy a regionális érdekeket erőteljesebben juttatja érvényre az Európai Unióban. ◀

Lap-top

A nap címe. Boc fogadta a katonai tiszteletadást és az átkokat, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. Bizony, kevesen gondoltak a félresikerült nemzeti ünnep után arra, hogy az államfő talán pont azért ment el Afganisztánba, hogy ott egy kis csendje legyen, és szegény Bocnak ismét a villámhárító hálátlan szerepe jutott.

Egyre érettebb. Victor Ponta ismét lemondott róla, hogy válaszoljon a liberálisok székelyországi beszámolója szerint a szocialista pártelnök kifejtette: jelenleg több minden összeköti a két ellenzéki pártot, s ezeknek meg kell érteniük, hogy vitáik csak Traian Băsescunak kedveznek, „valahányszor Crin Antonescu megtámad minket, Traian Băsescu örvendezik”. Ponta érett döntése ezek után: cseszegethetik a liberálisok, ő nem reagál. (Persze Băsescu akkor is örül, ha Ponta nem reagál.)

Hülye zsaruk országa. Ezen a héten új élclop jelent meg a Vacanța Mare együttes és frontembere, Mugur Mihăescu kiadásában: *Garcea országa*. (Garcea a buta zsaru a városi folklórban.) Minden jel szerint a Garcea humora pont olyan jellegű és mélységű, mint a Vacanța Mare-é: vaskos, korlátolt. Amúgy az induláskor 35 ezer példányban megjelenő hetilap „antibulvár” akar lenni, azt akarja kifigurázni, ami a szennylapokban megjelenik, általánosabban megfogalmazva a stratégiáját: fenekes-tül fel akarja fordítani az országot. Az első szám fő címe és témája: Az ország azt akarja, hogy kurva légy.

Még egy antibulvár. Azért-e vagy nem azért, mert megsejtette Garcea szándékát, az *Academia Cațavencu* belsejében nyolcoldalas bulvár-*Cațavencu* olvashatunk. Két korszakos jelentőségű, világrengető témája az első oldalon: Hogyan fogyott le Teo Trandafir 200 grammot, illetve: Petre Roman nyakátültetést végzett Svájcban. Érdekfeszítő az utolsó oldal képes összeállítás is: Szexbábák politikusnók képében.

A nap állhíre. Traian Băsescu tagadta, hogy más – például családi – teendőinek elvégzésére is Emil Bocot jelölte volna ki távolléte idejére.

Minden napra egy mondas

„Nincs az a szélességi fok, amelyik ne himné, hogy ő lehetne az Egyenlítő, ha volna igazság a földön.” Mark Twain

Hozzáállás kérdése

Rezső otthagya taposómalom-kezelői állását az építőiparban, de néhány év után rádöbrent, hogy egy idő után bármilyen munka monotónná és lehangolóvá válhat.

Horváth István

Velünk hal

SZELLEMLIDÉZÉS

Az istállóban szürke szemű, szürke szakállú ember fekszik az állatbúznában: a halált várja, alázattal, mint aki az álmodást várja. Könyörtelen, titkos törvényei szerint egyre hosszabbra nyújtja az árnyékokat a nap a szegényes hajlékban, és egyre inkább összemossa őket; kint nedves a föld, az árokban hervadt falevelek. Az ember csak alszik, álmodik ott, magában. A vecsernye harangszava költi fel. Anglia tartományában az esti harangszó ma már megszokott dolog, de gyermekkorában az ember még látta Woden arcát, az isteni borzadályt és vigasságot, az esetlen fabálványt, melyet római pénzekkel és súlyos kelmékkel aggattak teli, és látta a ló-, a kutya- és a fogolyáldozatot is. Hajnalra vége, és vele együtt vége mindörökké a pogány rítusok utolsó maradványainak; szegényebb lesz a világ, ha meghal ez a szász.

A teret betöltő dolgok, amelyeknek vége szakad, ha meghal valaki, joggal indítanak csodálatra bennünket; de hát minden haldoklóval meghal valami, talán több, végtelen sok valami, hacsak nincs emlékezete a mindenségnek, ahogy a teozófusok gyanítják. Egyszer, egy napon meghalt az utolsó ember, aki még a saját szemével látta Krisztust, a junini csata és Heléna szerelme is egy ember halálával múlt el örökre. Mi hal meg majd énvelem, majd ha én halok meg, milyen fennkölt vagy milyen esendő formáját veszíti el a világ? Talán Macedonio Fernández hangját, vagy egy pejlő képét azon az üres telken, a Serrano és a Charcas utca sarkán, vagy talán egy kénrudacskaét egy mahagóni íróasztal fiókjá mélyén?

Jorge Luis Borges: *A szemtanú*. Fordította Xantus Judit

Vicc-vicc...

Még hogy jobbára az európai királyi házakra jellemzőek a dinasztikus álmok, és hogy ez a már leginkább történelmi ingyencfalat, az apáról fiúra testált hatalom csak az imperialista társadalmakra jellemző, s a sarlókalapácsos egypárt-országokban ez a mindenki egyenlően szürke-demokráciája miatt nem valósulhat meg! Arról pedig egyszerűen szó se lehet, hogy a népjóléti dögvőrsra juttatott lakosok szájából addig veszik kifelé a falatot, amíg az éhezéseknek akkora nukleáris fegyverfejlesztés a vége, hogy a bolygón mindenkinek akut migrénje lesz tőle.

Nem is muszáj ebben az esetben rögtön az észak-koreai Kim Dzsong Il – Kim Dzsong Un tandemre gondolni, akik felkent csőzei a világ utolsó sztálinista kövület-zsebbirodalmának. Annak sem szabad hitelt adni, hogy a jelek szerint apa és fia éppen akkor látogatott el arra a nem-tüzérségi bázisra, ahonnan dehogyan is létező lövedékek záporoztak a dél-koreai felségvizek Jonpjong-szigetére! Mindezekből még lehetetlen lenne leszűrni, hogy a világot mindeddig csak nukleáris fegyverekkel revolverzáló Észak-Korea hatalmas globálpolitikai eredményt ért el: keresztülvitte, hogy atomkísérletei immár ne jelentsenek idegesítő aktualitást.

Hisz szerény tömegpusztító képességeinek fejlesztését mindenható-elintéző gazdasági szankciók és kőkemény nemzetközi fellépés gátolja.

Ha szemet szúrna, hogy a mostani agresszió hagyományos fegyverekkel történt, s a szintén a plebsz mindennapi rizsadagja rovására legyártott hadfelszerelést illik demonstratív, néhanapján ki próbálni egy kirobbantható szárazföldi háború előjátékaként, akkor ezt is sürgősen el kell felejteni. Amint figyelmen kívül kell hagyni, hogy amennyiben a Kim-klán nem csak nukleáris, de hagyományos haderejének fenyegetését is le tudja nyeletni a délpárti nagyvilággal, a rezsím nemcsak kiszabadul mindenféle kontroll alól, de a hagyományosan őrző-védő Kínájának az arcvessztéséhez is hozzájárul, tán megköhögtesíti Moszkvát.

Kína például kevesebb erővel ellenezheti a Sárga-tengeri aggodalmas amerikai jelenlétet, netán választania kell a szegény rokonról való (ál)lemondás és az USA-imperializmust ellenző, fura élekvörös politikai vadkapitalizmusa pillanatnyi feladása között.

Akármelyik választására mint politikai precedensre emlékeznének Sam bátyó országának ötszögű nemzetvédelmi épületének lakói. Bármilyen következik, a Kim Dzsong-duó legutóbbi fellépése minden bizonnyal kiválthatta Peking diszkrét hetszentségelését, pánikattakját a nem kívánt világpolitikai izomzatsorvadás felett.

Ady András

Nyelvi gondolatok ünnepek idején

A román nemzeti ünnep és a köszöntésének helye, módja körül támadt (valójában budapesti belpolitikai) minivihar közepette bizony elsikkadtak a voltaképpen mindennapi életünkhöz fűződő olyan események, mint az immár évek óta november utolsó péntekén sorra kerülő Nemzetközi ne vásárolj semmit! nap, a december 1-jei AIDS elleni világnap, s ugyanez van a békéért bebörtönzöttek nemzetközi napja is (el-nézést a profán képzettségért, de az én színes – és piszkos – fantáziám számára az AIDS és a börtön közös emlegetése frivol párhuzamok megvonására nyújt lehetőséget), s nem utolsó sorban ugyancsak december 1-jén tartjuk A magyar rádiózás napját.

Az nyilvánvalóan csak a véletlen műve, hogy az idén kétegy milliárd forinttal gazdálkodó Szülőföld Alap, amely honlapja szerint „a külhoni magyarság pályázati úton történő támogatásának legfontosabb színtere és forrása”, épp a Ne vásárolj semmit!

Gyulay Zoltán

nap előestéjén hozta nyilvánosságra az ideai második félév pályázatának nyertesait (amelyek között – mint tudjuk – az *Új Magyar Szónak* valami okból nem jutott hely). S mert csupán nem egészen egy hét választotta el a döntés közreadását A magyar rádiózás napjától, azt is érdemes szemügyre vennünk, hogy az elektronikus sajtó pénzhez jutott képviselőinek névsora is több mint elgondolkodtató.

Azt kell mondjam pedig, hogy a széles körhöz eljutó újságok, helyi és térségi rádiók, s újabban az internetes portálok is jó szolgálatot tehetnek a magyarság megőrzésének, ezen belül is a nyelv ápolásának. Nem árulok el különösebb hadititkot azzal, hogy elmondom: az *ÚMSZ* belső levelezésében és naponta megtartott szerkesztőségi gyűlésein olykor ádáz csatákat vívunk egy-egy kifejezés helyességéről. A legfrissebb példa a 'kliens' szóból származó 'klientúra' vagy 'kientéla' körül kibontakozott szópárbaj (az utóbbival mellesteg találkoztam már a 'klientálé' formában is); én magam azonban egy harmadik –

negyedik? – változatot ajánlottam kollégáim szíves figyelmébe: az 'ügyfékör'-t. Mivelhogy ez – korszerű, nem korszerű; deákos műveltség ide, deákos műveltség oda – magyarul van.

A vészharangot ugyanis még most sem késső megkongatni. Az egész Kárpát-medencében romlik a magyar nyelv minősége, aminek egyformán vannak (bocsánat a külföldi szóért) objektív és szubjektív okai. Az objektív okok közé sorolhatjuk a magyar nyelvű írott és elektronikus sajtó (csak azért sem média) mostoha sorsát; még az ezerszer jobban eleresztett anyaországi lapokban, rádiókban, televíziókban és a világhálós oldalakon is tapasztalhatjuk a fokozódó igénytelenséget, a hibás szóhasználatot, a pongyola fogalmazást, nem utolsó sorban a szókinccs elsovadását. A világ-méretű információs robbanás és az angol lassan egyeduralkodóvá válása olyan nyelvi szennyezéssel jár, amely ezeket az imént említett jelenségeket csak fölerősíti.

És itt kerülnek fokozott hátrányba a trianoni határok innenső oldalán élők, hiszen

őket nemcsak a főként az internet és a műholdas televíziózás által terjesztett angománia, hanem a körülöttük élő nemzetek nyelvi hatásai is folyamatosan érik; tudomásul kell vennünk, hogy ilyen körülmények között élünk, be kell fogadnunk, ami nyelvünkben, lelkünkben gazdagít, de el kell háritanunk magunktól, ha ennek épp az ellenkezőjét tapasztaljuk. Vagyis: a nyelvünket, ami csak a miénk, tudatosan kell használnunk, hogy megfelelő állapotban adhassuk tovább gyermekeinknek, unokáinknak.

A minap elektronikus levelet küldtem egy kollégának, azt akartam benne írni: „eggyel előbbi mondat: Olli Rehn pénzügyi biztos hozzátette...”. A gép felülbírálta: az idézet közepén a kettőspontból és a nagy O betűből önhatalmúlag szmájlit csinált, egy száját eltátó, csodálkozó pófát. Ezek a figurák nagyon kedvesek, talán még humorosak is, de nem szeretem, mert károsnak tartom őket. Magam e-mailt is, sms-t is úgy írok, hogy nem használlok semmilyen rövidítést, van alany, állítmány, helyes a szórend. Nem akarok ugyanis teret engedni még kényelmi szempontból sem a mester-séges sorvasztásnak.

Röviden

Tallinn és Turku már készül az EKF-címre

Essen és Isztambul után két keleti-tengeri város, a finn Turku és Észtország fővárosa, Tallinn lesz 2011-ben Európa Kulturális Fővárosa (EKF). A balti országok korán kezdik programsorozatukat, szombaton Tallinnban osztják ki az Európai Film-díjakat. Január 15-től Turku területén öt, művészek által tervezett szauna várja a látogatókat, emellett elméleti workshopokat is tartanak a szaunázás kultúrájáról. A két kulturális főváros közösen szervez majd rendezvény-sorozatot Észtország, Finnország, valamint Oroszország a történelem során szinte sohasem egyszerű kapcsolatáról.

Rendhagyó várostörténeti könyv

Rendhagyó várostörténeti könyvet mutatnak be ma délután a szatmárnémeti színház szivárványtermében. Több évtizede kutatja és tanulmányozza Muhi Sándor grafikus Szatmárnémeti szobrainak és emléktábláinak történetét. A Hírlap könyvek sorozatban megjelent összefoglalójában most gazdagon illusztrált kötetben adja közre pozitív és negatív megállapításait, illetve művészeti értékelését.

Interferencia-kockázat

Baló Levente

„Az idei rendezvény a találkozások és párbeszédnek egy speciálisabb esetére fektetett nagyobb hangsúlyt: a különböző nemzedékek közötti párbeszédre a színházi kultúrán belül” – ezekkel a szavakkal nyitotta meg szerda este Erdély legnagyobb színházi segerszemléjét, a tizenkét napos Interferenciák 2010 Nemzetközi Színházi Fesztivált Tompa Gábor. A szervező Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója hangsúlyozta, hogy amint az Interferenciák név is sugallja, a fesztivál a különböző kultúrák közötti találkozások jegyében fogant. A fesztivál kilenc ország tizenkét társulatát látja vendégül, a klasszikus színházi előadások mellett jelen lesznek olyan előadások is, amelyek a színház határainak kérdését feszegetik, és olyan más műfajokkal fuzionálnak, mint a film vagy a tánc.

A színházigazgató ezután a színház előcsarnokában berendezett kiállítást nyitotta meg. A kolozsvári színház elmúlt húsz évében bemutatott előadásokon készült fotókat, az előadások díszletelemeit, jelmezeit, illetve kellékeit felsorakoztató tárlatot Darvay Nagy

Az Interferenciák 2010 Nemzetközi Színházi Fesztivált Tompa Gábor nyitotta meg

Fotó: Kun Akos

Adrienne színháztörténész, -kritikus rendezte be. Tompa Gábor elmondása szerint a kiállításon húsz év színházi munkája látható, vázlatos, néhol kifogásolható minőségű fotográfiákon. „A színházi fényképezés a kilencvenes években nem állt a helyzet magaslatán, sok esetben nem tudott felnőni az előadások színvonalához, ez ma már egészen másképp van” – jelentette ki az igazgató. Hozzáfűzte: a

kiállított anyag is azt tükrözi, hogy a színház sebezhető műfaj, és elsősorban a jelen időben él. „Voltak gyengébb előadások is, be kell ismerünk, voltak bukásaink is, és voltak középszerű produkciók is szép számmal. Mindez mégis azt bizonyítja, hogy vállaltuk a kockázatot, és ez az, ami nélkül nincs színházi élet. A kockázatvállalás a színházi élet velejárója” – fejtette ki beszédében Tompa.

Az est meghívottja a New York-i Elevation nevű jazzzenekar félórás késéssel lépett színpadra. Mint kiderült, Bukarestből nem szálltak fel repülőre, így személygépkocsival érkeztek Kolozsvárra – autóversenyzői kvalitásukat is bizonyítva ezzel.

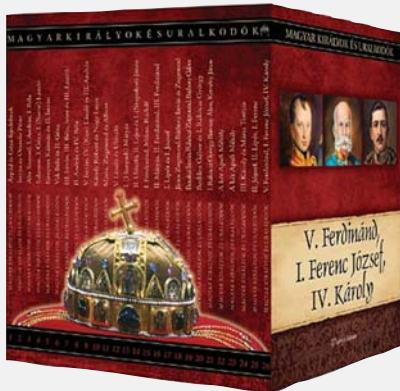
Tegnap este, lapzártánk után a házigazda színtársulat Tompa Gábor rendezésében Georg Büchner: *Leonce és Lena* című darabját mutatta be. ◀

Vizuális anyanyelvünk

ÚMSZ

Tíz éve alakult a kolozsvári Apáczai Galéria, ennek alkalmából ma 18 órákor hazai és magyarországi képzőművészeti tanulók részvételével *Kincses Kolozsvár – Kincses Erdély* címmel kiállítás nyílik. Az évforduló alkalmából szombaton *Szín-világ* címmel szakmai fórumot is tartanak, a képzőművészeti oktatásban résztvevő tanárok, szakemberek részvételével. „Az iskolában egy évtizeddel ezelőtt, az Apáczai Galériával párhuzamosan jött létre Közép-Erdély egyetlen magyar tannyelvű képzőművészeti tagozata” – tudtuk meg a rendezvény szervezőitől, akik igyekeznek szoros kapcsolatot fenntartani hasonló intézményekkel, illetve bekapcsolódni a képzőművészeti nevelés erdélyi, és kárpát-medencei szellemkörébe. „Nemcsak nyelvében, de vizuális nyelvében, képzőművészeti kultúrájában is él a nemzet” – véli Székely Géza, az Apáczai Csere János Elméleti Líceum rajztanára. A szakmai fórum holnap 9 órákor kezdődik Pázmány Ágnes a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének, Apáczai-díjas tankönyvszerző előadásával és a 14.30-kor kezdődő kerekasztal-beszélgetéssel zárul. ◀

HÍRDETÉS

Királyi ajándék
Segítsen, hogy segíthessünk!December 1-jén jelent meg a **MAGYAR KIRÁLYOK ÉS URALKODÓK**26 részes könyvsorozat 6. kötete
Vak Béla és II. Géza címmel.A 6. KÖTET árbevételének egy részét –
minden eladott könyv árából **50 Ft**-ot,
de legalább **1M Ft**-ot – felajánlunk
KARÁCSONYRA a **vörösiszap**
károsultjainak!Kérem Önt, hogy erejéhez mérten
maximálisan segítse ezt a felajánlást!
Ezeknek az embereknek mindenük, sajnos, lehet-
séges, még a jövőjük is elveszett.
Sokan még mindig közösségi szállásokon, eset-
leg rokonoknál meghúzódnak élni.
Nekik lakhelyük sincs.
Tőlünk is függ, hogy milyen karácsonyuk lesz!Segítségünk csekély, de hátha csatlakoznak
hozzánk más kiadóknak is.
Mindenkitől csak azt kérjük:SEGÍTSÉN,
HOGY SEGÍTHESSÜNK!Mindenki nevében
Köszönettel:
Baráz Miklós
Duna International Könyvkiadó
1106 Budapest Keresztúri út 8/a
Telefon: +36 70 948 5505Facebookos elérhetőség: <http://www.facebook.com/naplo.segelyakcio?v=wall>
<http://www.facebook.com/naplo.segelyakcio?v=wall#!/pages/Vorosiszap-karosultjainak-megsegitesere/153927364647650>E könyv megvásárlásával Ön 50 Ft-al járult hozzá
a vörösiszap károsultjainak karácsonyához!

Tompa Miklósról emlékeznek

Színháztudományi konferenciával,
előadásokkal, képzőművészeti- és fotó-
kiállításokkal, vetítésekkel emlékeznek
Marosvásárhelyen december 17-e és
19-e között a száz éve született Tompa
Miklós színházalapító, rendezőre.

Antal Erika

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata és a Művészeti Egyetem közös szervezésében, a Székely Színház Egyesület támogatásával háromnapos rendezvénysorozattal tisztelegnek a színházalapító, rendező, tanár, az erdélyi magyar színjátszás meghatározó személyiségének emlékére. Kövesdy István rendező, a Tompa Miklós Társulat művészeti vezetője, mint a centenáriumi ötletgazdája és elindítója a színházi előadásokat emelte ki a gazdag programból. A vásárhelyi társulat produkciói mellett itt lesz a Kolozsvári Állami Magyar Színház a Tompa Gábor által rendezett *Három nővérrel*, a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház pedig a Bocsárdi László rendezte *A csoda* című előadásával.

A rendezvénysorozat a Művészeti Egyetem Akadémiai Műhelyének előadásával, Vaszilij Szigarjev *Gupijával* indul. A kortárs orosz szerző darabját, Harsányi Zsolt, az egyetem tanára rendezte, Berekméri Kata, Zalá-

nyi Gyula és Gáspárik Attila játsszanak benne, valamenynyien az egyetem tanárai. A darab bemutatójára december 6-án, hétfőn este 18 órákor kerül sor a Stúdió Színház színpadán. „Sajátos előadás lesz, a nézők is a színpadon fognak ülni, egyfajta zsebszínház, vagy akár szobaszínház, vagy akár szobaszínház is nevezhetnénk” – mondta lapunknak Harsányi Zsolt, hozzátéve, hogy a közönség garantáltan nagyon jó előadást fog látni.

A december 17-e és 19-e között megszervezett Tompa Miklós emlékrendezvény keretében a Művészeti Egyetem emléktáblát is avatnak. „Jelentős esemény, hiszen ez a második alkalom, hogy

Romániában magyar színházi ember tiszteletére emelnek márványtáblát” – hangsúlyozta Gáspárik Attila rektor.

A Székely Színház Egyesület szervezésében rendezik meg a képzőművészeti- és dokumentumkiállítást. Ahogy azt Kilyén Ilka, az egyesület elnöke elmondta, a képzőművészeket nem volt nehéz rávenni arra, hogy támogassák a rendezvényt, ebben erre az alkalomra készítették portrét egy-egy olyan színésztől, aki az erdélyi magyar színjátszás kiemelkedő egyénisége volt. A Művészeti Egyetemen ebből az alkalomból nemzetközi tudományos konferenciát tartanak *A színház 1989 előtt* címmel. Az ott elhangzó előadások az egyetem folyóiratában, a *Symbolonban* is olvashatóak lesznek majd. A programban szerepel egy kerekasztal-beszélgetés is a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház jelenéről és jövőjéről, ahová színikritikus és színészek mellett a közönséget is várják a szervezők. ◀

A rendezvény programját Gáspárik Attila (középen) ismertette

Bicskanyitogató törvény

Kovács Zsolt

„Itt az ideje a munkatörvénykönyv módosításának, mert jelenleg csupán négyemillió ember dolgozik Romániában. Ha könnyebb lenne a foglalkoztatás módja, több ember találhatna munkát” – nyilatkozta lapunknak Derzsi Ákos képviselő, volt munkaügyi államtitkár, akit a munkatörvénykönyv napokban közvitára bocsátott tervezetéről kérdeztünk. A politikus elmondta: az RMDSZ több mint nyolcvan módosító javaslatot nyújtott be, és úgy látja, határozott a kormányzati akarat a munkaerőpiac liberalizálására.

Sztrájkkockázat

A nyilvánosságra került tervek szerint változna a meghatározott időre szóló alkalmazás módja, a szabadságolásé a sztrájkjog is. Ha jogerőre lépnek a frissen napvilágot látott módosítások, hosszabb ideig lehet majd meghatározott idejű munkaszünetet kötni, és ennek lejárta után könnyebb lesz szerződést hosszabbítani. A sztrájkjogot érinti az a javaslat, hogy a munkáltató könnyített eljárásban mondhat fel a sztrájkban részt vevő alkalmazottainak. Változik a szabadságolás módja

Kockázatos lesz a munkabeszünetetés, a sztrájkolók könnyen elveszítik állásukat

Fotó: Tofán Levente

is, az eddigi 15 nap helyett a jövőben csupán 10 napot vehetnek ki egyszerre az alkalmazottak, ha a munkaügyi minisztérium tervezete érvénybe lép.

A munkaadóknak inkább tetszik

A szaktárca kezdeményezéséről megoszlanak a vélemények. A vállalkozók szerint a foglalkoztatás körülményeinek lazábbá tétele segítséget jelent a válságos idő-

szakban, míg a szakszervezetek ellenzik a munkaerőpiac liberalizálását. Bagoly Miklós, a Kovászna megyei Asimcov vállalkozói szövetség elnöke érdeklődésünkre elmondta: „ezekben az időkben” sokkal előnyösebb, ha rugalmasabb teszik a foglalkoztatás körülményeit, hiszen a gazdasági teljesítmény nagyon változó, a vállalkozók nem tudnak hosszú peridusra előre tervezni. Előfordul ugyanis, hogy van rendelésük egy-két hónapra, majd

meg kell állítani a termelést, és ilyen időszakban nem tudnak munkát biztosítani alkalmazottaiknak – fejtette ki Bagoly Miklós, aki egy faipari vállalkozást vezet. Meglátása szerint az államnak azért előnyös a tervezett új rendszer, mert meghatározott időre szóló szerződések esetén nem terheli őt a munkanélküliségi segély kifizetése. Az Asimcov vállalkozói szövetség nemrégiben 12 pontos gazdaságélénkítő javaslatot adott át az UGIR 1903 mun-

kaadói szövetségnek, amelyet a kormány elé terjeszti. Bagoly Miklós szerint ebben a javaslatcsomagban szorgalmazták a munkatörvénykönyv módosítását.

Előveszik a bicskát

A módosításokat határozottan elutasítják a szakszervezetek. Bong Vilmos, az Alfa Kartell szakszervezeti tömb háromszéki elnöke lapunknak kifejtette: határozottan tiltakoznak a módosítások ellen, hiszen azzal meg akarják nyírni a dolgozók jogait, határozott szabályok nélkül kaotikussá válhat a munkaerőpiac is. „A kormány által tervezett laza szabályok miatt a dolgozók teljesen ki lennének szolgáltatva a munkáltatóknak” – mondta Bong Vilmos, aki szerint ez nem jó egyik félnek sem. A szakszervezeti vezető úgy véli, ha például a tervek szerint bevezetik a 12 órás munkanapot, akkor a munkavállalók teherbíró képességét teszik próbára. A szakszervezeti szövetségek egyelőre tárgyalások útján próbálják a kormányt lebeszélni a széles munkáltatói és munkavállalói réteget érintő módosításokról, de ha úgy érzik, nincs hajlandóság egyeztetni, akkor „előveszik a bicskát” – mondta Bong Vilmos. ◀

Röviden

„Magyarosodik” Kolozsvár

A Kolozsvári Városi Tanács legutóbbi ülésén elfogadta azt a határozatot, amely új utcanevekről rendelkezik. A húsz új név között négy magyar személyről elnevezett utca szerepel. Jósika Sámuel, Szamosközy István, Szervátiusz Tibor, illetve Cholnoky Jenő neve hamarosan a kolozsvári köztereken is feltűnik.

Megbüntetik a gardistákat

Bűnvádi eljárást indítanak annak a nyolc gardistának az ügyében, akiknek engedéllyel nem rendelkező, december elseji, Kolozsváron tervezett demonstrációját szerdán megakadályozta a rendőrség, közölte a városi csendőrség szóvivője, Ilie Milici. A szóvivő megerősítette, hogy a nyolc személy közül négy magyar állampolgár, és az Új Magyar Garda Mozgalom tagja, négyen pedig a szervezet győri Wass Albert zászlóaljának székely szakaszához tartoznak. Bűnvádi eljárás azért indul ellenük, mert a szóvivő szerint fasiszta jelképeket találtak a szélsőséges nézetűről elhíresült szervezet tagjainál, és azért kísérték be őket a rendőrségre, mert jól látható módon más államok felségjeleit viselték.

Közlekedési káosz a tél miatt

Hírösszefoglaló

Továbbra is megnehezítette a közúti, vasúti és légi közlekedést tegnap a zord időjárás, számos légi és vasúti járatot törölni kellett, s az utazni kívánók kénytelenek voltak hosszú késésekkel számolni. A hirtelen, hét közepén beköszönő tél alaposan felborította a vasúti közlekedés menetrendjét. A Brassó, Kolozsvár és Iași környéki területeken sok helyen azért benukt meg a forgalom, mert fatörzsek száraz dőltek a sínekre. Suceava megyében a hideg által okozott műszaki problémák mi-

att vesztettek a szerelvények. Gondot okozott a magasfeszültségű vezetékekre rakódott jég is, így az ország több pontján, beleértve Bukarestet is, számos járatot töröltek, az utazást rendkívül nagy késések hátráltatják. Ugyancsak tegnap földcsuszamlások és kidőlt fák bénították meg a vasúti közlekedést a Maros völgyében. Az ott áthaladó, Marosvásárhely, Nagybánya, Máramaros és Budapest irányában közlekedő szerelvények csak Maroshévízig juthattak, innen a vasúttársaság visszafordította a vonatokat Brassóba, és más útvo-

nalakon indította a célállomás felé. Az érintett szerelvények között van a Brassó és Budapest között közlekedő Korona, illetve a Hargita nemzetközi sebesvonat is, ezek jelentős késéssel, a Brassó–Segesvár–Székelykocsárd–Kolozsvár–Bihar-püspöki útvonalon folytatják útjukat Budapest felé. Szintén Segesvár felé közlekedik a Brassó–Marosvásárhely-intercity is. Több személyvonat indulását felfüggesztették, nem indult csütörtökön a Marosvásárhely–Galacgyorsvonat sem, amely szintén a Maros völgyén keresztül közlekedik. ◀

Ladányinál a recsenyédiek

Baloga-Tamás Erika

Kilenctagú küldöttség adta át tegnap Ladányi Lászlónak, Hargita megye prefektusának azt a recsenyédi atrocitások után született petíciót, amelyet 1700 ember írt alá. A Homoród-szentmárton községhez tartozó településen október végén gyűjtötták fel egy roma család házáat, többen úgy vélik azért, mert az itt lakók zavarják a helyiek nyugalomát. A Hargita megyei illetékesek úgy nyilatkoztak: nem etnikai konfliktusról van szó. A rendőrség jelenleg is vizsgálatot

folytat a gyűjtogatással kapcsolatban. A recsenyédiek határozottabb hatósági fellépést sürgetnek beadványukban, és azzal vádolják az illetékes hatóságokat, hogy a konfliktusok azért fajultak tettelegességgé, mert elhanyagolták feladataikat. Ladányitól az érintettek azt kérték, hogy hozzon létre egy olyan szakmai bizottságot, amely megvizsgálja a helyzetet, és meghozza a megfelelő intézkedéseket. A petíció hivatalos átadását követően, a község képviselői és a prefektus megbeszélést tartottak az ügyről, és megegyezés született, tudta

meg az ÚMSZ Ladányi Lászlótól. „Megállapodtunk abban, hogy a jövő hét folyamán létrehozzuk a petíció aláírói által kért munkacsoportot. Meg fogunk tenni mindent annak érdekében, hogy a községben ne borulhasson fel a rend és a békesség, hogy mindenki biztonságban érezhesse magát” – szögezte le lapunknak a prefektus. Az érintett roma család tegnap szintén meghallgatást kért a prefektustól, amelyen hangsúlyozták, hogy ártatlanok a konfliktussorozatban – számolt be az ÚMSZ-nek Ladányi. ◀

HIRDETÉS

Szabaduljon meg a magas törlesztőrészek nyomásától!

4,99%

fix kamat az első évre

0,1% havi kezelési költség

0 folyósítási díj

Hogyan? Csoportosítsa hiteleit az OTP Banknál és csökkentse havi törlesztőrészletét!

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- 3 havi EURIBOR + 4,09% az első évi fix kamat után;
- ingyenes OTPdirekt szolgáltatás 2011 február végéig;
- 3 hónap türelmi idő a fix kamatos első évet követően.

* Hadd szemléltessük egy példával a hitelösszeg alakulását: 40.000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg 85.794,- euró. Az ajánlat 2010. október 1. és december 31. között érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

euró alapú lakásvásárlási hitelek

SZOMBAT

2010. december 4.

A nap filmjei

m1, 22.00
Hippolyt

Schneider úr a rendszerváltást követő években vált újjagdag polgárrá, szippantóautója szállítmányának révén „csinált aranyat”. De Schneider a megszerzett vagyon ellenére megmaradt egyszerű kisembernek. A megszerzett pénz és a feleség azonban kötelez: „rangot” és mellé arculatot kell szerezni. Schneiderné tehát dönt: ha lakáj a divat, hát nekik is szükségük van lakájra.

m2, 22.45
Transylvania

A szenvedélyes Zingarina Romániába utazik a barátnőjével, Marie-val. Eltökélt célja, hogy megkeresse szerelmét, Milánt, kinek gyermekét a szíve alatt hordja, és aki egy szó nélkül elhagyta őt. Őm a várva várt találkozás csak fájdalmat tartogat számára, a férfi durván elutasítja. A szerelmében elárult lányt az örület kerülgeti, képtelen hazamenni a barátnőjével, helyette a hontalanok cigányéletét választja.

TV2, 22.15
Van Helsing

Van Helsing ádáz elszántsággal küzd a Gonosz és az általa létrehozott teremtmények ellen. A szörnyvadász a vatikáni székhelyű titkos szervezet szolgálatában áll. Legújabb megbízatása a sötét legendák földjére, Erdélybe szólítja, hogy leszámoljon a sötétség urával, Drakula gróffal. Feladata égetően sürgős, mert a régi cigány család utolsó sarját, Anna hercegnőt kell segítenie.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!
Híradás, Telefontársasjáték, Nyelvőr, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó
Aranyemberek, Versműsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvilit nem tartunk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Havi agytakarítás, Zenenegyed
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Falfirka
17.00 Láthatár
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Élő egyház (ism.)
8.20 Arcélek
8.35 Hókusz-Pókusz Cirkusz
8.45 Pirkadat (sor.)
9.05 Antje
9.20 Mirabella Mama házimozija
9.35 Marsupilami
10.00 Oroszlánpapa és gyerekei
10.15 Cimbora
10.45 Nyelvőrző (ism.)
11.10 Az első (magyar f.)
12.05 Az egyházi művészet kincsei
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub
14.50 Daktari (sor.)
15.40 Kisenciklopédia
15.50 Visszaút az időben
16.05 Balatoni utazás
16.35 Szerelmes földrajz
17.20 Talpalatnyi zöld
17.55 Pannónia 3 keréken
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 "A zene az kell"
20.30 Magas-Sierra (am. krimi, 1941)
22.05 Dunasport
22.20 Garázs (ír dráma, 2007)
23.50 Lélek Boulevard
0.15 Nobel Béke-díj koncert
1.10 Szép magyar novella

TVR 1

7.00 Disney Klub
8.00 Jelek
8.30 Noé bárkája
9.00 Babamágia
9.30 Hannah Montana (am. sor.)
10.00 Tuning Románia
11.00 UEFA Magazin
11.30 Nappalok és éjszakák
12.00 Vízor monden (ism.)
12.30 Pro Patria
13.00 Határok nélkül
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.20 Életre szóló utazó
14.45 A Simpson család (am. rajzf. sor.)
15.15 Találkozunk a TVR-ben
16.40 Egyszer az életben
18.40 TeleEnciclopedia
19.40 Sport
20.00 Hírek
20.40 A nap témája
21.10 Nosztalgikus évek - Mircea Radu műsora
22.15 Ovidiu Rom kampány
22.25 Nosztalgikus évek
23.35 Profeszionisták
0.35 Profeszionisták (talk show)
0.30 Csak Románia!
0.40 A maconi gyermek (angol-francia-belga-német f. dráma, 1993)
2.40 Határok nélkül (ism.)

VIASAT 3

9.25 Flipper...
10.25 X-Men Animated (sorozat)
11.15 Elvált Gary (sorozat)
12.15 Topmodell leszek!
13.10 Romy és Michelle - Szókébe nem üt a mennykő (amerikai vígjáték, 1997)
15.00 Smallville (sorozat)
15.55 Kézilabda Bajnokok Ligája (élő) Hamburger SV - MKB Veszprém
19.40 A hírek szerelmesei (amerikai dráma)
22.05 Esküdt ellenségek (sorozat)
23.05 Las Vegas (amerikai sorozat)

m1

6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Európa Magyarországon
9.35 Marci
10.00 A kis királylány
10.20 A bűvös körhinta
10.45 Amika (belga sor.)
11.05 Sarah Jane kalandjai (angol sor.)
11.35 Sötét jóslat (anim. sor.)
12.05 Autóvízió
12.30 Sztársáv
14.00 Delta
14.30 Egészség ABC
15.00 Kincskeresők
15.30 Pécsi keringő
16.00 Barangolások öt kontinensen
16.30 Biszku és a többiek
17.55 Hogy volt!?
19.25 Elisa lány - Visszatérés Rivombrosába (olasz sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.05 SzerencseSzombat Luxor/ Ötösötlött és Joker sorsolása
22.00 Hippolyt (magyar vígj., 1999)
23.35 Hírek
23.50 Sporthírek
23.50 100 tagú Cigányzenekear
0.45 Szép magyar szóképtár (magyar sor.)

TVR 2

7.00 Balkáni szokások (ism.)
8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembejövő sáv
10.30 Bazár
11.00 Közérlől a világ
11.30 Ég és föld között
12.00 A románok kincsei
12.35 Oroszlánok arénája
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.10 Vátsott kölykök nagy kalandja (amerikai vígjáték, 1999)
16.45 Lehet, hogy nem tudtad
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 A világ városai
18.00 Kaland és természet
18.30 A térképen túl (ism.)
19.00 Cirque du Soleil
19.55 Állati ösztön
20.10 Agatha Christie: Gyerekkjátékok (francia-svájci krimi, 2009)
22.00 Hírek
23.00 Gitárok ideje
0.00 Mile High (angol vígjáték sor.)
0.55 A világ városai
1.30 Vátsott kölykök nagy kalandja (amerikai vígjáték) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
11.00 Külön kiadás
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Labdarúgás Europa League - összefoglaló
15.00 Komolyan Banci és Mironica műsora
16.00 Mitica ligája (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Fogadás a félelemmel
21.00 Mitica ligája (live)
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 Wrestling SMACK
23.00 Local Kombat Sarajevo
0.00 Sport.ro Hírek

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt!?
11.10 Körzeti magazin - Pécs
12.00 MI ÉRT?
12.45 Jelfák
13.05 "Kodály után, száz évvel"
13.25 Nekem ne lenne hazám?
13.40 Orbán Balázs nyomában
14.25 Bordal
14.55 80 kert nyomában a Föld körül
15.55 Zene az életem
16.55 Úri házak titkai (francia sor.)
17.45 T.I.R. (olasz-magyar sor.)
18.50 Nem csak a 20 éveseké a világ
19.40 Pecatúra
20.05 Karácsonyi kalendárium
20.10 Esti mese: Süni és barátai, A nagy ho-ho-ho-horgász
20.30 Bestseller
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Asszisztensek (am. vígj. sor.)
21.55 Beugró
22.45 Transylvania (francia filmdráma, 2006)
0.25 Messze fuss, soká maradj! (francia thriller, 2007)

PRO TV

4.30 Románia szeretlek! (ism.)
5.15 20 év után (ism.)
6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
10.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
10.30 Hóbi is megárt a sok (am. rom. vígj., 2000)
12.30 Pro Motor - autós magazin (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 A pletykafészek (amerikai filmsorozat)
14.00 Érted táncolok - táncverseny show (ism.)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Reszkeszettek betörők (am. vígj., 1990)
22.45 Éberség (am. thriller, 2007)
Sz.: Hayden Christensen,

Jessica Alba, Terrence Howard
0.45 Hóbi is megárt a sok (am. rom. vígj., 2000) (ism.)
2.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)

ACASĂ

9.45 Rosalinda (sorozat)
10.45 Teleshopping
11.15 Elátkozott paradicsom
12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
13.30 Lassie (am. kalandfilm, 1994)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 Rosalinda (sorozat)
17.30 Igaz történetek
18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
19.30 Tiltott gyümölcs (sorozat)
20.30 Csajok, foci, buli (amerikai romantikus vígjáték)
22.30 Hét bűn (sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Okostojások, Björn mackó kalandjai, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkukukk
11.00 A fantasztikus négyes
11.30 Asztro Show
12.25 Házon kívül
12.35 Bajnokok Ligája magazin
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia - Autós magazin
13.45 Tuti gimmi (am. drámasorozat)
14.40 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
15.40 Tengeri őrző (olasz krimisor.)
16.40 Édes, drága titkaink (am. sor.)
17.35 Merlin kalandjai (angol sor.)
18.30 Glee - Sztárok leszünk! (am. vígj. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz
20.30 X-Faktor (élő) Utána. RTL-hírek
23.15 Sárkány osztag (am.-hongk. akcióf., 2005)
1.30 Egy call girl titkos naplója (angol sor.)
2.25 KOSMICA ASZTRO Show
3.30 Fókusz Plusz

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport
9.00 A nindzsakölyök

visszavág (amerikai kalandfilm, 1994)
11.00 Vadlovak földjén (amerikai kalandfilm, 1976)
13.00 Híradó
13.15 A simlis és a szende (amerikai sorozat) (ism.)
14.00 Shaka Zulu - Az erőd (olasz-német-amerikai filmdráma, 2001)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.45 Zsarulesen (am. akció-vígj., 1987)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 A fenébe is... - Mihai Bendeac szórakoztató műsora
22.00 A Kincses sziget kalózái (amerikai-francia-olasz-német kalandfilm, 1995)
0.30 A kocka (kan. horror, 1997)
2.15 Vadlovak földjén (amerikai kalandfilm, 1976) (ism.)

TV2 TV 2

7.00 Látlelet a Földről
7.25 Tv2 matiné
Gyermekmesék, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
10.00 414-es küldetés
10.20 Eperke - Határ a csillagos ég!
11.40 414-es küldetés
12.10 Kath és Kim (am.-auszt. vígj. sor.)
12.35 Bajnokok Ligája magazin
13.05 Babavilág
13.35 A láthatatlan ember (am. sor.)
14.35 Az Ügynökség (kan.-am. sor.)
15.35 Shark - Törvényszéki ragadozó (am. krimisor.)
17.30 Duval és Moretti (krimisor.)
18.35 Luxusdoki (am. vígj. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Magellán
20.35 Aranygyermek (am. vígj., 1986)
22.15 Van Helsing (am.-cseh akcióf., 2004)
Közben: Kenósorsolás
0.40 Farkasok völgye: Irak (török akcióf., 2006)
2.45 EZO.TV
Jósok, látók, médiumok!

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán - reality show (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág - szórakoztató műsor (ism.)
7.30 Teleshopping
8.00 Airplane! (amerikai vígjáték, 1980) (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Autofórum
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Az öt csillagos otthon
13.00 Kandikamera
13.30 Mondenii (ism.)
14.30 Camp Rock - Rocktábor (am. zenés vígj., 2008)
16.30 Anyacsere - reality show (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Az utolsó erőd (amerikai akciófilm, 2001)
22.30 Hegylakó 2. - A visszatérés (angol-francia-argentín akciófilm, 1991)
0.30 Mestersége önkéntes - reality show (ism.)
1.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

KANAL D

8.30 Semperért szeretettel (amerikai családi film)
10.30 Célpontban (ismétlés)
12.30 Híradó
13.30 Vacanta Mare
14.30 A sátor
15.30 Vendéglő ná-lunk otthon
16.30 D-Parazzi
17.15 Légy a házastársam
18.45 A nap híre
19.00 Híradó
19.30 Menyet anyának 5
23.00 A texasi láncfűrész gyilkos visszatér (amerikai horror)
1.00 Féktelen szenvedélyek (erotikus film)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 ?sök tere (ism.)
16.30 Ingatlanpiac (ism.)
17.05 Értéktelenség más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
19.05 Sziluet (ism.)
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsorra
21.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó
0.05 Vetítő (ism.)

DISCOVERY

6.30 Ötödik sebesség
7.00 Végzetes másodpercek
8.00 Nagy durranások - Weirton, West Virginia
9.00 A túlélés törvényei - Afrikai szavanna
10.00 Állítólag... - Kutyaügycik
11.00 Chile 2010 - Két hónap a pokolban
12.00 Amerikai favágók - Hurrikán közeleg
13.00 Halálos fogás - Üres trón
14.00 Nagy durranások - Bismarck, Észak-Dakota
15.00 Hogyan készült
16.00 Állítólag... - A végén csattan
17.00 A túlélés törvényei - Ecuador működnek a gépek?
19.00 Chile 2010 - Két hónap a pokolban
20.00 Vad-házasság - Mexikó
21.00 Amerika határain
22.00 Amerika kapuja
23.00 MacIntyre alvilági útikalauza
0.00 Chile 2010 - Két hónap a pokolban
1.00 Miami alvilág
2.00 Piszkos munkák

HÁLÓZAT

9.30 Teleshop
10.30 Dokumentum Műhely
11.00 Zodiákus
13.00 Teleshop
14.00 Business-mix magazin
14.30 Bencze-show
15.00 A megregulázott fény
15.30 A polgármester
16.00 Zodiákus
18.00 Szentföldi szent helyek üzenete
18.30 Bali - érzéki egyen-súly
19.15 Iránytű
19.30 Tim (ausztrál filmdráma)
21.35 Hírhaló
22.00 Házibuli Attilával
23.00 Sztárok a konyhában

VASÁRNAP

2010. december 5.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00

Mr. és Mrs. Smith

Minden családnak van rejtegetnivalója, apró-cseprő, kisebb-nagyobb titka mindnek van. De amit a látszólag átlagos életvitelű Smith házaspár takargat a külvilág és egymás elől, hát olyan biztosan kevésnek van. Jane és John valójában jörfizetett, megbízhatóan hatékony munkát végző bérgyilkosok, akik ráadásul két, egymással szemben álló szervezetet szolgálnak.

TV2, 21.05

Madagaszkár 2

A Madagaszkár távoli partjaira vetődött New Yorkiak olyan örült ötlettel állnak elő, ami még akár be is válhat. A pingvinek katonás precizitással helyrehozottak egy régi repülőgépproncs-féleséget. A diszes kompánia a levegőbe emelkedik - és ott is marad egy darabig. Épp csak annyi ideig, ami elegendő ahhoz, hogy eljussanak a legvadabb helyre, Afrika kies szavannáira.

DUNA TV, 0.50

Asszonyok, lányok élete

Egy Isten háta mögötti farmon él a szép és művelt asszony, Ada családjával. Lánya, Del szintén helyes, okos teremtés, de túl érzékeny és finom az őt körülvevő korlátolt és primitív világhoz képest. Hogy Del önbizalmát erősítse, Ada beköltözteti a családot a városba, Jubilee-be, ahol házat bérelnak. Excentrikus, vidám partikat tartanak, Ada enciklopédiával hűzel.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás

11.00 Híradás, Gyermekek műsor

12.00 Híradás

12.05 Igehirdetés, Délkör

13.00 Híradás

13.05 Szól a nóta

14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor: Marosgombás, Fehér megye

15.00 Zenés üzenetek

16.00 Híradó

16.10 Zenés üzenetek

17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

14.00 Műsorismertetés

14.05 Dalposta

15.40 Vidékről vidékre

16.25 Térerő

17.15 Egyházi műsor, római katolikus

17.58 Műsorismertetés

DUNA TV

8.15 Dunáról fúj a szél

8.20 Mikor érünk már oda?

8.30 Cimborá (ism.)

9.00 Hol volt, hol nem volt... (ism.)

9.15 Kicsi Maciusz király

9.30 Hová lett a Mikulás lova? (holl. f.)

10.50 Szent Miklós

11.20 Feledésbe merült eszmék

12.15 Hatodik sebesség

12.45 Híradó

13.05 Élő egyház

13.30 Élő népzene

14.00 Csellengők

14.25 Döntő pillanat (magyar f.)

15.40 Dunáról fúj a szél

15.45 Izórhinta: Gyulaifiratót

16.20 Vannak vidékek

17.20 Hazám, hazám

18.00 Janosch álommeséi

18.40 Arcélek

19.00 Híradó

19.25 Heti Hírmondó

20.15 Egy kis művészet

20.25 Kikötő

21.10 Háború és béke (3. rész)

22.25 Divathét

22.55 Gazemberek (angol-indiai kalandf.)

0.35 Dunasport

0.50 Asszonyok, lányok élete (kan. f. dráma)

m1

6.50 Ma Reggel

9.00 Híradó

9.05 Sport hírek

9.10 Főtér - Szilvásvárad

10.00 Engedjétek hozzám

10.05 Így szól az Úr!

10.15 Katolikus krónika

10.40 Tanúságtévők

11.05 A sokszínű vallás

11.20 Unitárius magazin

11.50 Evangélikus templomok

12.05 Isten markában

12.30 Az utódok reménye

13.01 Hírek

13.10 Telesport

14.05 Kultúra 2010

14.35 Hogy volt?!

16.15 Szellem a palackból...

16.45 Körhinta

17.15 Télianyó (német vígj., 2002)

18.55 Panoráma

19.25 Elisa lánya - Visszatérés Rivombrosába (olasz sor.)

20.30 Híradó este

21.05 Szempont

22.00 A társulat

22.55 Aranymetszés

23.50 Hírek

23.55 Sport hírek

0.05 Digitális valóság a filmben

1.00 Unokáink is látni fogják

1.30 Magyar pop

2.25 Magyar válogatott

m2

6.50 Ma Reggel

8.55 Mesék

10.20 Derek, a fenegyerek (sor.)

10.45 Svédcsavar (sor.)

11.25 Hirtelen híres (német vígj.)

13.05 "Így szól az Úr!"

13.15 Katolikus krónika

13.40 Tanúságtévők

14.05 A sokszínű vallás

14.20 Unitárius magazin

14.45 Református ifjúsági műsor

14.50 Evangélikus templomok

15.05 Isten markában

15.30 Az utódok reménye

16.00 Az Árpád-kor templomai

16.10 Arcok és városok

16.45 A kölcsönkapott Föld

17.15 Elit gimni (olasz sor.)

18.05 Abigél (magyar kalandf., 2. rész)

19.15 Pillér

20.05 Esti mese

20.15 Kérem a következőt!

20.30 Telesport

21.00 Híradó este

21.30 Nem csak a 20 éveseké a világ

22.25 Télianyó (német vígj.)

0.00 Metropolis (német sci-fi)

1.15 Telesport (ism.)

RTL KLUB

7.30 Top Shop

8.00 Kölyökklub

Benne: Okostojások, Björn mackó kalandjai, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkakukk

11.10 Trendmánia

Életmód- és szépségmagazin

11.40 Asztro Show

12.40 meneTrend

13.00 RTL Klub Híradó

13.15 Havazin

13.50 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)

14.45 Doktor Addison (am. sor.)

16.40 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)

Közben: 17.00 Hatoslotto-sorsolás

17.45 Időgéppel a lovagkorba (amerikai akció-vígjáték, 1998)

19.30 RTL Klub Híradó

20.00 ValóVilág (2010) (élő)

21.00 Mr. és Mrs. Smith (amerikai akció-vígjáték, 2005)

23.20 Heti hetes Vidám, aktuális talk-show

Utána: RTL-hírek

0.40 Ments meg! (amerikai sorozat)

1.35 Portré - Riportmagazin (ism.)

HÉTFŐ
2010. december 6.

A nap filmjei

TV2, 12.40
Egy ház emlékei – Hetediziglen

Egy jómódú kisvárosi polgárcsalád nagyreményű fia elzúlik. Városszerte azt beszélnek: az ördög szállta meg ezt az embert. Családja kitagadja, ő maga utolsó fogódzóul egy keresztény-kispolgári család szigorúan nevelt lányát választja feleségül, a házasságtól remélve a visszakapaszkodást. Az asszony ösztönzésére az elherdált vagyon utolsó morzsáiból temetkezési üzletet nyit.

VIASAT3, 22.30
Télapu 3.: A szánbitorló

Jó néhány éve, hogy Scott Calvinből egy szerencsétlen bal eset eredményeként Télapu lett. Jól érzi magát a piros ruhás ajándékosztó szerepében, jól kijön a rénszarvasokkal, a manókkal, és azt sem bánja, ha néha egy-két problémát kell megoldania az Északi Sarki játékgárban. Csak hogy a gonosz Zúz-mara Jack szemet vetett a munkájára. Ördögi tervet eszelt ki.

TVR 1, 23.10
Az ártatlanság hangjai

Világszerte jelenleg több mint 300 ezer gyermek szolgál hadseregben. Az ártatlanság hangjai, melyet a Film Week az év egyik legjobb filmjének választott, egy 11 éves fiú, Chava igaz történetén alapul, akinek az otthona 1980-ban harctérre változik a polgárháború sújtotta Salvadorban. A film megrendítő dokumentum-látlelet a közelmúltból, az alapvető emberi jogok semmibe vevéséről.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
9.50 Dakitari (amerikai kaland sor.)
10.40 Magyar elsők
11.00 Család-barát
11.55 Ízörzök
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Kikötő - Friss
15.25 Indonéziai utazások (ism.)
15.55 Van gondolatom, sajtó (dokumentumf.)
16.20 A tea élvezete
17.15 Talentum
17.40 Heuréka! Megtaláltam!
18.15 Térkép
19.00 Híradó
19.30 Mese
19.55 Derrick (német krimisorozat)
21.00 Híradó
21.15 Közbeszéd
21.40 Mikulás legendái (ismerett. film)
22.30 Sport
22.40 Váltó
22.50 Sportaréna
23.35 Világstár (dokumentumf.)
0.30 Múlt idő '90
0.55 Beavatás (ism.)
1.10 Kikötő - Friss (ism.)
1.25 Híradó (ism.)
1.55 Sportaréna
2.35 Magyarország kincsei - Templomok

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
9.00 Szerelmi bizonyíték (ism.)
10.00 Danutz SRL (ism.)
11.00 Nagy emberek a TVR-ben
11.15 Danutz SRL (ism.)
12.15 Nappalok és éjszakák (ism.)
12.45 A palota legendái: Jumong herceg (sor.)
13.50 Eurovision
13.55 Beteljesült remények
14.00 Hírek
14.45 Egyszerűen izletes
14.50 Csak Románia!
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
17.00 Mond mi fáj
17.30 A hölgy papucsja
18.00 Hírek
18.30 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
19.35 Csak Románia!
19.40 Sport
20.00 Hírek
20.40 A nap témája
21.10 Prim plán
22.00 Grey anatómiája (am. sor.)
23.10 Az ártatlanság hangjai (mexikói-amerikai-Puerto Rico-i háb. f. dráma, 2004)
1.00 Éjszakai beszélgetések (ism.)
2.05 Találkozunk a TVR-ben (ism.)

VIASAT 3

8.50 Gyilkos sorok 9.55 Egy kórház magánélete (sorozat) 11.00 Tuti gim (sorozat) 12.00 Varázsapu (angol filmdráma) 14.10 Monk (sorozat) 16.05 CSI (ismétlés) 17.00 A médi-um (sorozat) 18.00 Felelősségcsere 19.00 Jóbarátok (sorozat) 19.25 Egy kapcsolat szabályai (sorozat) 19.55 A dadus (sorozat) 21.00 Jóbarátok (sorozat) 21.30 CSI (sor.) 22.30 Télapu 3.: A szánbitorló (am. vígjáték)

m1

6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek
10.00 Aranymetszés (ism.)
10.55 Nappali
11.55 Parlamenti Napló
13.01 Híradó délben
13.18 Sporthírek
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.30 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.35 Átjáró
16.05 Szülőföldjeim
16.55 Pann-unikum
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
17.55 Teadélután
18.30 A Silla királyság ék-köve (dél-koreai sorozat)
19.35 India - Álomok útján (brazil-indiai sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.05 Kékfény
22.05 Az Este
22.35 Orvosi bűnügyek (olasz sor.)
23.30 Szeretők (angol drámasorozat)
0.20 Pécsi keringő (ism.)
0.50 Prizma
1.05 Hírek
1.10 Sporthírek
1.20 Telesport (ism.) - Motorsport
1.50 Ma Reggel (ism.)

TVR 2

5.25 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
6.15 Teleshopping
7.00 Wild Card (am. dráma sorozat)
8.10 DP 2 tonomat
10.10 Wild West (angol vígjáték, 1992) (ism.)
11.45 Lehet, hogy nem tudtad
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 A farm (ism.)
13.30 Teleshopping
14.30 Együtt Európába
15.30 A románok kincsei
16.00 Wild Card (am. dráma sorozat)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Vallomások
18.30 A törvény ereje - talk show
19.00 Biznisz óra
20.00 Az oroszánok arénája - reality show
21.00 Az univerzum vége
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Heuréka (amerikai kaland sorozat)
23.55 Csak Románia!
0.10 Visszajátszás
1.30 Vallomások (ism.)
2.30 Közről a világ (ism.)
3.00 Tonomat DP 2 (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live) Lipovan műsora
12.00 Sport.ro Hírek (live) 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan (live) 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk (live) 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Gigászok harca (live) 23.00 Local Kombat Superstars

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Rondó
10.25 Együtt
10.55 Körzeti magazin
11.45 Híres magyar könyvtárak
12.25 Néprajzi értékeink
12.30 Most a Budapest!
13.01 Híróra
13.02 Híradó
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Napló
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
17.30 Magyarországi néptáncok
17.40 Bűvölet (olasz sorozat)
18.10 Magyar rock
19.05 Átjáró
19.35 Esti mese
20.00 Életcélok-hitvallások
20.05 Therese nővér.com (francia sor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Dublini doktorok (ír sor.)
22.25 Stingers (ausztrál krimisorozat)
23.10 Záróra
0.00 India - Álomok útján (brazil-indiai sor.)
0.50 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
1.55 Orvosi bűnügyek (olasz sor.)
2.45 Fehér névjegykártya (lengyel sor.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, Mi történik doktor Úr?
9.55 Könyvbemutató
10.00 Beverly Hill-dili (amerikai vígjáték, 92 perc, 1993) (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sor.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.30 Nevezz csak! (am. vígj. sor.)
14.00 Románia szerettek!
15.00 Román komédia társaság - szórakoztató műsor (ism.)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Dick és Jane trükkjei (amerikai vígjáték, 2005)

22.15 Az örökség (román sorozat)
23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
0.00 Dexter (amerikai sorozat) (ism.)
1.00 Dick és Jane trükkjei (amerikai vígjáték) (ism.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli magazinműsor
10.05 Te vagy az életem (argentin sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 Asztro Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.20 112 - Életmentők (német akció sor.)
16.20 Mindörökké szerelem (mexikói sorozat)
17.20 A szerelem rabjai (argentin sorozat)
18.20 Vacsoracsata Gasztroreality
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 ValóVilág (2010) (élő)
21.10 Fókusz Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar sorozat)
22.20 ValóVilág (2010) (élő)
23.25 Showder Klub Vidám show-műsor Utána. RTL-hírek
0.35 Poker After Dark 2009
1.35 Reflektor - Sztármagazin
1.50 Odaát (amerikai sorozat)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle - Mircea Badeaval
11.15 Bond világa
12.00 Vigyázat, 007-es ügynök!
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Robinson Crusoe

kalandos élete (am. kalandf., 1997)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghe műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Farmer feleséget keresek (reality show)
22.15 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.00 Mondenii Show
23.30 Különben dühbe jövünk (olasz-spanyol akció-víg-játék, 1973)
1.30 Hírek (ism.)
2.30 Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)

TV2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televíz
11.30 Teleshop
12.40 Egy ház emlékei - Hetediziglen (magyar filmdráma, 2002)
14.25 Kvíz
15.50 Megamánia (ism.)
16.25 Rex felügyelő (osztrák-német krimisor.)
17.30 Marina (mex.-am. sor.)
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 A 40 milliós játsz-ma
21.10 Aktív - A TV2 magazinja
21.45 Jóban Rosszban (magyar sorozat)
22.20 NCIS (amerikai krimisorozat)
23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)
Közben. Kenősorsolás
0.10 Aktív
0.25 Megamánia
0.55 Elit egység (kan. akció sor.)
1.50 Tények Este
2.20 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
3.15 A rombolás ideje (am. filmdráma, 2006)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (reality show)
7.00 Kandikamera
7.30 Specialisták
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Camp Rock - Rocktábor (am. zenés vígj., 2008)
11.30 Az öt csillagos otthon
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 Határsáv (am. akcióf., 1980)
16.00 A cseresznye a tortán (reality show)
17.00 Lököttek (román vígjáték sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Aki tud az nyer - versenyshow
20.30 Farmer feleséget keresek (reality show)
22.15 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.00 Mondenii Show
23.30 Különben dühbe jövünk (olasz-spanyol akció-víg-játék, 1973)
1.30 Hírek (ism.)
2.30 Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)

KANAL D

8.00 Árulás a családban (sorozat) 10.00 Menyet anyának 5 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Légy az enyém 15.00 Teleshopping 15.15 1001 éjszaka (sorozat) 16.45 Célpontban 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 19.45 Menyet anyának 5 20.30 Bűnösök börtöne 21.30 Ezel (török sorozat) 23.00 Képtelen képrablás (amerikai akció-víg-játék) 1.00 Állig fegyverben (amerikai sci-fi akciófilm)

HÍR TV

7.00 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingtalanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv

DISCOVERY

7.00 Motorkerékpár-építő VB
8.00 Újjáépítők
9.00 Halálos fogás - Feszültségek
10.00 Piszkos munkák - Újító szellemek
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok - Sorozatgyártás
13.00 A túlélés törvényei
- Kína
14.00 Állítólag... - Szigetelőszalag 2
15.00 Piszkos munkák - Nyálkás és hátborzongató
16.00 Hogyan készült?
17.00 Halálos fogás - Újoncok
18.00 Amcsi motorok - Craftsman/Die Hard, 2.
19.00 A túlélés törvényei - Guatemala
20.00 Állítólag... - Csúszdacsata
21.00 Hogyan készült?
22.30 Nathan története
23.30 A túlélés törvényei - Nagyvárosi túlélő
0.30 Töréspont - Páncélozott limuzin
1.30 Rossz Kemp Afganisztánban
2.30 Végzetes másodpercek
3.00 Állítólag...

HÁLÓZAT

10.00 Prímátorna 10.30 Teleshop 11.00 Zodiákus 13.00 Teleshop 14.30 Dokumentum Műhely 15.00 Infománia 15.30 Tabu Tv 16.00 Zodiákus 18.00 Viva Natura 18.30 A megregulázott fény 19.00 Házibuli Attilával 20.00 Sztárok a konyhában 20.30 Tudomány és biztonság 21.10 Az Emberbarát Alapítvány 21.35 Hírháló 22.00 Fekete tűz (amerikai-fülöp-szigeteki akciófilm, 1985)

December 3., péntek

Az év 49. hete és 337. napja, hátravan 28 nap

Ma **Ferenc** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Ferenc az olasz Francesco név latinított franciscus formájából származik, jelentése: francia. Holnap **Borbála** napja van.

Vasárnap a **Vilmák** ünnepe. Hétfőn a **Miklóso**kat köszöntjük.

Évfordulók

- 1912-ben Balkán-háború: a görög flotta a Dardanel-láknál szétveri a török hajóhadat, és egy sor Égei-tengeri sziget görög fennhatósága alá kerül.
- 1930-ban: a Nemzeti Sportuszoda átadása a budapesti Margitszigeten Hajo Alfréd tervei alapján.
- 1930-ban szmogkatasztrófa a belgiumi Meuse (Maas) folyó völgyében. Az Engis és Liège városok között tartósan megülő téli füstköd és a vegyi üzemekből származó fluorid gáz felhő 3 nap alatt 60 lakos halálát okozta.
- 1967-ben Dr. Christiaan Barnard sebészprofesszor Fokvárosban elvégzi az első szívtültetését, a páciens a szívtültetést követően még 18 napig élt.
- 1989-ben az NDK-ban a SED Központi Bizottsága megtartja utolsó ülését, amelyen feloszlatja önmagát és a Politikai Bizottsá-

got is. Előtte a párt szabályzata súlyos megsértése miatt kizárja tagjai sorából többek között Erich Honeckert, Willi Stophot, Erich Mielkét.

Vicc

Egy ember nagyon fél a szellemektől, éjszaka mégis a temetőn keresztül kell átmennie a faluba. Óvatosan lépked, amikor egyszer csak kopácsolást hall. Észreveszi, hogy az egyik sírnál egy fickó a sírkövet vési.
– A francba, a szivbajt hozta rám... Mít csinál itt maga az éjszaka közepén?
– Elírták a nevemet, azt javítom.

Recept

Tojásos tökfőzelék
Hozzávalók: 1 kg gyalult tök, 3 db tojás, 3 evőkanál olaj, 1 fej vörshagyma, 1 tk. pirospaprika, só.
Elkészítés: A tököt megsózzuk, és összekeverve állni hagyjuk fél óráig. Közben a felaprított vörshagymát a felforrósított olajon üvegesre fonnyasztjuk, majd a tűzről lehúszva belekeverünk egy kis vizet. A levet eresztett, gyengén kicsavart tököt rátesszük a hagymás-paprikás olajra, fedő alatt, gyakori keverés közben puhára pároljuk. A tojásokat habosra felverjük, és a már puha főzelékhez keverjük. Ezután már csak addig hagyjuk a tűzön, amíg a tojás megkocsonyosodik.

A hatos lottó nyerőszámai:
4, 39, 23, 1, 5, 47.

HIRDETÉS

Egyet fizet, kettőt kap!
ÚMSZ-előfizetési akció – 2011

Fizessen elő 2011-re az **Új Magyar Szóra**, és ajándékozza meg szeretteit, barátait, ismerőseit egy **ingyenes ÚMSZ-előfizetéssel!** Ha 2010. december 20-ig előfizet egy teljes évre, 150 lejért eljuttatjuk a lapot két különböző címre: az Ön címére, illetve egy Ön által megjelölt személy címére is!

Figyelem! Az akció csak olyan előfizetőinknek szól, akik közvetlenül a kiadónak vagy területi megbízottainknak fizetik ki az egyéves díjat. A postától, illetve a terjesztői cégektől ne kérje a kedvezményt!

Területi megbízottaink házhoz mennek, Önnek csak egy telefonhívásába kerül!

Hargita, Kovászna, Maros, Brassó: Baricz István, 0748 314.609.
Kolozsvár és környéke: Tósa András, 0788 715 481.
Nagyvárad és környéke: Béres Attila, 0788 318 353.

Amennyiben postai utalvánnyal (mandat postal) szeretné elküldeni az előfizetés ellenértékét, a következőképpen töltsse ki:

Destinatar: Béres Attila, la Editura Scripta S. A.
Adresa: OP 9 CP 49, Localitatea: Oradea, Jud.: Bihor.

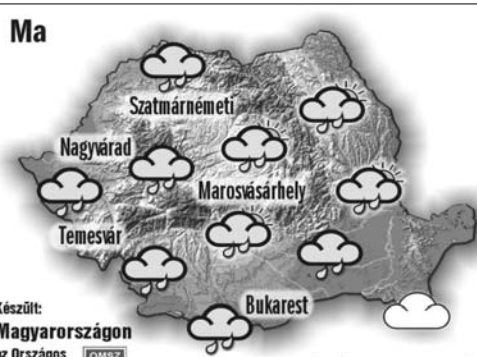
Ne felejtse el a saját, pontos címét feltüntetni a postai utalványon, illetve az utalvány hátoldalára, az üres helyre beírni a kedvezményezett olvasónk pontos nevét és címét. Így az illető is egy teljes évig kézhez veheti napilapunkat!

Előfizetési áraink 2011-re:

- 1 hónap: 15 RON
- 3 hónap: 38 RON
- 6 hónap: 75 RON
- 12 hónap: 148 RON

2 (személy) x 12 hónap: 296 RON **HELYETT**
2 (személy) x 12 hónap: 150 RON (megtakarítás: 146 RON)!

További információért forduljon
Béres Attilához, a 0788-318 353-as telefonszámon!

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	10°C	-1°C
Brassó	4°C	2°C
Bukarest	8°C	6°C
Csiksztereda	7°C	-5°C
Kolozsvár	10°C	-2°C
Marosvásárhely	11°C	0°C
Nagyvárad	10°C	-2°C
Szatmárnémeti	10°C	-1°C
Temesvár	10°C	-2°C

A Kárpátoktól nyugatra többnyire erősen felhős vagy borult lesz az ég, és sokfelé várható eső, zápor, a hegyekben havazás is lehet. A déli, délnyugati szél helyenként - főként nyugaton megerősödik.

Kifogás

Horváth István

***	LOPAS JELZŐJE LEHET	HAMARABB MEGVÁSÁROL	LUXEMBURGI AUTOK JELZÉSE	AZ ALSÓ LABSZÁR IZMOS RÉSZE	TAPLAL	MAR... PLATA; ARGENTIN VÁROS	TEMPLOMBAN VAN!	TITOKZATOS	ELVESZŐ
SZEP KILÁTÁST NYÚJTÓ HELY									
A TÁVOLLABBI HELYRE			KERITESÉN ATTESZ						
SZÖVEGET RENDEZ			TABLÁS JATEK				KÉT DAJKA!		
KÁVÉ VAN ILYEN						OLASZ SZENT	HOTEL		
ELDÖNTETLEN JÁTSZMA					FUVALLAT	TÉRMENT-SZET			
ÉVA BECENEVE				KIBIR	ELTELT AZ IDEJE				
A SZELEN VEGYJELE			NYÚG, GÜZS	EMESZTŐ-VEZETEK					
KÖNYÖRGÉS (REG.)			KETTŐ KIDÓLI			ZEPPELIN; EGYÜTTES			
GYÜMÖLCS TISZTÍTÓ ASZTALI EDÉNY						MILLI.			

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
Érdekes találkozásban lehet része. Ha még nem foglalt szíve, most eltalálhatja Amor nyila. Ne hagyja elsuhanni szerencséjét.
BIKA (IV. 21.–V. 20.)
Magánélete terén továbbra is kövesse megérzéseit. Aktív társasági életet él, és váratlan meghívást is kaphat. Kapcsolódjon ki!
IKREK (V. 21.–VI. 21.)
A távolból kapott hírek megváltoztathatják a programját. Emiatt ne idegeskedjen.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
Párja olyan vágyát is teljesíti ma, amelyről már lemondott. Cserében annyit kér, hogy ünnepek után utazzanak el pár napra.
OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)
Elhatározásra jut a jövőjével kapcsolatban. Próbálja egy kicsit feldobni a családi életét. Egy közös program biztosan segít.
SZÜZ (VIII. 24.–IX. 23.)
Felfokozottság, nyugtalanság lesz Önre jellemző. Ne próbáljon ki új gyógyszert vagy új gyógymódot. Vegye észre a természetet maga körül.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)
Bizonyítási vágy miatt hajszolja önmagát. Ne gondoljon ebben az időszakban fényes diadalra. Üzletben, vállalkozásban csak biztosra menjen.
SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)
Ajándékot kap vagy olyan pénzösszeget, amelyről már lemondott. Év végéig rendbe tehetné kisebb egészségügyi gondjait is.
NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)
Megtalálja a partnert, aki azt az erotikus élményt nyújtja Önnek, amiről ábrándozott. Ez lesz Önnek az év utolsó meglepetése.

BAK (XII. 22.–I. 20.)
Személyi változások történnek Ön körül, de végezze lelkiismeretesen feladatait. Anyagi haszna származik a változásokból.
VÍZTÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)
Vigyázzon magára, egészségi állapotára, ha kell, menjen el orvosi kivizsgálásra. Egészsége legyen az első.
HALAK (II. 20.–III. 20.)
A nap folyamán bármilyen szituációba kerül, várja ki türelemmel mindennek a végét. Rengeg minden kavargó egyszerre a fejében.

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László
Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás
Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyáguly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0747-517574 (Csiksztereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az *Új Magyar Szó* bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az *Új Magyar Szó*ra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

Hagyományteremtő táncfesztivál Kolozsváron

Sporttánc

Turós-Jakab László

▶ A sportág hazai történetében először Kolozsvár nemzetközi sporttáncverseny házigazdája lesz a hét végén. A Diamond Dance klub edzői, Ács Alex és Zita büszkén újságolták el, hogy a nemzetközi szövetség, az International DanceSport Federation máris rábólintott a jövő évi második kiírásra is, ami azt jelenti, hogy a Napoca Dance Festival rövidesen megtalálhatja a helyét a hagyományos vetélkedők között. Miután idén tavasszal Nagybánya, ősszel pedig Brassó, Nagyvárad is nemzetközi, IDSF világ-rangsor-pont gyűjtő versenyt rendezett, a mostani kolozsvári példa mindennél beszédesebben bizonyítja a romániai sporttánc előretörését. A 150 ezer lejt meghaladó költségvetésű kolozsvári rendezvényre fél-ezer párt várnak, a legjobb hazai táncosok mellett magyar, olasz, német, belga orosz, osztrák, szlovák, cseh, ukrán, moldáv, bolgár, montenegrói és horvát versenyzők vetélkednek a világrangsor-pontokért, de nem csak.

Az IDSF versenyeken 13-an „mustrálják” majd a párokat, két hazai mellett an-

gol, magyar, amerikai, német, olasz, moldáv, szlovák, bolgár, ukrán, montenegrói és horvát bírók. A verseny rangját emeli, hogy a kincses városban a világrangsorokban a legjobb tíz között levő párosok – a hetedik helyen álló orosz Andrej Guszev-Jelizaveta Cserevicsnaja (latin táncok, felnőtt) vagy a negyedik helyen levő Rares Sopenar-Alice Rusznayak (standard táncok, utánpótlás) duó – is parkettre lépnek. A kétvízközi sportcsarnokban megcsodálható a junior II (14-15 évesek) korosztály világbajnoki bronzérmese standard táncokban, a Vlad Păslariu-Pop Eszterpáros, valamint a német utánpótlás-válogatott két legjobb tagja, a Guido Geniarelli-Angelika Mkrthjan (30. az utánpótlás-világrangsorban), illetve Gregor Bronstein-Aigulim Gerich- (34.) duó.

Péntek délután a verseny hangulatába csak belező gyerekek táncolnak, a hivatalos kategóriák vetélkedője szombatán két, vasárnap pedig három „felvonásban” zajlik. Az IDSF-versenyek lesznek a hétvégi műsor fénypontjai, a szüneteket és a holtidőket a rendező klub táncosainak bemutatói töltik ki, de „lesznek egyébként meglepetések is” – ígéri Ács Alex. ◀

Újonc rendezők

Joseph Blatter FIFA elnök ismerteti a döntést: Oroszország 2018-ban, Katar 2022-ben rendez vébét

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ Nyolc év múlva, 2018-ban Oroszország, négy esztendővel később, 2022-ben pedig Katar lesz a labdarúgó-világbajnokság házigazdája – jelentette be tegnap, Zürichben Joseph Blatter, a nemzetközi szövetség (FIFA) elnöke. A szervezet végrehajtó bizottsága egyszerre döntött a két torna helyszínéről. A nyolc év múlva sorra kerülő vb-re az oroszok mellett Belgium és Hollandia, valamint Spanyolország és Portugália közösen, illetve Anglia pályázott, míg a négy esztendővel később rendező

viadalnak Kataron kívül Ausztrália, a Koreai Köztársaság, az Egyesült Államok és Japán szeretett volna otthont adni. Oroszország és Katar egyformán, története során először rendezhet futball-világbajnokságot.

A voksolásra jogosultak létszáma eredetileg 24 volt, azonban a tahiti Reynald Temariit és a nigériai Amos Adamut az etikai bizottság háláját a FIFA-nak. Az angolok már a szavazás első körében kiestek, legalábbis ezt állítja a delegáció tagja, Gary Lineker. A válogatott kapitánya, Rio Ferdinand szinte kétségbeesetten fogadta a hírt: „Mélyen lesújtott a döntés. Mit tehetünk volna még? Mit csináltunk rosszul?” ◀

A testület a prezentációk megtekintése után zártkörű tanácskozást tartott, majd megkezdődött a szavazás. Vlagyimir Putyin orosz kormányfő azonnal a helyszínre siet Moszkvából, hogy gratuláljon a kandidálásban közreműködő honfitársainak a sikerhez. A katarai küldöttséget vezető Mohamed bin Kalifa al-Tani sejk már kis is fejezte háláját a FIFA-nak. Az angolok már a szavazás első körében kiestek, legalábbis ezt állítja a delegáció tagja, Gary Lineker. A válogatott kapitánya, Rio Ferdinand szinte kétségbeesetten fogadta a hírt: „Mélyen lesújtott a döntés. Mit tehetünk volna még? Mit csináltunk rosszul?” ◀

Röviden

Büntetés Cârțunak

Az UEFA fegyelmi bizottsága tízezer euróra büntette és egy mérkőzésre eltiltotta Sorin Cârțut, a Kolozsvári CFR 1907 azóta menesztett vezetőedzőjét. A tréner be-törte a kispad üvegét, amikor csapata 1-0-ra kikapott Bázalben.

Labdarúgó Liga 2

A tavaszi visszavágók első fordulójának műsora: ma: Brassó-Vásárhely (18.45 óra, Digi Sport), Kv. CFR 1907-Univ. Craiova (20.30 óra, Antena 1); szombaton: Gloria-Temesvár (18 óra, Gsp Tv), Dinamo-Astra (20.30 óra, Digi Sport); vasárnap: Otetul-Sportul (13 óra, Gsp Tv), Gaz Metan-Brănești (18 óra, Gsp Tv), Vaslui-Rapid (20.30 óra, Digi Sport). Hétfőn: Un. Urziceni-Pandurii (18 óra, Gsp Tv), Steaua-Kolozsvári U (20.30 óra, Digi Sport)

Férfi kosárlabda

A szombati műsor: CS Municipal Bukarest-Kolozsvári U-Mobitelco BT (18 óra, TVR 3), Gaz Metan-En. Rovinari, Brassó-Váradi, Otopeni-Csíkszereda, Iași-Szeben, Steaua Turabo-Pitești. Vasárnap BC Mureș-CSU Asesoft Ploiești-csúcsrangadót rendeznek (18 óra, TVR 3).

EL: kikapott a Debrecen

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ A Debreceni VSC szerdán este 2-1-es vereséget szenvedett az ukrán Metaliszt Harkiv otthonában a labdarúgó-Európa Liga csoportküzdelmeinek 5. fordulójában, és továbbra is pont nélküli sereghajtója az I csoportnak. Czvitkovics a 48. percben szerzett vezetést a hajdúságiaknak, a Metaliszt Bódi öngóljával (52.) egyenlített, két perccel a lefújás előtt pedig Olejnyik állította be a végeredményt.

Herczeg András csapata december 16-án, utolsó mér-

közésén a Sampdoriát fogadja a sorozatban. Az olaszok hazai pályán kaptak ki a holland PSV Eindhoven-től (1-2), amely a Metalisztal együtt jutott tovább.

Az A csoportban a Manchester City 3-0-ra verte az osztrák Red Bull Salzburgot és biztosította helyét a legjobb 32 között. A másik továbbjutó a lengyel Lech Poznan, amely 1-1-re végzett a Juventusszal, és már nem végezhet a másodiknál rosszabb helyen.

A B csoportban: Atlético Madrid-Arisz Szaloniki (görög) 2-3 és Rosenberg (norvég)-Bayer Leverkusen 0-1, utóbbiak biztos csoportgyőz-

tesként lépnek tovább, míg a Rosenborg kiesett. A C csoportból a Sporting Lisszabon (1-0 a francia OSC Lille-lel) jutott tovább, a másik mérkőzésen: Gent (belga)-Levski Szófia 1-0.

A G csoportban: Zenit Szentpétervár-Anderlecht (belga) 3-1 és Hajduk Split (horvát)-AEK Athén 1-3, a százszázalékos oroszok már továbbjutottak, a Hajduk kiesett. A H csoportból a svájci Young Boys és szerda esti legyőzöttje (4-2), a VfB Stuttgart jutott tovább, miután a dán Odense remizett a spanyol Getaféval, 1-1. A Steaua lapzártá után játszott a Liverpoolal. ◀

Szerb-francia párviadal

Tenisz

T. J. L.

▶ Mától vasárnapig Belgrádban rendezik meg a Szerbia-Franciaország tenisz-Davis Kupa-döntőt, a 99-et a kiírás történetében. Az 1900-ban indul sorozatnak ugyan az ideje 111. kiírása, de 1901-ben, 1910-ben, valamint a világháborúk idején (1915-1918, 1940-45) nem játszottak.

Franciaország tizedszer vagy Szerbia először: ez a nagy kérdés, s ezúttal utóbbi tűnik esélyesebbnek hogy a

tizenkettedik nemzetként előhódítsa a „salátástalat”. Még akkor is, ha ők szorosabb mérkőzések után jutottak fináléba (3-2 az amerikaiakkal, 4-1 a horvátokkal, 3-2 a csehekkel), míg a franciák szárnyaltak (4-1 a németekkel, s egyformán 5-0 a spanyolokkal és az argentinokkal). Az előd Jugoszláviával is számolva ez lesz kilencedik a találkozó sorozatában, az eddigi mérleg 4-4.

A Belgrade Arenában a házigazdák részéről Novak, Djokovic, Janko Tipsarevic, Viktor Troicki és Nenad Zimonjic (kapitány: Bogdan

Obradovic), a vendégek részéről pedig Gaël Monfils, Michael Llodra, Gilles Simon és Arnaud Clement (kapitány: Guy Forget).

A hangulat minden bizonnyal parázs lesz Belgrádban, éppen ezért a francia rendőrség elitalakulatának tíz tagja fog ügyelni a francia teniszszekők biztonságára.

Tegnap a 99. DK-finálé párosítását is kisorsolták. Ma Tipsarevic-Monfils- és Djokovic-Simon-mérkőzéseket rendeznek, holnap a párosok játszanak, vasárnap Djokovic Monfilsszal, Tipsarevic pedig Simonnal találkozik. ◀

HIRDETÉS

Napoca Dance Festival

Concurs International de Dans Sportiv

IDSF Open Latino & Standard

4 - 5 Decembrie 2010

Sala Sporturilor "HORIA DEMIAN" CLUJ-NAPOCA

Program: 9:00-21:30

gret bilet 20 lei
studenti si elevi 10 lei

international DanceSport federation

FEDERATIA ROMANA DE DANS SPORTIV

PRIMARIA CLUJ-NAPOCA

Directia Judeteana pentru Tineret si Sport Cluj

DIAMOND dance club CLUJ-NAPOCA, ROMANIA

Sponsor principal:

Love at first accomodation

Sponsori:

Parteneri media:

Nagy elődök nyomdokain

Szőnyi Zoltán zeneművész úgy véli, még mindig nem adják elő eléggé gyakran Erkel Ferenc nagyoperáit

November elején Erkel Ferenc születésének 200. évfordulóját ünnepelték Budapesten. A rendezvénysorozat záróhangversenyén a Himnuszt marosvásárhelyi zongoratanár és karnagy beszélgetőtársunk, Erkel Ferenc ükunokája vezényelte. „Mint ha egy régi álmom teljesült volna” – vallotta érdeklődésünkre az 1942-ben született zeneművész, elárulva azt is: tizenéves korában sokszor megvárta az éjfélt, hogy hallhassa a Himnuszt, amelyről azt gondolja, ha Erkel csak ezt írta volna meg, akkor is nagy zeneszerzőként emlékeznénk rá.

Antal Erika

► **Erkel Ferenc ükunokája-ként ön Marosvásárhelyen él, ahol édesanyja is meghatározó személyisége volt a város zenei életének...**

– Abban a szerencsében részesültem, a sors úgy hozta, hogy az Erkel-géneket valamilyen módon örököltém, és én is a zenei pályát választottam annak idején. Édesanyám felmenői ága az Erkel-ág. Az édesanyám, Erkel Sarolta is valóban Marosvásárhelyen volt zongoratanár, de koncertezett is, mint nagyszerű előadót ismerték, szerették. Az ő édesanyja jött Marosvásárhelyre Pestről, Metz Albert meghívására 1908-ban, a zenekonzervatórium megnyitására, akkor itt le is telepedett, és amíg a végleges elhelyezése megtörtént a zenekonzervatóriumnak a Kultúrpalotában, hála Bernády György polgármesternek, haláláig, 1941-ig ott fejtette ki tevékenységét. Ő 1879-ben született, 1941-ben halt meg, nem is ismertem. Sajnálom, mert úgy hallottam, rendkívül jó pedagógus volt és nagyszerű zongoraművész, itt annak idején a város zenei életében tevékenyen részt vett, előadta Liszt rapszódiait meg Dohnányi c-moll zongoraversenyét, hozzájárult az itteni zenei élet előmeneteléhez. Az ő édesapja Erkel Gyula volt, Erkel Ferenc legnagyobb fia, aki szintén mint zongoraművész és karmester működött, nemcsak Budapesten, hanem Kolozsváron is. Az ő kísérőzenéjével adták elő Madách tragédiáját például, tehát írt kísérőzenéket is, aztán később Pesten az édesapjának igen-igen besegített az operák kivitelezésébe. Erkel Ferenc idősebb korában már inkább csak megszerkesztette a művet, és a hangszerelést rábízta például Sándorra, aki kitűnő karmester volt, és zenét is

szerezett, meg a legnagyobb fiára, Gyulára, aki, mint mondtam, nekem a dédnagyapám volt. Erkel Ferencet, azt hiszem, minden becsületes magyar ember magának tekinti, mert a nemzetet szolgálta, lemondva mindeféle külföldi szereplésről meg karrieréről, a 19. században ő volt a magyar zenei élet irányítója. Nemcsak mint zeneszerző, mint operaszerző, hiszen ő a nemzeti opera megteremtője, hanem mint előadó zongoraművész is tevékenyen előrevitte a zene ügyét. Ebben a tekintetben is és mint zenepedagógus és karmester is rendkívül sokat adott a nemzetnek.

► **Ez meghatározta az ön pályaválasztását is? Ön zongorista és zenepedagógus, karmester, számos jó képességű tanítványt indított el a zenei pályán...**

– Amikor elvégeztem a kolozsvári konzervatóriumot, döntés előtt álltam, hogy hová menjek, hol folytassam a zenei pályafutásomat, de azért nagyon sokat nem kellett gondolkodnom, mert eszembe jutott, hogy Marosvásárhelyen van egy olyan művészeti líceum, amelyet az országban annak idején, az '50-es években, az első öt között tartottak számon – összesen öt volt, Bukarestben, Kolozsváron, Iași-ban, Temesváron és Marosvásárhelyen, utóbbiban amúgy jóanyám vezette aligazgatóként a zenei tagozatot. Eszembe jutott az is, hogy itt van a Kultúrpalota, amelyik részben a budapesti zeneakadémia mintájára készült, a zenetermeivel, a csodálatos nagyteremmel, a Tükörteremmel, a képtárral, a kisteremmel, tehát minden arra készítetett, hogy visszajöjjelek Marosvásárhelyre. Nem beszélve arról, hogy ahogy a teremből kiléptem, balra ott volt a márványtábla a konzervatórium alapító-

inak névsorával, ahol az én nagyanyám az első helyen szerepel, mint a zongoratanászék vezetője, jobbra fent ott volt úkapám üvegfestménye, tehát majdnem családban voltam, amikor kezdtem a tanítást. Rendkívül vonzó környezet és jó kondíciók voltak abban az időben, nem úgy, mint most. Negyvennégy éve tanítok, mára a hangszerek is nagyon le vannak rongálva, és nem kapunk új, minőségi hangszereket, amelyeken taníthatnánk. Itt kezdtem el a pályafutásom, az első időszakban koncerteztem is, Csiky Boldizsár zeneszerző és művészeti titkár felkért, hogy zongoraversenyt játsszak, volt, amikor egyedül, volt, amikor egyedül, volt, amikor a feleségemmel, Szőnyi Mártával. Nagyon sok kamarazenei hangversenyt vettem részt, igyekeztem minél többet tevékenyen fogorni a zenei életben. Karmesterként a művészeti líceum zenekarát vezettem. Nagyon sok koncertet adtunk elő, és mivel nem voltam nagyon nagyravágó, engem ez a munkakör kielégített, még amikor csábítottak a népi együttes karmesteri puldjához, akkor sem választottam azt, maradtam a zongoratanításnál és a líceumi zenekarnál.

► **Ez azonban minden biztonnal nagy elégtételeket tartogatott...**

– Nagyon sok szép koncertünk volt, elvittem külföldre is őket, Európában együtt muzsikáltunk sok helyen, nem kis sikerrel. Ezt el kell dicsekednem: amikor Szege-den előadtuk Vivalditól az Évszakokat és Haydn 101-es szimfóniáját, odajött hozzám egy muzikológus, aki kritikát is írt, és azt mondta: nem tudom, önök ezt hogy csinálják, hogy ennyire minőségi koncertet tudnak előadni, mert itt, Magyarországon, a tudomása szerint,

A szerző felvétele

ilyen ifjúsági zenekar nem létezik. Ez nagyon kenegette a lelkeket. Aztán volt még egy, amit említenék: amikor meghívtak Csikszeredába, hogy ha tudnék valamilyen módon segíteni az ottani művészeti líceum munkájában. Elvállaltam és tizenhárom évig jöttem-mentem minden hónapban többször is, sikerült egy zongoratanári kart összehoznom, úgy-hogy most már öt-hat növendékem tanít ott egyetemi diplomával. Most már nincs is szükség rám igazából, de azért néha megkérnek, hallgassak meg egy-egy növendéket. Csikszeredában most már van népi együttes, van színház, és hiányzik egy zenekar. Gondoltam, valahogy összehozom, és sikerült is, mert volt egy magja a zenekarnak, hat-nyolc ember, aki állandóan ott volt, és megtaláltam azt is, aki össze tudta toborozni a koncertekre a társaságot. Mind Csikszeredából származó, valahol működő vagy egyetemen tanuló fiatalok voltak, rendkívül lelkes társaság, öt évben keresztül állandóan koncerteztünk, majdnem minden hónapban. Aztán öt

év után átadtam a pálcát, mondtam, valakit még hívjanak, mert rám unnak; öt évben keresztül még Bernstein sem vezényelte ugyanazt a zenekart...

► **Teher volt Erkel-leszármazottnak lenni vagy nem?**

– Mindenképpen teher volt az, hogy a család Erkel-ágán visszamenőleg egészen 1725-ig, Erkel Vilmosig, aki Pozsonyban zenemester volt, mindenki zenész volt. Azt is el kell mondanom, hogy amikor Kolozsváron egyetemre jártam, sokszor eszembe jutott, hogy Erkel Ferenc a fiatalága egy részét ott töltötte, és nem tétlenül, mert Brassai Sámuel barátjaként nem nagyon lehetett tétlenkedni. Zongoraleckéket adott Csáky grófnál, zongorarecitalokat tartott, és Brassai Sámuel ösztönzésére nagyon elkötelezte magát a zene ügye mellett. Nem beszéljek arról, hogy Ruzicska József Béla futása című daljátéka, amely egyben az első magyar operapróbálkozás volt, olyan hatással volt rá, hogy elkötelezte magát ezért is a nemzeti opera felé vezető útra. Innen ered az, hogy

1840-ben megvolt a Bátor Mária bemutatója, '44-ben a Hunyadi Lászlóé, megszületett a Himnusz, aztán a várva-várt Bánk bán, amely a századbeli romantikus opera mintájára alakította ki a magyar nemzeti opera zenei nyelvét. Utána még vígoperát is írt, majd következett a Dózsa György, a Brankovics György, az István király, a Névtelen hősök, ezek már wagneri hatást mutatnak, míg a Bánk bán, a csúcsteljesítménye, inkább a romantikus opera jellemzőivel bír. Inkább Verdi-hatás érződik benne.

► **Játsszák ma ezeket az operákat?**

– Ahhoz képest, hogy Erkel mit tett a nemzet érdekében abban a században, és milyen termékeny volt az operaszerzői tevékenysége, nem tudnám eldönteni, vajon miért nem játsszák gyakrabban, legalább azt a két operát, amelyik olyan nagyon jól sikerült, a Hunyadi Lászlót és a Bánk bánt. Sokkal többször kellene előadni ezeket.

Márton Áron példaértéke

Cseke Gábor

Boldog emlékü Márton Áront, aki Erdély püspöké-ként vonult be s maradt imár örökre a romániai magyarság emlékezetébe(n), harminc esztendeje helyezték örök nyugalomra. És bár ez az alkalom, különösképpen boldoggá avatása után és szentté avatásának szorgalmazása közben, tisztelgő megemlékezések, szobor- és emlékműavatások előmozdítója, odáig menően, hogy szülőfalujában, Csíkszentdomokoson magyar és román hivatalosságok főhajtása közepette múzeumot és emlékházat avattak tiszteletére, az erkölcsi következetességéért és kiállásáért a volt kommunista hatalom által meghurcolt katolikus püspök példaértéke nem foglalható össze egyetlen kijelentő mondatban. Ennek pedig az a magyarázata, hogy Márton Áronnak sikerült az, ami nagyon sok, népéért és nemzetéért felelős kortársának nem: kitartóan követni erkölcsi eszményeit. Egy olyan korban, amikor a tömeges nélkülözések és a véres megpróbáltatások kényszerében az ember, a túlélés és az érvényesülés reményében, sánalatosan engedékenynek, gyengének bizonyult saját erkölcsiségével szemben, a hajdani püspök remény és menség lehetett mindazoknak, akik úgy érezték, minden elveszett.

Nem véletlen, hogy az idei októberi emlékező szentmisén, Csíkszentdomokoson, a gyulafehérvári érsek azt tartotta fontosnak elmondani a falu nagy szülöttjéről, hogy Márton Áron számára rendkívül fontos volt a hazafiaság, a szülőföld megbecsülése és szeretete, s meghurcoltatása dacára egész életében töretlenül haladt az életszentség útján. Nem rajta múltott, hogy példaértékű kiállásai – akár a bécsi döntés utáni menekülő zúrvárvanban, akár a zsidó lakosság meghurcolása idején, akár a háború befeje-

zése utáni méltányossági és megbékélési politika félre-seprésének körülményei közt – vajmi kevés követőt győztek meg a kiállás és az önfeláldozás egyetlen lehetséges és szükséges voltáról. Azokban az időkben Márton Áronnak politikusként is kellett lennie, hiszen az akkori politikusként zöme elárulta saját hivatását. A boldog életű püspök hitelessége éppen abban áll, hogy mindig azzá tudott lenni, amire híveinek, közösségének, népének szüksége volt.

Igen tanulságos ilyen szempontból az az 1946. április 7-én a kolozsvári Szent Mihály-templomban elmondott beszéde, amely egy olyan pillanatban hangzott el, amikor Európa népei a béke és az új életkezés megoldásait és formuláit keresték.

„Azt hittük, ha elnémulnak a fegyverek, lecsillapodnak a szenvedélyek is, és a jó szándékú emberek összefognak, hogy helyreállítsák, megteremtsék a békét az el-lenségeskedő nemzetek között is.

Sajnos, várakozásunkban csalódtunk, a gyűlölet szítása nem szűnt meg, sőt olyan igazságtalanságok történnak, amelyek még mélyebbre ássák a meglévő ellentéteket. És a folyamatban lévő felelősségre vonások, igazoltatások és más, politikai természetű akciók – leg-alábbis úgy, ahogy azokról a nyilvánosság értesül – azt a látszatot keltik, mintha ezen a vidéken minden bűnért elsősorban a mi népünk lenne felelős.

Szerettük volna és óhajtottuk nagyon, hogy ezt a kérdést ne kelljen a szószékre hoznunk. De itt az igazságról és egy népnek a becsületéről van szó, s a felelős főpásztor a kérdés fölött nem térhet hallgatással napirendre. A becsület az alapvető emberi jogok közé tartozik, erkölcsi kérdés, amelyet szóvá kell tennünk akkor is, ha szavunkat másképp értelme-

zik, mint ahogy mi értjük.”

Anélkül, hogy az elkövetett bűnök fölött szemet hunyna vagy a bűnösöket fölmentené, ez a beszéd rámutat, hogy a magyarok nem egyedül felelősek az antiszemita megnyilvánulásokért, a más nemzetekkel szemben elkövetett jogsértésekért, hiszen a szenvedések és a gyűlölködések mérlege mindenfelé kibillent az indulatokról. Éppen ezért lenne üdvös, ha az emberiség egységesen és méltányosan felülvizsgálná saját felelősségét. Ennek a szempontnak szerezne mindenütt érvényt, hangsúlyozva:

„... A levegő annyira telítve van politikával, és a szenvedélyek még olyan hevesen kavarnak, hogy bizonyos magatartások tárgyilagos

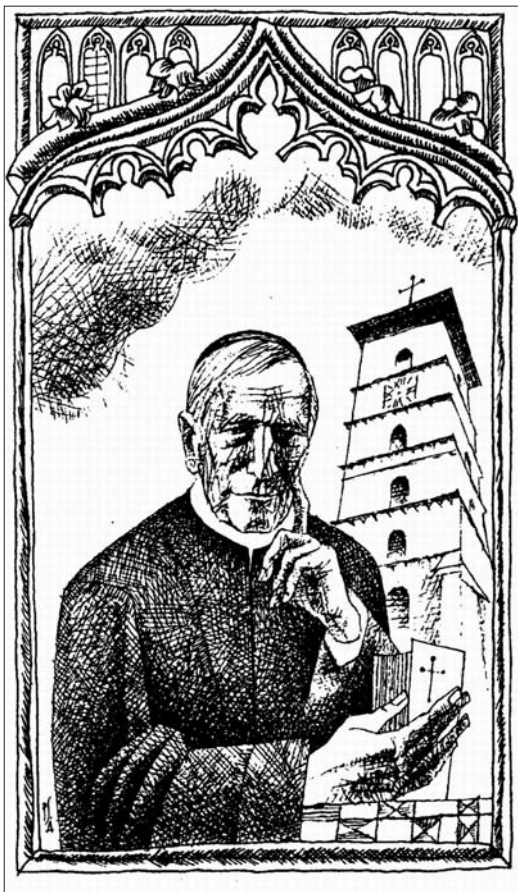
megítélése jóakarattal alig lehetséges. Akik tehát úgy látják, hogy vannak bűnök, amelyeknek a megtorlása szükséges, és úgy vélik, hogy a nagylelkűség és megbocsájtás nem időszerű erény, vigyázzanak, nehogy ugyanolyan igazságtalanságokat kövessenek el, amilyeneknek az üldözését indokoltak tartják. (...)

Egyébként is: a probléma sokkal bonyolultabb, már gyökerében, sokkal szerte-ágazóbb, semhogy egy politikai szöveg lehetne redukálni. Amikor a mai ember magatartása fölött ítéleket, a vádlottak padjára kell ültetni mindazokat a szelle-mi irányzatokat, amelyek társadalmi, politikai, erkölcsstani vagy vallási eretnekséget hirdettek, a felnövő

nemzedékek tisztánlátását megzavarták; a vádlottak padjára kell ültetni azt a propagandát, amely ezeket a tömegek lelkébe belekalapálta, az erkölcsi tekintélyeket lerontotta, az erkölcsi szabadságot és durvaságot népszerűsítette. Itt valóban helyénvaló volna a lélekelemzés. Az ember a mostani háború vérgőzös forgatagából csakugyan ijesztő vonásokkal tűnt elő, de ez az elvadult ember az előző idők szellemi gyermeke. S a gyógykezelést ismert és alapos lelkiismeret-vizsgálattal, és egy általános és őszinte gyónással kell kezdeni. A demokrácia azért a legnehezebb társadalomrendező elv, mert magas erkölcsi követelményeket állít fel, mind a vezetőkké, mind a vezetettekkel szemben. Élelmes emberek alkalmas eszközökkel sok mindent beadhatnak a népnek, a mi népünk azonban sokat tapasztalt, hamar felismeri a szavak igazi jelentését és a szavak mögött lappangó szándékat. A vezetőknél tehát aggodalmas gondoddal kell megfontolást mérlegeléssel kell képviselniök az erkölcsi szempontokat.

A jövő uralmáért harcoló szellemek között a vita lényegében már eldőlt. És a tömegek is már döntöttek, és megindultak, hogy felszarkozzanak. A jövő század arculatát az az irányzat fogja alakítani, amely magas erkölcsi igényekkel jön, a hamissággal az igazságot állítja szembe, a gyűlöletet szeretettel igyekszik legyőzni, és a bosszúálló szándékra nagylelkűséggel válaszol.”

Több mint fél évszázaddal e szavak elhangzása után azt kell mondanunk, hogy Márton Áron felismerései ma is érvényesek és időszerűek, mert az azóta regnáló korok és hatalmak a példaértékről bőven beszéltek ugyan, de az erkölcsi szempontok képviselése a vezetők részéről csak szá-nalmas, nem egyszer gúny tárgyává tett óhaj maradt...

Márton Áron püspök Plugor Sándor (1940–1999) néhai sepsiszentgyörgyi képzőművész grafikáján

Böloni Domokos

Két alma

– Édua, van egy lejed? – A kisfiú lesütött szemmel kérdez. A szőnyegen játszik, tornyot rak, aztán váratlanul effélékkel áll elő. Édua huszonéves lány, mikor víz alá tartották a gyereket, ő meg a barátja voltak a másodke-resztszülők. Ármin öt éves, gyakran jön látogatába. Nem szokott efféléket kérdezni. Most meg egyfolytában csak nyaggatja:

– Édua, van egy lejed?
– Mire kell az neked, Árminka?
– Csak.
– Ha nem mondd meg, nem adok.
– Gyűjtöm.

– Mire?
– Muntenbájkra.
– Nem tudod, hogy ez holdulás?
– Mi?
– Hát hogy pénzt kérsz, de cserébe nem adsz semmit.
– Neked adom a kenderautómat.
– Nem csereberéről van szó, Árminka.
– Hát akkor mit tegyek, hogy adj egy lejt?
– Hát, mondjuk, dolgozz valamit.
Közbeszól a nagyi:
– Kisgyereket dolgoztatnál...
Édua sávot vált.

– Tudod, mit? Rajzolj!
– Jó. Lerajzolom magamat a kerékpáron, jó lesz?
A rajz rekordidő alatt készült el. Árminka olyan gépet vetett a papírra, amilyen a kerékpár őse lehetett, akkora a kereke és olyan magasán ül rajta, hogy Édua megkérde:
– Ott fent milyen az idő?
– Ott? Szép. A hegyen, ahová éppen kirándulok, vár egy nagy tisztás, szedek Anyának virágot.
Nevetnek. Aztán megjön az édesanya, és viszi is a fiát. Árminka minden bolt előtt megáll, cibálja az anyuka kezét, az pedig pironkodik, mert a gyerek képes lehúzni az orcájáról a bőrt. A múltkor is: nem odalép az árus-hoz, és kér egy fél gerezd banánt?
– Fél gerezdet nem adunk

– közli a néni. Árminka elszontyolodik.
– Nincs több pénzünk – sóhajt lemondóan. – Sem Anyának, sem nekem. Tudod, Anya most nem dolgozik, mert nevelnie kell engem és Zsófikát. Zsófi ilyen kicsi még, ni. És Apát hazaküldték a gyárból, mert még fiatal, találhat magának állást az életben. Az idősebbek nyugdíjba mennek, Apa hirdetést olvas. Szerinted ez igazságos? Mért nem adsz fél gerezd banánt?!
A néni odaadja az egész gerezdet, Árminka boldogan fut Anyához, az pedig napszemüveget tesz, hogy ne lássák kivörösödő szemét.
– Anya, veszel valamit? – nyúzza most is anyukáját Árminka. Az utcai zöldség-

és gyümölcsárus előtt halad-nak el.
– Nem veszünk semmit, mert megfájdul a hasikád – hárítja el Anya.
– Azért nem veszel semmit, mert megint nincs pénz? – áll szembe a gyerek. A fiatalasszony nagyot nyel.
– Azért. Annyi pénzünk van, hogy tejet és kenyeret vegyünk – feleli. És menné-nek is tovább, most Árminka sem huzakodik, már-már el-érik a szemafort, amikor váratlanul kirántja kezét, odasi-et az árushoz, és az Eduától kapott pénzt kivágja a pultra.
– Kérek két almát. Egyet nekem és egyet Anyának! De piros legyen, és ép ott belül, mert ha romlott, azonnal reklamállok!

(A Küküllőmadár című sorozatból)

Nagy elődök nyomdokain

Folytatás az 1. oldalról

► **Visszatérve a Himnusz vezénylesére: a nézőnek nagyszerű élmény, de a karmester hogyan éli meg? Izgul, lámpalázás?**

– Ha az ember háromszáz tagú kórust lát maga előtt, az akkora élmény, hogy alig-alig lehet elviselni – amikor az ember csak úgy beleszóp, mert nyilván ha egyfolytában ilyen kórust vezényel, akkor megszokottá válik. Viszont ha beleszóp, akkor óriási súly nehezedik a vállára, és nagyon nehéz ezt elviselni, le kell győzni, és azon felül csak a zenére kell koncentrálni, és igyekezni a legtöbbet kisugározni. Amikor hangszerhez ülök, valahol fel kell lépnem, mostanában nem annyira, de annak idején eléggé izgultam, ez nagyon erős dolog, ami lassan múlik el a színpadon. Különösen azoknál az előadók-nál, akik a mércét magasra emelik, tehát nemcsak úgy odaállok és valamit játszom, hanem előttem van a pontos cél, és ez olyanfajta lámpalázat kölcsönöz, hogy nagyon nehezen tudnám elviselni, ne azt nyújtsam, amit akarok. Ha vége, akkor egyfolytában azt érzem, mennyi bakit csináltam. Talán életemben két-három fellépés volt, amikor úgy éreztem, hogy na, ez most végre sikerült úgy, ahogy akartam. Máskor meg napokon keresztül az van, hogy milyen bakik voltak, és mennyire nem sikerült kifejeztem azt a zenei gondolatot. A közönség ezt nem észleli, teljesen ellazultan hallgatja a zenét, hiszen ezért megy el egy koncertre. Ezt valahogy így kell felfogni, ez is benne van az előadó pszichéjében, de ezt nagyon nehéz összehozni. Ugy gondolom, akármilyen erős idegzetű szólistáról van szó, ez bekövetkezik. Sokan elmondták nekem, akik nagyon sokáig játszottak, hogy most már nem bírnak fellépni, mert nem tudnak olyan igényesen játszani, ahogy szeretnének, és akkor nem tudják elviselni az izgalmakat. Az én osztályomban ezt próbálom úgy sugározni a gyerekek felé, hogy elmondom nekik: ha elmennek és játszanak, egy közönség hallgatja, és azért van ott, hogy a szép játékot meghallgassa. Nem kell az-zal törődni, ha félreütnek egy hangot, hiszen a legnagyobb is félreütnek, tehát arról szó sincs, hogy mindenki arra figyel, egyszer G helyett A-t ütöttél. Ez az előadói pálya, csak annak érdemes foglalkoznia vele, aki annyira le tudja győzni a lámpalázat, hogy a mérlegen a sikerélmény legyen nagyobb, mint az, hogy állandóan, minden koncert után töprengjen. Ehhez valamilyen önkritika is szükséges, mert nagyon sok az olyan előadó, akiben nincs önkritika.

A rémálom kezdete

Felnőnek a gyerekek

Megyesi Gusztáv

Jó hír az alkotmányozás kedvelőinek: elkapták végre azt a hivatali dolgozót, aki 34 oldalas, egész estét betöltő alkotmányjavaslatot tett fel a Köztársasági Elnöki Hivatal honlapjára nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy szellemileg megsemmisítse Schmitt Pált. Neve egyelőre ismeretlen, csak annyit tudni róla, hogy a kommunisták beépített embere volt, ám most elnyerte méltó büntetését: forró szurokba mártották, tollban hempergették, majd kidobták a Sándor-palota ablakán; ez se fog többé alkotmányozni. Ezzel egyszerűen mind az is kiderült, hogy nem Kontrát Károly lány írta a dolgozatot. Tudni kell, hogy a sajtó napokon át olyan hírt terjesztett, miszerint a belügyi államtitkár lány készítette a javaslatot az elnöki hivatal munkatársaként. Az opusról két héttel ezelőtt Kovács kollégának már volt szerencséje értekezni ezen a hasábon, a magunk részéről legfeljebb annyit tennék hozzá, hogy egyedül a kaposvári püspököt sajnáljuk, aki heteken át könyörgött terden állva az elnöki hivatalnak, hogy feltétlenül vegyenek fel egy irni-olvasni tudó embert a hivatalba nyelvi szöveggondozásra, továbbá, ha lehet, ne a jóistentől eredeztessék az alkotmányozás jogát. Ennek ellenére csak-csak bekerült a szövegbe, hogy maga az Úr fog alkotmányozni tavasszal, úgy is, mint a létezőt önmagában megtestesítő örök, tökéletes és változatlan szubjektumnak, az abszolutoriumnak (!) az ura, amit egyedül Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár appecipialt kellőképpen, azt véve ki az Úr üzenetéből, hogy ezután jobban a körmére kell nézni a végzős egyetemistáknak. Azon egyébként, hogy a köztársasági elnök elhatárolódott a tanulmánytól, sőt letagadta még azt is, hogy hallott valaha is alkotmányozásról, egyáltalán nem lepődött meg a közvélemény, ugyanis Schmitt Pál még soha semmiért nem vállalta a felelőséget, ezért is rajonganak érte a magyar sportvezetők és olimpiai mozgalmárok: a saját megtestesülésüket látják benne. Ettől függetlenül megjegyezzük, hogy az elnök nem akkor határolódott el, nem akkor kezdett nem hallani soha a tanulmányról, amikor az fölkerült a világhálóra, és a hivatalban már élénken vitáztak róla, hanem amikor kiderült, hogy galaktikus méretű marhaságok vannak benne; ha a sajtó nem robbantja ki a

botránny, ma már az egész textúra úgy, ahogy van, minden közhivatalban ki van lógatva a Nyenyi mellé. Kontrát államtitkár mindenestre bejelentette, hogy sajtópert fontolgat mindazon orgánuk ellen, amelyek hírül adták, hogy az ő lánya írta a tanulmányt. Mármint ez igen érdekes. Azt ugyebár tudjuk, hogy Kontrát államtitkár lánya 25 éves, tehát nem karon ülő kisgyermek, sőt már nem is fiatalok, ráadásul friss diplomás jogászként lett Schmitt Pál beosztottja, hogy van az tehát, hogy az apja akar perelni helyette. Mi magunk ugyan elég régen voltunk huszonévesek, ám így is rémlik, mintha társaink ebben a korban már bírtak annyi önállósággal, hogy nem az apjukhoz vagy a nagybácsihoz szaladtak, amikor bármi sérelem érte őket, hanem önkéntesül megkérdezték a pofozkodni, végső esetekben keresetet írni, különben hülyegyerekek nézték volna őket. Ráadásul itt egészen téves helyzetértékelésről van szó. Nem az a kérdés ugyanis, hogy ki írta a dolgozatot, mert bárki írta is, autentikus képet festett az elnöki hivatalban uralkodó mentalitásról és színvonalról, a helyszelleméről, amely az egy és oszthatatlan schmitt-pálságot közvetíti a világ négy tája felé. Ellenben hogy van az, kérdezhetnénk nagy naivan, hogy Kontrát államtitkár lánya friss diplomásként azonnal a Köztársasági Elnöki Hivatal munkatársa, sőt osztályvezetője lett, mégpedig a panaszos és kegyelmi ügyek felelőseként. Kontrát államtitkár lányának tündöklő tehetsége és rátermettsége felől nincs kétségünk már csak a papa képességei okán sem, a kérdés csak az, hogy a diploma átvétele és a hivatali munkakezdés közötti pár hétben miféle jellegű alkalmi munkán szerezte meg az ifjú jogász az azt a tapasztalatot és emberismeretet, melynek birtokában súlyos kérdésekben, netán tragédiákban fog majd javaslatokat tenni, sőt dönteni. Jó, mondhatja erre bárki, Petykó Adrienn, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elnökének, Petykó Zoltánnak a lánya meg egyenesen főosztályvezető lett az agrárminisztériumban. Igen, de ő nem 25, hanem már 27 éves. Vagy Vitézy Dávid, akit ugyan csak 25 évesen neveztek ki a komplett fővárosi közlekedés teljhatalmú vezetőjének. Ami szintén igaz, csak hogy neki az apja és az anyja is fideszes potentát, hogy úgy mondjam, duplán káderyerek, igazság szerint neki már 16 évesen vezérigazgatónak kellett volna lennie, és ne felejtjük el, ez az előrs, még csak ezután jön majd a Fidesz-gyerekek áradata. A Kontrát család mindenestire példát vehetne Schmitt

Pál Péterről, aki Schmitt Pál unokaöccse, és épp a napokban nevezte ki őt Varga Mihály államtitkár a miniszterelnökség állományába személyesen Sziijártó Péter keze alá. Ő már megmutatta, hogy egymaga is megáll a lábán. A nyáron ugyanis az egyik honlap azt jelentette, hogy az akkor még házelnök Schmitt Pál unokaöccse, Schmitt Pál Péter lesz a Magyar Posta vezérigazgatója, ám kiderült, hogy az egy másik ember, aki ráadásul Schmidtnak írja a nevét. Ekkor az igazi Schmitt Pál Péter közleményt bocsátott ki, miszerint „a személyemet érintő hamis beszámoló nemcsak légből kapott, hanem azt a hamis látszatot kelti, hogy a Fidesz is olyan párt, mint az MSZP, vagyis a rokoni kapcsolatok és nem

lyiségi jogokat? A készülő médiatörvénnyel felturbózott Médiahatóság joga lesz eldönteni, melyik sajtóorgánum tesz, illetve nem tesz eleget az új elvárásoknak. 2011-től a Médiahatóság – illetve annak kizárólag fideszes delegáltakból álló médiatanácsa – feladata lesz nemcsak a tévék és rádiók, hanem a nyomtatott lapok és internetes hírportálok felügyelete is. A tervezet a korábbi médiatörvényről eltérően „változatos szankciótipusok alkalmazását teszi lehetővé”. Így a jogsértő nyomtatott és online sajtótermékeket 25, illetve 10 millió forintba, a piacon „túlsúlyos” tévéket és rádiókat viszont 50, de akár 200 millió forintba is megbüntethetik, sőt el is hallgathatják.

A büntetéseket ráadásul

Schmitt Pál – nem erőssége a felelősségvállalás

a szakmai hozzáértés alapján kerülnek felelős vezetői posztokra az emberek. Ezen kívül – a rokoni szájak emlegetésével – Nagybatyámat is belekeverik ebbe az olcsó, átlátszó, hamis játékba, nyilvánvalóan a felelős beosztásban lévő politikusi lejáratásának szándékával”. Ami a mostani beosztását illeti, rokonyiság a csend, nincs szó rokoni szájakról, a Schmitt Pál nevének olcsó, átlátszó és hamis lejáratásáról, már csak azért sem, mert hiszen egyáltalán nem érdemtelen kinevezésről van szó. Sajtóinformációk szerint ugyanis Schmitt Pál Péter „2008-ban és 2009-ben több sajtóközleményt jegyzett a Polgári Fitalok Egyesülete elnökeként”, aminél jobb ajánlólevelet elképzelni se tudunk miniszterelnökségi álláshoz, mindamellett szakmai előletemek sem utolsó. Szerintünk a fiatalember alkotmányozásra érett.

A blogokat is fenyegeti a felturbózott Médiahatóság

Nyusztay Máté

Tiszteletben tartja az alkotmányos rendet, az emberi jogokat? Nem sért akár burkoltan kisebbséget vagy bármilyen többséget; szemé-

Szalai Annamária – szexlap után médiacerberus

mindenképpen ki kell majd fizetni, hiszen – mint azt lapunknak Polyák Gábor médiajogász elmondta – „a Médiahatóság összes döntése azonnal végrehajtható lesz”. Eddig a büntetéseket bíróságon lehetett megtámadni, aminek halasztó hatálya volt (így nem kellett azonnal elsötétíteni a képernyőt, kifizetni a bírságot). Mostantól viszont legfeljebb utólag visszakaphatja pénzét a szolgáltató – feltéve, hogy megéri az ítéletet. (A kezdeti figyelmeztetés után egyre nagyobb bírságokat szabhatnak majd ki, akár sorozatban, így összességében akár százmillió „Mikulás-csomag” is összejöhet.) A rádiókra, tévékre kiszabható, legfeljebb tíznapos elhallgattatás ráadásul nem lehet „visszacsinalni”, ahogy a hatósági nyilvánvalóan a törölésüket – mint legsúlyosabb szankciót – is csak bajosan; ez ugyanis a médium megszüntetését jelenti.

A hírportálok esetében a szankciókat úgy próbálják betartatni, hogy az internet-szolgáltatót is köteleznék – akár a jogsértőnek ítélt portál leállítására.

Az országos napilapokat, online hírsite-okat maximum 25 millió, a hetilapokat tízmillió forintba büntethetik, a jelentős piaci részesedéssel rendelkező rádiókat, tévéket akár 200 millióra, a kisebbeket 50 millióra. A legmagasabb büntetést azok

a „túlsúlyos” szolgáltatók kaphatják, amelyek egy vagy két médiapiaci szegmensben túl nagy részesedéssel (vagy eléréssel) rendelkeznek, és nem csökkentik fél éven belül a kívánatos szint alá. Enyhébb büntetésre számíthat az a médium, amely nem tesz eleget a médiahatóság adatszolgáltatási kérelmeinek, vagy akadályozza a hatósági eljárást.

Médiajogászok szerint éppen ez a szinte parttalan felhatalmazás jelenti a legnagyobb problémát: nem tisztázott, mi minősül enyhe és súlyos jogsértésnek – ezt minden esetben a Médiahatóság döntheti el saját szempontjai szerint. Elfogadása esetén a Médiahatóság olyan széles felhatalmazást kap, amilyenről médiajogászok szerint tőlünk keletebbre is csak álmodozhatnak. „Tőlünk nyugatra egyszerűen elképzelhetetlen, hogy hatósági felügyelet alá kerüljenek a hírportálok, viszont a volt szovjet tagköztársaságok

alapján új nyilvántartást állítanak fel, de a médiumokat, illetve kiadókat a kötelező regisztráció után is kiterjedt, folyamatos, illetve egyedi adatközlésre kötelezhetik – még üzleti titkaikat is megismerheti a Médiahatóság. Ez azt jelenti, hogy ha egy lapban valamilyen tiltalom alá eső tartalom jelenik meg, és a Médiahatóság eljárást indít, akkor akár az újságíró jegyzeteit is lefényképezhetik – különben jön a 25 millióig terjedő bírság.

A törvénycsomag másik újítása, hogy a szerkesztett blogokra is kiterjed, bár ez médiajogászok szerint értelmezés kérdése: elméletileg, ha ketten szerkesztenek egy blogot, és azon híreket is közölnek, akkor bizony számon lehet majd kérni rajtuk is a szabályokat, ellenkező esetben legfeljebb tízmillió bírsággal számolhatnak, ami egy blog esetében egyenlő lehet a megszüntetéssel. De nemcsak az interneten, hanem a rádiós piacon is széles felhatalmazást kap a hatóság, illetve annak elnöke, tette hozzá Polyák Gábor: a hatóság maga állapíthatja meg a frekvenciapályázatok feltételeit, illetve megteheti, hogy nem hirdetnek nyertes, és addig pályázzanak, amíg meg nem találják a „megfelelőt”. – Példa nélküli személyi hatalom jön létre a Médiahatóság elnökének kezében – nyilatkozta lapunknak Enyedi-Nagy Mihály médiajogász. A kinevezések, a javadalmazás, az egyedi normák, iránymutatások, díjak mértékét, a hálózatra lépés feltételeit mindmind az elnök szabja meg a törvény elfogadása után. A megteremtett rendszer a részletszabályozás útján tökéletes hatalmi szerszám lesz a Fidesz kezében, s a finanszírozás az egész rendszer számára biztosított, mivel a javaslat akkor is biztosítja a kilenc évre birtokon belülről került vezetők intézményeinek finanszírozását, ha három év múlva új kormány jönne – tette hozzá.

Jó hír a magyar médiumoknak, hogy nincsenek egyedül: a törvénytervezet a külföldi médiát is szabályozni kívánja – ha Magyarországon terjesztik –, bár a megkérdett jogászok szerint „ott azért még nem tartunk, hogy Szalai Annamária a BBC-t is megbüntethesse vagy elhallgattassa”.

Ízlésrendőrség? – A Médiahatóság miniszterelnök által kinevezett elnökének a készülő törvény olyan jogszabványokat ad, amelyeket vagy fölösleges szabályozni, vagy normális esetben bírósági jogkörbe vagy a szerkesztői szabadság körébe tartoznak – nyilatkozta lapunknak Eötvös Pál, a MÜOSZ elnöke. Kifogásolják, hogy a közszolgálati médián túl az írott és az elektronikus sajtó egészére kiterjesztik a szabályozást. A kilátásba helyezett büntetéseket is túlzónak tartják, mivel médiumok létét fenyegethetik, ahogy azt is, hogy „hatósági jogkörben intéznek el izlélsbeli, tartalmi kérdéseket”.

Válaszfele Kuszálik Péter interjújára

Szamizdatok új kora

A szamizdatok új kora jön? címmel az ÚMSZ 2010. október 29-i számának Színekép mellékletében beszélgetés jelent meg Kuszálik Péter „szamizdat” munkája – *A forradalom szikrája*, Marosvásárhely, 2010. – kapcsán. Most felelek az interjú címeiben feltett kérdésre: erdélyi református vonatkozásban már rég beköszöntött a szamizdatok új kora – nem sokkal 1989 decembere után. A cenzúra megszűnt, de mivel érdekes erővonalak alakultak ki a társadalomban és az egyházban, ajánlatos volt az ember fiának óvatosságnak lenni. Emiatt megjelenésük alkalmával a szerzők eltekintettek a könyvbemutatótól, a sajtótájékoztatótól, egyéb nyilvános szerepléstől. Húsz év múltán elmondhatjuk: a történelem hozta és a körülmények vitte hatalmakat sorra kiszolgáló, egyházon belüli egyéni törekvések miatt igazolódni látszik az óvatosság.

Mindjárt a decemberi fordulat után azzal kellett szembesülnie fiatal nemzedékünknek, hogy olyan valaki akart hiteles képet festeni és eladni a romániai református egyházzal, aki kolozsvári hivataljai révén 1945 után huszonhét éven át volt az állammal való kapcsolat-tartás bizalmi embere! Majd további tíz évig volt a rendszer alkatrésze: Tőkés István professzor. Aki éveken át annyira kezében tartotta a református egyházi sajtót, mintha az saját „birodalma”

lett volna (egy tudós lelkipásztor kollégánk megítélése szerint).

Az effajta jelenség íratja most, 2010-ben (!) egy másik, politikai elítélést szenvedett lelkipásztor társammal: „... a börtönviselt rabok életrajza ma is kínos többek számára. Sőt a magas rangú állami vagy éppen egyházi tisztségben élő gyermekeiket feszélyezi a szülőket kompromitáló, vádló adattár.” (Meg kell jegyezni: e tényállás miatt kíséri zenebona a Tőkés & Co. által megrendelt, illetve megjelentetett „dokumentumjellegű” munkákat, mint amilyen az udvari történelem, Molnár János tollából származó *Szigorúan ellenőrzött evangélium*.)

Így érthető, hogy már 1991-ben összeállt egy, a dolgok rendjére vigyázó, rendhagyó írás: valódi szamizdat – egyházi kottára. (Péntek Árpád: *Megjegyzések dr. Tőkés István „A romániai magyar református egyház élete 1944–1989” című könyvéhez*, Kolozsvár, 1991.)

Péntek Árpád kolozsvári református teológiai professzor röpiratát joggal tekinthetjük az új idők első szamizdatjának. Esetében nyomdai eljárással (!) készült anyagról van szó. Péntek Árpád röpirata mögött ugyan csak hiába keresünk támogatót, netán kiadót, akárcsak Kuszálik Péter publicista mostani munkája mögött. (Röpiratának terjedelme is csupán tíz oldal, kapocscsal összefűzve, 14,5 x 9,5 cm

méretben.) A neve meghurcolását visszautasító Péntek professzor így vall írása születéséről: „Mivel az én hátam mögött nincsen három szponzor, aki a költségeket fedezze, csupán szerény nyugdíjamra vagyok utalva, igyekszem mondanivalómat minél rövidebbre fogni. A könyv [értsd: Tőkés István egykori egyházkerületi káderfőnök, majd főjegyző 1990-ben megjelent, jelzett kötet] elolvasása során meg kell állapítanunk először, hogy ez a könyv korántsem a romániai református egyház életét ismerteti, mivel az sokkal gazdagabb és sokrétebb ennél, abban rajta kívül sok száz becsületes lelkipásztor szolgált alázattal és áldozatkészen, vállalva azt, hogy egyesek karrierjének elhordozó és szenvedő alanya legyen. Ez a könyv tulajdonképpen nem más, mint egy ügyesen eldíszelezett színpad, amely háttérül szolgál a püspökségre törő író szerepének, és aki aszerint bocsát fényt vagy árnyékot, dicséretet vagy elmarasztalást mindenkire, hogy ki mennyire pártolta, illetve akadályozta a püspöki szék elérésében.”

A Péntek Árpád nevével fémjelzett kezdetet új közlések követték a műfajban: érdemes lenne egy katalógust készíteni róluk. El egészen a 2009-ben interneten közreadott *Temesvár „hóse”* című röpiratig.

A megszólalók mellett „tekinthetős” tábor alkotnak a hallgatást választó egykori

egyházi szolgálók, a nyugdíjas lelkipásztorok. Visszafogottságukban az is közrejátszhat, hogy a hatóságok által célirányosan és megrostáltan közreadott CNSAS-irattári anyag az elsötétítést szolgálja, nem a kivilágítást. Mint ha csak az állam-egyház összefonódások személyi vetületei még ma is, 2010-ben tabuk volnának.

„December utáni” lelki Bach-korszak lenne a mostani? Annak vélhető. Egy, az idei év nyarán kinyomtatódott szamizdat füzet is ezt a nézetet erősíti meg: *Kálváriám a kommunizmusban*. A könyvecskének se impreszuma, se kolofonja! Lelkipásztor szerzőjének neve hadd maradjon titokban. Közlékenységét ne szenvedje meg se a kibocsátó személy, se családja. Legyen elég, ha arra utalok, hogy az egyházi apparátus által elszünetelt üldözést, majd a rá nézve szerencsés kibontakozást örökíti meg.

Befejezésül: a felvetett kérdés, amely szerint a szamizdatok új kora jött-e el, ekképpen kerekedik ki előttem: a szamizdatok órája már régen ketyeg! Nézetem szerint *A forradalom szikrája* kibocsátásával ezt a ketyegő „óraszerkezetet” Kuszálik Péter felvitte a toronyba. Kíváncsi, hogy minél többben lássák a Tőkés-kultusz mögé-fő! pillantva, „hány az óra”!

Balogh Béla
lelkipásztor, Kolozsvár

Bocsánatos bűn

Sike Lajos

Felemelő ünnepségen szentelték fel a napokban a szatmári reformátusok vezértemplomának is számító Láncoz megújult tetőzetét. A nagyarányú munkát költséggeiről szólva Korda Zoltán lelkipásztor a hívek áldozatkész adakozása mellett külön is megköszönte az RMDSZ támogatását. Semmi rendkívüli nincs ebben, hiszen érdekvédelmi szervezetünk megalakulásától kezdve jól együttműködik a történelmi

Tőkés László – szamizdatok szerzője, majd tárgya

egyházakkal és lehetőségeihez mérten segíti azokat. Amikor kormányon van, mint most is, akkor anyagiakban is jóval több erre a lehetőség. Bár ezt sokan nem tudják, vagy nem akarják tudomásul venni, főként azok, akik (akár más érdekből, akár a dolgok összefüggéseit nem ismerve) most is azt ordítják, hogy az RMDSZ lépjen ki a kormányból.

Az elmúlt öt-hat évben csak Szatmár megyében közel negyven református és katolikus templomot, illetve renováltak (néhányukat már

az összeomlástól megmentve) olyan kormányzati pénzekből, amelyeket az RMDSZ és annak szatmári parlamenti képviselője, Erdei D. István lobbizott ki. Volt alkalmam tapasztalni: a képviselő úr az ezzel járó sokféle aprómunkát, a pályázatokhoz szükséges iratcsomók elkészítésének felügyeletét, mindent annyi odafigyeléssel végzi, mintha saját családja otthonáról volna szó.

Az RMDSZ támogatását viszonzozva sok egyházi személyiség cselekvően áll a szervezet mellé. A szatmári reformátusoknál maradvány megemlíthetjük, hogy egy esperes mellett két tucat lelkipásztor az önkormányzati képviselő. Ez ma annyira természetes, mint az, hogy több RMDSZ-es polgármester vagy más tisztségviselő (demokratikus választások nyomán!) az egyházközségek presbitériumában is tevékenykedik.

Mindent együtt nézve, érthető, hogy miért félti Tőkés László EP-képviselőnk (mint utóbbi nyilatkozataiból kitűnik) a református egyházat az RMDSZ-től. S miért lát veszélyt abban, ha a szervezet képviselői az egyháznál is szerepet kapnak? Ha netán az okait nem ismerne, segítünk megfejteni. Mint tudjuk (annak idején a teológián is tanították!), a tudatot a lét határozza meg. Ebből egyértelműen következik: az egyháznak azok használnak, akik melléállnak és leginkább segítik! (Hiszen a nóta is azt mondja: „Levegőből nem élhet meg az Úr szegény szolgálja!”).

Elhíheti hát Tőkés László: bocsánatos bűn, hogy egyháza az RMDSZ-hez húz!

Szemle

Mit nem értett meg Băseșcu

Victor Rotariu

A legmagasabb közméltóság bársonyszékéből Románia elnöke szigorú és mindentudó hangon elmagyarázta, hogy a románok azért élnek rosszul, mert rosszul dolgoznak. Az eredetileg csak a közalkalmazottakat illető szöveghányás, akiknek azt mondta, nincs „semmi pénzcsékéjük”, és bérüket hitelből fizetik, utóbb a magánszektor alkalmazottaira is kiterjedt, akiket az elnök arra ösztönözött, hogy dolgozzanak jobban, ha jobban akarnak élni. Az üzenetet azonban csak a közalkalmazottakhoz kellett volna intéznie – vagyis azokhoz, akiknek az élen ő maga áll. A magánszektorban aki nem termékeny, azt kirúgják – kivéve persze azokat, akiket a nepotizmus vagy rokonszenz alapján kedvezményeznek –, aki pedig jól teljesít, azt előléptetik. Az állami szektorban nem. Akik az államnál termelékenyen dol-

goznak, azok vagy az alacsony bérek miatt, vagy mert helyettük a protekciókat promoválják, fogják magukat és minden sajnálat nélkül átmennek a privát szektorba, ahol ugyanazért a munkáért érdemeik szerint értékeli őket, mind pénzbelileg, mind betöltött funkciójuk által. Minthogy öt év alatt a közalkalmazottak száma 900 ezerről 1,4 millióra nőtt, az általuk nyújtott szolgáltatások minősége pedig romlott, világos, hogy az állam nem a termelékenység hiányát, hanem az inkompetenciát ösztönzi. Ilyenképp úgy tűnik, Románia elnöke nem tudja, mi az állam szerepe a gazdaságban. Egy alkalmazott munkájának értékét a magánszektorban nemcsak szigorúan vett erőfeszítései adják, hanem több tényező együttesen. Összeredménye annak a munkának, amelyet egy Romániában tevékenykedő szervezet keretében fejt ki. Hiába dolgozik egy mérnök napi tizenhat órát, ha a kormány megemeli az áfát és a társadalombiztosítást, a cégtulajdonos pedig úgy dönt, hogy akkor lehúzza a rollót. Hiába gyártanak le a szerelőszalagon dolgozók 25 százalékkal több terméket,

ha Romániában nincsenek autópályák, amelyeken cégek (kellő időben, tehát versenyképes költséggel) külföldre szállíthatja az árut, oda, ahol növekvő kereslet van rá. Az állam szerepe a termelékenység növekedéséhez szükséges feltételek megteremtésében áll. Egy korrupt államban, amelynek nincs hosszú távú gazdasági-társadalmi stratégiája vagy akarata egy ilyen stratégia véghezvitelére, egy autós-trádákkal nem rendelkező államban, amelyben a gazdaság egyharmada adót csal a tehetetlen állam szeme láttára – szó sem lehet termelékenységről. Egy korrupt államban nincs versenyképesség, mert a „küzdélmélet” nem az nyeri meg, aki a legjobb terméket a legalacsonyabb áron árulja, s aki magasabb termelékenységgel dolgozik, hanem az, akinek protekciója van, és aki elkerüli a börtönt, noha adót csal. Mindenkinek joga van eldönteni, akar-e dolgozni, vagy sem. Akik dolgoznak, azokat az államnak segítenie kell, hogy egyre termelékenyebbek legyenek, akik pedig nem dolgoznak, azoknak el kell venni a kedvét a semmittevéstől, vagy viseljük a

semmittevés következményeit. A munka személyes opció. Dolgozol, ha azt akarod, hogy legyen elég pénzed bizonyos életvitelhez. (...) A magánszektorban nincs szüksége az elnök vagy a miniszterelnök bírálataira sem, a dicséreteire sem. Az elnök buzdítására, hogy jobban dolgozzanak, a magánszektor válasza csak ez lehet: „Hagyjál már!” (Fordította: K. B. A.)

A nemzeti ünnep legünnepélyesebb elbliccelése

Marian Sultănoiu

Nem hiszem, hogy a rendszerváltás után Románia történelmének elmúlt húsz évében valaha is ünnepélyesebben hagytt volna ki a nemzeti ünnepet. Hogy ennél értelmesebbé váltak volna a szimbólumok. Ennél siralmasabb kifogás, amiért nemzettársainkat nem érdeklítették a nemzeti ünnep pillanata.

Mennyire kevésé rezonál a társadalmi tudatban ez a pillanat, ha mással akarják kicserélni, csak az évszak kedvéért – olyannal, amelyik nyárára esik? Ezért fázunk belülről a románok? Ezért érzik magukat lelkileg kiüresítve? Ezért remeg a gyomruk, ha a holnapra gondolkodunk? Ezért gyűltek össze Onțanu paszulyos fazeka köré, széltől és éhségtől eltorzult arccal, körülbelül annyian, mint a paradén? Onțanu körzetében ugyanolyan hideg volt, mint a Bocéban. És tábornoki egyenruhába öltözve, pantallóján vörös csíkkal, vállán két csillaggal Onțanu ugyanúgy fogadta a közösségi rendőrség tiszteletadását, mint a nagy paradén Boc a hadsereg főnökét. De vajon jogosan tették? Feljogosítja Bocot az elnök elhagyta az országot, éppen annak a napján? Vajon nem éppen ez a tiszteletlenség, az összes játékszabály áthágása készíti a románokat arra, hogy összekeverve az államot a nemzettel, egyre erősödő ellenzéki eskedéssel lemondjanak a szimbólumokról? (...) 2010.

december elseje egy hánykolódó Romániára virradt, rögtönzött parancsnoksággal, meghibásodott kormányrúddal, az irányíthatatlanság szélén. Az elnök hiányzott; a miniszterelnököt, akit senki nem becsül, csak odaállítják, mint egy villámhárítót, hogy kivegye az emberek elégedetlenségét és hurrogását, két, csaknem elfeledett exkormányfő – Văcăroiu és Roman –, és nagyjából ennyi. Az elnök máskor népes kíséretből mára Blaga és Videanu maradt. Aztán, valamiféleképpen pluszban, a tiszteletadásból kimaradva, Mircea Geoană. Pártelnökök, itt-ott. Néhány villamosmegállónyira, a régi piac irányában, Onțanu militárizált kertülete. A „független és progresszív” polgármester mintha ad hoc katonai diktatúrát vezetett volna be. Tábornokokkal diskurál, riadó fűj a rendőrségnek, terrorrelenes gyakorlatokat végez, díszlépésben vonultatja fel a kékre fagyott diákokat. December elseje az a nap, amikor Románia a Kiseleff és az Ober, az éhség és a hideg, Boc és Onțanu, élet és halál között vergődik. Mégis, élj soká, Románia, bárhol is vagy! (Fordította: Sz. L.)

Fiatal férfiak kötelező nyilvántartásba vétele

Czédly Lószef

Ma már mindenki számára természetesnek tűnik, hogy nem létezik kötelező katonai szolgálat. Annak idején, amikor 2005-ben megjelent a kötelező katonai szolgálatot megszüntető törvény, nagy megkönnyebülést jelentett az érintetteknek. Visszatérünk erre a szabályozásra, mert a *Hivatalos Közlöny* november 26-i, 792. számában közzétették az említett törvény (Legea 395/2005) 4. cikkelyének módosítását, amelyet feltétlenül tudomásul kell venniük fiataljainknak.

A szóban forgó 4. cikkely arra kötelezte a 2007. január 1. után 18. életévüket betöltő férfiakat, hogy a lakhelyük szerinti illetékes katonai központban (centru militar) nyilvántartásba vették magukat abból a célból, hogy esetleges hadiállapot beálltakor mozgósíthatók legyenek.

A most megjelent módosított 4. cikkely szigorít ezen a bejelentkezési kötelezettségen. Kijelöl egy határidőt, éspedig a 18. életév betöltésétől számított 6 hónapot, amikor is a nyilvántartásba vételi kötelezettségnek eleget kell tenni. Ennek be nem tartása szankciót von maga után, 100-tól 300 lejig terjedő pénzbüntetést. Ha a pénzbüntetést a törvény

megszegésének megállapításától számított 48 órán belül fizetik ki, akkor annak csak a felét kell befizetni. A törvény előírásának be nem tartását a katonai központ erre felhatalmazott tisztjei állapíthatják meg, kizárólag a központ illetékességi területén.

Azok a fiatalok akik 2007. január 1. után töltöttek be 18. életévüket és mostanáig nem tettek eleget be-

jelentkezési kötelezettségüknek, ezt megetehetik a törvénymódosítás hatályba lépésétől (2010. november 29.) számított 6 hónapon belül. Ennek a határidőnek a be nem tartása ugyancsak szankcionálható, a fent említett módon.

A nyilvántartásba vételkor az érintett erről igazolást kap a katonai központtól. A törvénynek ez a most bevezetett előírása arra kö-

vetkezethet, hogy egyes esetekben, mint a főiskolai beiratkozás, munkafelvétel, vállalkozás megindítása, határátlépés, útlevél kibocsátás stb. kérhetik majd ezt az igazolást. Feltétlenül ajánlatos tehát, hogy fiataljaink tegyenek eleget a katonai nyilvántartásba vételi kötelezettségének, annál is inkább, mert ennek nincs semmilyen kellemetlen következménye.

Közalkalmazott-besorolás

A megszorító intézkedések egyik legjelentősebb tétele a közpénzekből fizetett alkalmazottak bérezéséből származó kiadások csökkentése. Egyrészt azért, mert a gazdasági elemzők szerint az alkalmazottaknak a száma indokolatlanul nagy, másrészt mert a jelenlegi fizetési rendszer több olyan elemet tartalmaz, amely sokszor az elvégzett munkához viszonyítva megalapozatlanul nagy jövedelmet biztosít, és nem létezik megfelelő arányosság az egyes ágazatok bérezési rendszere között.

Ez a helyzet készítette a Romániát pénzügyi támogatásban részesítő nemzetközi intézményeket, hogy a román kormánnyal megkötött hitelegyezségben feltételnek állítsa fel a közalkalmazotti létszám csökkentését, a bérezési rendszer és ennek keretében a fizetések nagyságának megállapítását, egységes, törvényben előírt, szabályozás formájában.

Így született meg az a két törvénytervezet, amit a kormány most fogadott el, és terjesztett a parlament elé, kérve ezeknek a kormány felelősségére, vita nélküli elfogadását. A sürgősségnek három oka van. A nemzetközi hitelintézményekkel szembeni kötelezettség vállalás, a 2011. évi költségvetés elkészítésének sürgető határideje (a bérkiadások nagyságának ismerete nélkül nem lehet véglegesíteni a költségvetést) és végül az a kényszerítő helyzet, hogy a közalkalmazottak 2010. július 1-jei, 25%-os fizetéscsökkentésének határideje folyó év december 31-én lejár, és ha

nem születik új bérmegállapítás vissza kellene térni az év első felében érvényes bérszintekre, amit az előrejelzések szerint a jövő évi költségvetés nem tudna fedezni.

Két törvénytervezet elkészítését az indokolja, hogy az egységes közalkalmazotti bérsorolás a személyi kiadások olyan méretű növekedéséhez vezetne, amit a 2011. évi költségvetés nem tudna fedezni. Így szükség van egy átmeneti, egy évre szóló bérezési törvényre is.

Mivel ez utóbbi tartalmaz aktuális, 2011. január 1-jével bevezetendő szabályozásokat, az alábbiakban ennek legfontosabb előírásait ismertetem. Alaptétele, hogy 2011-ben a közpénzekből fizetett alkalmazottak bérét a 2010. októberében érvényes fizetésből kiindulva, ennek 15%-os növelésével állapítják meg, a következő számítás szerint: ha valakinek 2010. júniusában 1.000 lej volt a havi bruttó fizetése, és ez az ismert rendelkezés alapján októberben 25%-kal kevesebb, 750 lej értékű bért eredményezett, annak 2011. január 1-jétől $750 \times 1,15 = 862,5$, kerekítve 863 lej lesz a havi bruttó fizetése.

A törvény még rendelkezik arról, hogyan kell megállapítani az újonnan felvett alkalmazottak fizetését, vagy ha változás történik a közalkalmazott besorolásában, esetlegesen előléptették, át helyezték, előírja a fizetéspótlékok kifizetésének módját stb. Ezeket akkor ismeretjük miután elfogadják és kihirdetik a törvény végleges szövegét.

Alkotmányellenes előírások a 221. törvényben

Deák Levente

Ennek az ismertetőnek előtörténetéhez tartozik, hogy az 50-es években dorozsai deportálást elszenvedő ismerősöm, aki a fenti törvény alapján erkölcsi kársejtelenségének ellentételezéséért pert indított az államot képviselő Közpénzügyi Minisztérium ellen, figyelmeztetett: pertársaságot alapított személyektől tudja, hogy az Alkotmánybíróság ez évi 1358. döntésével alkotmányellenesnek nyilvánította a 221. törvény 5. szakasza első bekezdésének a) pontjából ennek bevezető tételét. Utánanézttem, és valóban, bár még nem a *Hivatalos Közlöny*-ben, hanem egyelőre csak az interneten olvasható az említett döntés indoklása, egy olyan döntés, amelynek értelése és értelmezése „embert próbára tevő” feladat. A kis igazságügyi reformtörvénynek elnevezett 2010. évi 202. sarkalatos törvényről nemrég cikksorozatban számoltam be. Ennek 3. részében jeleztem azt, hogy visszatérek erre az alkotmánybíróági döntésre, így az elkövetkezőkben – a teljesség igénye nélkül – megkísérlem össze-

foglalni ennek a döntésnek az érveit és várható következményeit.

Emlékeztetek arra, hogy a 202. törvény megalkotói a 221. törvény 5. szakaszának első bekezdését is módosították, igaz, az alkotmányellenesnek nyilvánított a) pontja kivételével, amiért ez a politikai bűncselekményekért és az adminisztratív kényszerintézkedésekért bíróági úton megítélhető anyagi jóvátételt továbbra is lehetővé teszi. Egyelőre – teszem én hozzá – , mert az indoklásban az alkotmánybírók, bár most csak egyetlen szakaszban találtak alkotmányellenes kitételeket, ezek olyan súlyosak, annyira megalapozottaknak tűnnek, hogy a törvény – megkockázatom – ebben a formájában nem maradhat meg.

Az Alkotmánybíróság elé került esetekben azt kellett alkotmányossági szempontból eldönteni, hogy e kifogással a bíróság egyáltalán foglalkozhatott-e azután is, miután az említett 221. törvény 5. szakasza első bekezdése a) pontját a 2010. évi 62. sürgősségi kormányrendelet I. szakaszának 1. pontjában foglaltak szerint módosították, amit az Alkotmánybíróság egy előző, a 2010. október 20-án hozott 1354. döntésével már alkotmányellenesnek nyilvánított. Hivatkozva egy még 1995-ben hozott III. számú saját döntésére, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eléje került ügyben a megfogalmazott alkotmányossági aggályok eldöntésével azután is foglalkozhat, miután a módosító jogszabály az eredeti szöveg kifogásolt részén nem változtatott, amiért így a 62. módosító kormányrendeletnek csak azok az előírásai maradtak most ki alkotmányossági ellenőrzésükből, amelyek a megítélhető kártalanítás összegének felső határát először állapítják meg (plafonarea cuantumului despăgubirilor), és amelyek az eredeti megkeresés tárgyát nem is képezték. (Ezeket viszont egy nappal előbb, egy külön megkeresésre, az 1354. döntésükkel már alkotmányellenesnek mondták ki.)

A meglehetősen bonyolult sikerült indoklásnak a fenti, nem kevésbé bonyolult összefoglalása után rátérek az indoklás lényegére, vagyis arra, hogy ezek isme-

retében marad-e ez a 221. törvény, marad-e az erkölcsi kár megítélésének, megítélhetőségének ez a kidolgozott rendszere?

Az Alkotmánybíróság nyomatékosan szóvá teszi indoklása elején, hogy a 221. törvényt, amely sarkalatos törvény (este o lege organică), kihirdetése előtt előzetes normakontrollnak nem vetették alá. És bár e mulasztást azok követték el, akik az Alkotmány 146. cikke a) pontjában olvashatók, a következtetés nyilvánvaló: az alkotmányellenességet már akkor, a jogszabály kihirdetése előtt meg lehetett volna állapítani.

Ennél azonban sokkal súlyosabbak azok az érvek, amelyek magával a kártalanítással, a törvényalkotás folyamatában keletkezett párhuzamosságokkal kapcsolatosak. Míg a bírág egyértelműen megfogalmazzák azt, hogy a kommunista rendszer egykori politikai üldözöttjeinek kártalanítását csak mint az állam erkölcsi kötelezettségét foghatjuk fel, ebben a tárgyban már a rendszerváltás kezdetén, majd később is születtek és alkalmazhatók kártalanító jogszabá-

lyok. Ezek között említik a közismert 1990. évi 118. törvényrendeletet, valamint a 1999. évi 214. sürgősségi kormányrendeletet, most pedig ezt a 2009. évi 221. törvényt. Ezek azonban eltérő rendelkezéseket, a kártalanításnak nem egységes rendszer és szabályok szerinti megítélését tartalmazzzák, amiért ez a legutóbbi törvényben foglalt kártalanítás sem igazságosnak, sem méltányosnak nem minősíthető (Despăgubirile prevăzute de dispozițiile de lege criticăte, având același scop ca și indemnizația prevăzută de art. 4 din Decretul nr. 118/1990, nu pot fi considerate drepte, echitabile și rezonabile.) Ezzel kapcsolatban azt is kifogásolták, hogy bevonták az erkölcsi kártérítésre jogosultak körébe a II. fokú örökösöket is, helyesen az elhunyt sérelmet szenvedett II. fokú leszármazottait is, akik az unokák, és akik nem kaphatják ugyanazt a kártalanítást, mint közvetlenül érintett felmenőjük.

Mindezek után az Alkotmánybíróság kimondja azt is, hogy a párhuzamosan létező szabályok törvénybe, jogszabályba foglalását, létezését, alkalmazhatóságát

a 2000. évi, a jogalkotás normáit magában foglaló 24. törvény kifejezetten tiltja. És hogyan lehet ezt feloldani, kiiktatni? Vagy úgy, hogy ezeket hatályon kívül helyezik, vagy pedig úgy, hogy egységes szabályozást magában foglaló törvényt alkotnak (paralelisme vor fi inlaturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.)

A végére hagytam a bíróságnak azt a megállapítását, mely szerint a 221. törvény 5. szakasza első bekezdése a) pontjában foglaltak elnaggyoltak, pontatlanok, (következményeik) előre nem láthatóak, nem világosak, aminek egyik látható „eredménye” az, hogy az eddig megkeresett bíróságok 600 ezer euró kártérítést már megítéltek, ami túlzott és méltánytalan. Ez pedig, ebben a mai helyzetben igen nyomós oknak tűnik, ami – a többi felhozott érv mellett – a törvényalkotót biztosan arra készíti majd, hogy ezek alapján, ezekre hivatkozva cselekedjék. De mi lesz majd a már jogerős határozatokkal és a sok-sok folyamatban levő perrel?

Az orvos válaszol

Gyakran jelentkeznek fájdalmaim könyöktájékon, csomagot sokszor alig tudok emelni. Az orvos azt mondta teniszkönyököm van. Nem értem, mit jelent ez, én soha nem teniszeztem.

A fiatal anyák, titkárnők, futószalag mellett dolgozók az első számú veszélyeztetettek az ilyen betegségekre. Ezt többnyire hosszas cipelésből, a kéz vagy kar ismétlődő mozgulataiból kialakuló baj. Mivel a teniszezéstől kialakuló könyökbetegséget így nevezték el, a hasonló tünetekkel járó bajt is így hívják. A könyök fájdalma kihathat az egész karra is, nagyon fel tud erősödni, ellehetetlenítve a kar mozgását. A visszatérő terheléstől repedések keletkeznek az alsókar inainak tapadási pontján és a könyök feszítő izmain. A következmény: gyulladás. A fájdalom mással szinte összetéveszthetetlen, nyomásra érzékeny a könyök külső, előreugró csontja. Míg korábban begipszelték, ma csak rövid ideig ajánlott a kímélet. Fő, hogy a könyököt körülvevő szalagok, inak és izmok ne rövidüljenek meg. Egyénenként változó, hogy a hideg vagy inkább a meleg hatására múlik-e el a gyulladás. Az ultrahangos kezelés általában segít. Fontos, hogy kerüljük a kiváltó okokat, a cipekedést, a rossz testtartást. Az ízületek nagy gyógyítója a vadgesztenye. Kb. 10 darabot daráljon le kávédarálóban, és keverjen bele annyi orbáncfűolajat, hogy kenhető masszát kapjon. Ezt kenje vastagon a fájdalmas, gyulladt részre. Fóliával kötözze át, és hagyja magán egész éjszaka. Csökkentheti belülről is a gyulladást, a következő módon: keverjen össze egyenlő arányban fűzlevelet, somkórót, körömvirágot, legyezőfüvet és apróbojtorjánt. Evőkánálnyi forrázatukból reggel és este igyon egy csészevel és pár napon belül jobbulást tapasztal.

Dr. Győri György

Mit kell tudni a tojásallergiáról?

A tojás a tej mellett az egyik leggyakoribb allergén kisgyermek és felnőttek körében is. Hogyan kerülhetjük el legbiztonságosabban az allergiás reakciót, hogyan orvosolhatjuk a tüneteket, és melyek a legjobb tojáspótlók? A tojásallergiával kapcsolatos, gyakran feltett kérdésekre keresünk válaszokat.

Egyre gyakoribb a tojásallergia kialakulása, nagyjából az emberek 1%-a allergiás a tyúktojás valamely összetevőjére. A diagnózis legtöbbször gyermekkorban születik meg, hiszen az első tünetek akkor válnak nyilvánvalóvá, mikor a hozzá-táplálás megkezdődik. Nem szabad összetéveszteni az átmeneti intoleranciával, amely nagy mennyiségű tojás fogyasztása következtében létrejövő, múló tünetekkel lép fel, majd megszűnik. Ilyenkor a tojás egyszeri, nagy mennyiségű fogyasztása okozza a tüneteket a szervezet túlzott fehérjeterhelése következtében.

A tojássárgája és fehérje is kiválthat allergiás reakciót. A tojásfehérjében lévő, az emberi szervezet számára idegen fehérjék közül allergénként legjelentősebb az ovalbumin, ovoglobulin, ovovitelin, konalbumin, ovomucin, lizozim. A tojássárgájának fele részét víz teszi ki, másik felét fehérje és zsírnemű anyagok alkotják, amiből a zsírok kétszer akkora mennyiségben vannak jelen, mint a fehérjék. A tojásfehérjének felét ovalbumin teszi ki.

A tojásallergia tünetei

A tojásallergia tünetei megegyeznek az egyéb ételallergiák tüneteivel: bőrvizsgálat, kipirosodás, bőrkiütés, száj körüli zsibbadás, az arc, a torok duzzadása, légzés

nehézsége, hányás, hasmenés, hasi fájdalom. A tojásallergia diagnózisa tapasztalati, vagyis a tojás fogyasztását követő tünetek kialakulásán alapszik. Amennyiben a tünetek összefüggésben állnak a tojást tartalmazó ételek elfogyasztásával: a tojás étrendből való kiiktatása (elimináció) megszünteti a tüneteket, majd az újbóli tojásfogyasztás (provokáció) után a tünetek kiújulnak, a diagnózis felállítható.

A szoptatás időszakában a tojásallergia tüneteként a babánál jelentkezhet bőrallergia, ekcéma és hasi panaszok. A tojást 8 hónapos kor

után vezethetjük be a babák étrendjébe. A kicsinek kezdetben kizárólag friss, jól megfőzött tojássárgáját készítsünk, majd fokozatosan kaphat tojásfehérjét is. Ez allergiára hajlamos gyermeknél legalább 2-4 hónappal későbbre halasztandó.

A tojásra allergiás betegeknél fontos figyelni arra is, hogy ritkán a csirkehús fogyasztása után is allergiás tünetek jelentkezhetnek. A keresztallergia hátterében az anyagok kémiai szerkezetének hasonlósága áll. Olyan kicsi a két anyag közötti különbség, hogy sok szervezet, különösen akkor,

ha már fokozottan érzékeny az egyik anyagra, nem tud különbséget tenni közöttük. Egyes tojásallergiás betegeknél a tyúktoll allergénjének belelegzése is asztmás tünetet, köhögést okozhat.

Egyes védőoltások előállításakor a vírust tojásban szaporítják, ezért az oltóanyagba kis mennyiségű tojásfehérje is bekerülhet. Ez allergiás tüneteket, súlyos esetben vérnyomásesést, fulladást, esetleg halálhoz vezető reakciót válthat ki. Ilyen oltások a sárgaláz elleni oltás és az influenza elleni oltások. Lassan egy évtizede más technológiával készül a 15 hónapos korban kötelező kanyaró-mumpsz-rózsahimlő elleni védőoltás, tehát ezt tojásallergiások is megkaphatják. Mivel a tojásalapú védőoltások nem kötelezőek, ha kimaradnak, akkor sem történik baj.

Tojásmentes diéta

A tojásallergia egyetlen kezelési módja a tojásmentes diéta betartása, mely – különösen gyermekeknél – sokszor nem könnyű feladat. Tojásfehérje számos élelmiszerben található, leginkább a pékáruk, a kenyérfélék, a ragufélék, a tésztafélék, a krémfélék és fagyaltok tartalmazzák. Fontos, hogy bevásárlás során mindig olvassuk el az egyes ételek összetevőit is.

Az alábbiak tojásfehérje jelenlétére utalnak: albumin, tojás (tojássárgája, tojásfehérje, tojáspor, szárított tojás), tojás helyettesítők, tojáslikőr, globulin, lecitin, lizozim, majonéz, ovalbumin, ovovitelin, tojásbab.

Főzés során az ételek sűrítésére tojás helyett használjunk keményítőt vagy burgonyát. Vásárolhatunk tojás-pótló port is. Az ételek lazítására alkalmazható rizs, búzadara, tojásmentes zsemlemorzsa, élesztő, szódabikarbóna. Az interneten számos oldal található, ahol ételallergiás betegek osztják meg a már kipróbált recepteket egymással. Keresgéljünk a tojásmentes finomságok közt és próbáljunk ki új ízeket, ételeket.

A közhiedelemmel ellentétben a tejtermékek fogyasztása nem kontraindikált, azokra keresztreakció nem fordul elő, mivel a tejben lévő fehérjéknek eltérő a szerkezete. Ez nem zárja ki azonban azt az állapotot, amikor egy gyermek a tojás mellett a tejjre is allergiás. Bátran fogyaszthatóak az alábbi ételek: tej és tejtermékek, gabonák, tojásmentes pékáruk, zöldségek, olajos magvak, növényi eredetű olajok, húsok (esetenként a csirkehús kivételével).

Programajánló

Pinokkió Marosvásárhelyen

A Tompa Miklós Társulat *Pinokkió* című mesemusicalje Mikulásor is megtekinthető a Nemzeti Színház színpadán december 5-én, vasárnap délután 17 órától a nagyteremben, amikor is a Mikulás alkalmából a Székely Színház Egyesület meg is ajándékozza a résztvevő gyerekeket.

Előadást Marosvásárhelyen

Verébszárnynon *Hommage à Piaf* címmel játssza újra előadást László Zsuzsa, a Tompa Miklós Társulat művésznője a Jazz&Blues

Zene Sepsiszentgyörgyön

A X. Háromszéki Kamarakórus-fesztivál nyitóhangversenye ma 17 órakor lesz az evangélikus templomban. Részt vesz: a sepsiszentgyörgyi Pro Musica, Vox Humana, Laudate, Snaps Vocal Band, Kriza János, a kézdivásárhelyi Cantus, a baróti Kájoni Consort, a székelyudvarhelyi Musica Sacra, a marosvásárhelyi Nagy István, valamint a kolozsvári Magyar Pedagógusok Kamarakórusa.

Nagyajtai kézművesvásár

Ma a parkban 17 órakor nyílik a kirakóvásár. Szombaton 11 órától hagyományos disznóvágás, 12 órától kézműves-foglalkozások

gyermeknek (sógyurmázás, karácsonyi díszek és képeslapok, adventi koszorú készítése), 13 órától bográcselelek készítése (babgulyás, halászlé, pörkölt), pánkó- (fánk), csöröge- és kürtöskalácsütés, 15 órakor ünnepélyes megnyitó, 15.10 órától a helybeli Gazdag Miklós Polgári Daloskör énekel, 16 órakor a középpajtai fúvósok lépnek fel, 20 órától a brassói Búzavirág Néptáncgyűttes műsora, táncház élő zenekarral. Vasárnap 12 órától kézműves-foglalkozások gyermekeknek, 14 órakor Jón a Mikulás!, utána műsor, fellép: 15 órától a Kriza János Általános Iskola táncsoportja, 15.30 órától a nagyajtai Áfonya Cite-raegyüttes, 16 órától a nagyajtai Magocska furulyacsoport, 17 órától bábjá-

tékok, mesemondás, 18 órától tábortűz, közös dalolás, éneklés.

Rendezvények a Jazzben

A marosvásárhelyi Jazz&Blues Clubban december 5-én, vasárnap 20 órától Speak Floyd-koncert lesz, 20.05-től pedig László Zsuzsa színművésznő Edith Piaf-estjére kerül sor a Piano Szalonban.

Defender-koncert Marosvásárhelyen

Erdély legismertebb rockegyüttese, a Defender fennállásának 14. évét koncerttel ünnepli december 4-én, szombaton 20 órától Marosvásárhelyen, a Maros Művészegyüttes székházában.

Előadás Marosvásárhelyen

Ma este 19 órától a Bocskai Házban Moldován Béla elektromórnök *Univerzumunk értelmezése spirituális megközelítésben* címmel tart előadást.

Kabaré Aradon

December 4-én, szombaton 17 és 19.30 órakor a Jelen Házban lép fel a nagyváradi M. M. Pódiumszínház. *A Nekem mindegy c.* kabarét Meleg Vilmos, Meleg Attila, Szallós Tünde, Nagy Kinga, Korda Árpád, Farakas Beatrix, Szallós Nándor, Erdei Gabriella, Pop Vlad és Pop Renáta adják elő. A jegyek 12, nyugdíjasoknak és diákoknak 10 lejbe kerülnek, a Jelen könyvesboltjában vásárolhatók meg.

Téli divatos hajviselet

Az új szezon új hajviseletet hoz magával. Nézzük, milyen hajformázási praktikákat kell ellesnünk ahhoz, hogy divatos frizurával járhasuk télen is.

A copf, ez az örök klasszikus hajviselet újra megmutatja magát mindannyiunk legnagyobb öröme. Idei formájában az igazán hosszú haj ékének számít, akár jól megkomponált formájában, akár hevenyészett kusza összevisszaságában viseljük.

Elkészítése egyszerű, viselete egyszerű. Az alapváltozat elkészítése nagyjából húsz másodpercet vesz igénybe. Hajunkat két kézzel hátul összefogjuk, majd egy hajdíszrel rögzítjük. A hajdísz lehet bármi: egy nagy francia csat, vagy egy egyszerű hajgumi. Ne gondoljuk, hogy a lófarok unalmas frizura. A '80-as évek aerobic- és diszkó-lázának idején viselt, a fejtetőn összefogott, ritkított frufruval előadott változat az egyetlen, amire az idei szezonban még csak ne is gondoljunk. Ettől eltekintve a lófarok divatos a tarkó fölött, vagy a tarkó magasságában viselve, de ugyanígy divatos, ha kissé féloldalasan hordjuk. Használhatunk egyszerű, a hajszínünkkel színben harmonizáló rugalmas gumit, vagy választhatunk különlegesebb megoldást is. Például a lófarok megkreálása után egy

tincset a töve köré tekerhetünk, majd a lófarok alatt hajtűvel rögzíthetjük. Így olyan hatást érhetünk el, mintha magát a saját hajunkat használtuk volna a frizura kialakítására.

Hordhatunk hozzá frufrut, vagy nélkülözhetjük is azt (magas homlokú lányok inkább vágassanak frufrut). Fésülhetünk választékot, ha akarunk. A választék létrehozásával illetve elhagyásával napról napra változtathatjuk külsőnk, épp úgy, mint a választék helyének változtatásával. Mivel arcunk nem szimmetrikus, a választék áthelyezése nem csak akkor árnyalja kifejezeten megjelenésünket, ha középről oldalra helyezük, de az oldalválasztékok helyének megváltoztatása is új karakter megjelenéséhez vezet. Eztán pedig már csak hab a tortán, hogy a frufruval ugyanígy játszódhatunk. Fésülhetjük előre, homlokba hullóan, vagy fésülhetjük oldalra is, de ha meguntuk, egyszerűen lecsatolhatjuk oldalra vagy a fejtetőre.

Idén akkor leszünk divatosak, ha hajunk csillogóan hullik alá a hátunkra. A lényeg tehát a haj állapotára helyeződik, inkább, mint a frizura díszítésére használt (azaz nem használt) különböző eszközökre. Ne sajnáljuk a hajfényt, és a csillogást fokozó hajápoló szerekkel se spóroljunk.

A másik nagy kedvenc a konty. Ezzel már inkább csínján kell bánni, az alkalmat, amikor viselni szándékozunk, gondosan válogassuk meg. A konty ugyanis a legtöbb esetben idősebbnek mutatja viselőjét, annak valódi koránál.

Hordjunk amulettet!

Apró kis kedves ajándék az amulett, amelyet szeretneinknek ajándékozhatunk például Mikulásra vagy karácsonyra. Lássuk mit is jelent, honnan ered?

Az amulett szót az arab hamalet szóból származtatják, jelentése függő, független. Az amulett különböző jelekkel vagy mondásokkal ellátott kőből, fémből, fából, drágakőből készült kis tárgy, vagy állat kicsinyített mása, de érem, képecske, szentkép, fénykép, irat, medál, nyakék is lehet mindaz, ami viselőjét megóvjaa a bajoktól, betegségek, sebesüléstől, megvédi a boszorkánypraktikáktól, ártó szándékoktól, ráolvasástól, szemmel veréstől. Az amulettekről úgy tartják, hogy akkor lesz természetfölötti hatalmuk, ha kedvező időpontban és meghatározott szertartás során készítik el azokat.

Az amulettek használata igen régóta ismert. Az ősember állati fogakkal, karmokkal, csontdarabokkal, növények magvaiból készült mütyürökkel véde magát a gonosszal szemben. Az ókori Egyiptomban az életet jelképező szkarabeusz nemcsak élők viselték, hanem ráadták a halottakra is, abban a hitben, hogy a túlvilágon újraéleszti a halott szíveket. Az egyiptomi-

akon kívül művészi kivitelű amuletteket készítettek a kaldeusok, zsidók, görögök és a rómaiak is.

Az amulettet az emberek vagy magukon viselik, vagy olyan helyen tartják, ahol az amulett kifejezheti hatását, például lakásban, háztetőn, termőföldön, autóban stb. A magyar néphit szerint a nyakban hordott amulett tompítja a bűn erejét, elűzi a gonoszokat, védelmez a szülés fájdalmaitól, eloltja a tüzet, kimentti a vízbe esetteket, lecsendesíti az égi háborút. Hatásos amulett volt mindig az akasztott ember kötele, az újszülött köldökzsinórja, a lyukas pénz, a kigyó vagy béka csontja, az osztriga, a madártojás és a toll, a bodza- vagy a vadrózsa, a kigyókö vagy mennykő. A nyakban hordott macskafog gonoszűző; a farkasfog pedig eltéríti a katonára lött puskaolyót.

Ma már persze nem kell megdolgoznunk az amulett-készítéssel, ajándékboltokban rengeteg ilyen kedves tárgyat találhatunk. A választásnál csak arra ügyeljünk, hogy a megajándékozottnak legyen köze a kiválasztott tárgyhoz. Előfordulhat, hogy jó választásnál egy-egy szimbólum nagy hatással lesz a megajándékozottra.

						8		
	5		6		9	7		
3	2		5					
	6	1						
2					5		6	3
5	9						4	7
			9					5
					3			
	1	4	8					

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

1	2	9	5	4	6	8	7	3
5	7	3	8	2	9	6	4	1
6	8	4	7	1	3	2	5	9
7	3	8	6	9	5	1	2	4
4	1	6	3	8	2	7	9	5
2	9	5	1	7	4	3	8	6
8	5	7	4	3	1	9	6	2
3	6	2	9	5	8	4	1	7
9	4	1	2	6	7	5	3	8

Miss December Szépségverseny

Műsorok:
A döntőbe jutott 18 lány bemutatkozása
Modern tánc
Csoky (Hip-Hop műsora)
Reni
Bodybuilding bemutató
Divatbemutató
Humor koktél
Koncertek

IDŐPONT: 2010. december 4., 19 óra
HELYSZIN: Csíkszereda, Szakszervezetek Művelődési Háza

WWW.MISSPARTY.RO

JEGYEK ELŐVÉTELBE a csíkszeredai Szakszervezetek Művelődési Házában 10 RON, HELYSZÍNEN 15 RON
Szervezők: Csoky Show, Party Music | Info: 0758 836 955

TÁMOGATÓK:

MÉDIAPARTNEREK:

SEPESSIG Csiki Hírlap

Designed by: InCzÉ Levente | e-mail: in_cze@yahoo.com

30 lány jutott tovább a Miss December elődöntőjére

November 29-én lezárult az internetes jelentkezés a Miss December szépségversenyre, melyre mintegy 80 lány nevezett be Erdély majd minden területéről, sőt még az anyaországból is több lány jelentkezett. Az internetes zsűri döntése alapján 30 lány jutott tovább a december 3-i elődöntőre, melyre Gyimesközéplekton kerül sor. Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Székelyudvarhely, Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy és Kézdivásárhely legszebb lányai közül 18 jut be a Miss December döntőjébe. A megmérettetés szombat este 19 órakor kezdődik a csíkszeredai Szakszervezetek Művelődési Házában. A műsort divatbemutató, humorkoktél, könnyűzenei fellépés, valamint bodybuilding-bemutató színesíti. A zsűri tagjai: Simona Andreea Ungureanu, többszörös szépségkirálynő, Péter Klára, a Cleopatra fodrászat tulajdonosa, Kész Csaba-Levente a Heti Hirdető főszerkesztője, Salamon Márton László, az Új Magyar Szó főszerkesztője, Ştirbu Flaviu, a Digra.ro tulajdonosa, Sükösd Ede, az Ilu üzletlánc tulajdonosa, Rus Sándor cégvezető (Szentegyháza volt polgármestere) és Dénes Gábor, a Speedmaster Nyomda tulajdonosa.

Jegyek elővételben megvásárolhatók a csíkszeredai Szakszervezetek Művelődési Házának jegypénztárában 10 lejért, a verseny előtt a helyszínen 15 lejért.

Lázár Ervin

A másik Télapó

– Apu, te most ide ülsz a ládára!
– Dehogyan ülök! Esem ágában sincs!
– De amikor játszunk!
– Játszunk? Ezt eddig nem tudtam. És miért kellene nekem a ládára ülnöm?
– Mert te leszel a szegényember.

Na persze – gondolom –, mi sem jellemzőbb a szegényemberekre, mint hogy ládán ülnek.

– És te mi leszel?
– Én a Télapó.

Ez nagyszerű! Igazán rám férne már egy kis ajándék. Leülök a ládára. Szegényember vagyok.

Télapó előrenyújtja a kezét, és vészjóslóan bűg. Úgy látszik, ez egy bűgöcsigával ötvözött Télapó.

– Remélem, Télapó, jó nehéz a puttonyod – mondom bizakodva.

Abbahagyja a bűgást, a kezét leereszti.

– Milyen puttonyom?

– Amiben az ajándékokat hozod.

– Ááá – nevet a tudatlan szegényembereknek kijáró fölénnyel –, én nem az a Télapó vagyok. A másik!

– A másik? Melyik?

Újra bűgni kezd, a keze fönn. Bűgás közben mondja... mit mondja?!... sziszegi:

– Ebben a zsebemben – a jobb zsebére üt – van a jég meg hó – a bal zsebére üt –, ebben a hideg, téli szelek – egyik mellényzseb –, ebben

van a dér – másik mellényzseb –, ebben meg a zúzmaranéni.

Én oktondi! Még hogy bűgöcsiga?! Nyilván a hideg téli szelek bűgnak a zsebében. Vagy a zúzmaranéni. Egy zúzmaranéni minden kitélik.

A konyhában érezhetően csökken a hőmérséklet, a fődőtartón egy piros fődő fázósan megrezzen. Összebb húzom magamon az ingem.

– Még szerencse, hogy nincs több zsebed – mondom, és vacogok egy kicsit.

– Ne beszélj annyit, szegényember – süviti Télapó –, mert kieresztem a jeget és a hót.

Nem is tétovázik: kiereszti. Szép nagy pelyhekben hullani kezd a hó, a mosogatón és a gázcsöveken hegyes jégcsapok híznak. Didergek.

– Ha ezt előre mondom, melegebben felöltözöm.

Télapó kutyába se vesz, a másik zsebéből előzúgnak a hideg téli szelek, füttyögnek a konyha egyik sarkából a másikba, cibálják szegény pletyka gyerektenyérnyi, cirmoszöld leveleit, behuhognak a konyhaszekrénybe, megzörrentik az evőeszközöket, és hordják, hordják a havat. Ülök térdig hófúvásban, az ingem alá – megannyi tűszúrás – hópihéék száguldanak. És mindez nem elég, kiszabadul a dér is, fehérlik a hajam, a bajszom, és ajjaj, jön már zúzmaranéni is, rám

telepszik, olyan a testem, mintha ezüsttel volna bevonva – már amennyi kilátszik belőle a hóból.

– Látom, szegényember, súlyosan fázol – mondja elégedetten Télapó.

– De még milyen súlyosan – motyogom elkékült szájjal, lassan a szívemen is jégcsapok lógnak.

Télapó ezen elgondolkodik, mereven néz, talán a jégcsapos szívemet próbálja elképzelni. Na itt az alkalom – gondolom –, és nemhiába vagyok szegényember, már mondom is, mint Tiborc:

– Akármennyire is a másik Télapó vagy, mégsem szép tőled, hogy csak havazod, je-

gezed, szelezed, derezed és zúzmaranénized a szegényembert. Valami jó, valami szegényembernek-való azért akadhatott volna egyik fránya zsebemben. Jaj, megfagyok!

Tényleg, kezem-lábam egy-egy érzéketlen kódarab, a fülem egyetlen szúró fájdalom. Egy jegesmedve sem bírná ezt a rémületes telet.

– Na várj – mondja Télapó –, ebben a zsebemben is hoztam valamit. Szegényembernek valót. – Az inge zsebébe nyúl.

– Mi az?

– Téli csillagok.

Felszikráznak fölöttünk a téli csillagok, csupa sziporka,

csupa ragyogás a konyha mennyezetén. A hideg most is csontig ható, szegényember szívéről nagy koppanással mégis lehullik egy jégcsap. Hát emlékszik rá! Tavaly télen nézte Télapó és szegényember együtt a téli csillagokat. Mert télen a legcsodálatosabb a tiszta, csillagos ég. Csak kevesen tudják, mert ki nek van érkezése nagy hidegben csillagos eget bámulni? Télapó meg a szegényember tudja. Igen ám, de akkor füles sapkában voltunk, bundás csizmában és télikabátban. Úgy könnyű!

– Ez nagyon szép tőled, Télapó – vacogom maradék erőmmel –, de csak annyit ér-

tél el veled, hogy díszkivilágítás mellett fagyok meg.

Lép felém egyet.

– Mit is mondtál, miből raktatok nagy tüzet hideg teleken, amikor gyerek voltál Rácpácegresen?

– Rőzséből – nyögöm, és a dobhártyámon már dörömbölnék a fagyhalál bimbamjai.

– Azt is hoztam! – kiált Télapó.

– Mit?

– Rőzsetüzet.

– Már hogy hoztál volna, kedves Télapó, amikor nincs is több zsebed?

– De-de! – mondja büszkén, és megfordul.

Tényleg! A farzseb! Kedves szülő, csak farzsebes nadrágot vegyetek a gyerekeiteknek!

Előveszi a farzsebéből a rőzsetüzet, elém rakja.

Eszi a láng a vékony ágakat, a ropogás boldog szimfónia, a téli csillagokig csap fel a rőzsetűz. A szegényember mohón előrenyújtja elgémberedett kezét, elpárállanak róla a havak, jeges, derek és zúzmaranéni, az északi-sarki konyha vöröslő fényben dereng.

– Te nem fázol, Télapó?

– De, egy kicsit én is.

– Akkor gyere közelebb.

Közelebb jön, leguggol a tűz mellé, ő is a láng felé tartja a kezét.

– Jó meleg – mondja.

– Ühüm – bólint a szegényember.

Melegszenek.

Tizenkét hónap a természetben

Az éjszakai fagy jégréteget húzott az útszéli tócsákra, szállingózni kezdett a hó, a házak kéményeiből vastagon tör magasba a füst, hajnalra puha hórétég takarta a tájat, beköszöntött a tél. Nem mindig érkezik meg a hó decemberre, ami nélkül szegényebbek lennének a téli ünnepek, legalábbis ami a hangulatot illeti.

Volt, amikor Mikuláskor recsegett a bakancs a fagyos havon, az árusok teljesen át-

fagyva, meggörnyedve kinnálta a virgácsot, máskor ragyogó napsütéssel léptünk be az év utolsó hónapjába. Szeretem a telet, várom a havazást, szebb sétákat nem is tudok elképzelni, mint amikor sűrű nagy pelyhekbe hull a hó, nem is hagynám ki ilyenkor az esti sétákat. Emlékszem, gyermekkoromban heteken át minden reggel abban a reményben ébredtem, hogy havazott. Amikor kiugrottam az ágy-

ból, és nyomban az ablakhoz szaladtam, még nem virradt, de lehetett látni, hogy havazott-e az éjszaka vagy nem. Ha nem volt hó-takaró, elment a kedvem. Érdekes, emlékezetemben úgy őrzőm, hogy akkoriban az első hó mindig éjszaka jött el. Gyerekekül nem fázunk, egész napokat töltötünk a szabadban, főként a téli vakációkban. Sokszor a nadrágunk térdig volt fel-fagyva a kesztyűnk pedig

annyira havas, vizes volt, hogy ráfagyott a kezünkre, de még akkor is kint akartunk maradni. Nem felejttem el, mikor átfagyottan hazatérve gyorsan a forró víz alá dugtam a kezemet, hogy mekkora fájdalommal járt a művelet. Bár ha irtóztam a megfagyott kezeimet hideg víz alá dugni, megtettem, mert hamarabb felengedett. Falun olyan is megtörtént, hogy szánkózás után a barátokkal hazatérve lábainkat a tűzhely sütőjébe dugtuk fájdalomunkban, de ilyen és hasonló kellemetlenségek soha nem szegték kedvünket a téltől.

Hóember, hóvárak építése, szánkózás, korcsolyázás, erdőre járás – mind, mind felejthetetlen gyermekkori élmény marad. Ekkor történt, hogy egy hideg téli napon átfagyott gerlét találtam. Alig élt, egyáltalán nem mozgott. Hazavittem, törülközőbe csavartam, felmelegítettem, és néhány nap múlva már önállóan táplálkozott. Nagyon megszerettem, nem is akartam szabadon engedni, de egy nap mégis megszökött.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Balkáni gerle

Könyvborító

Ha könyvet ajándékozol Mikulásra, csomagolás helyett ezt a vidám könyvborítót elkészítheted kedves barátoknak vagy a testvéreknél. A könyveket, hogy szépek maradjanak, érdemes beborítani. Miért elégednétek meg az egyszerű fehér borítóval, amikor izgalmas, színes könyvborítót is készíthettek?

Szükséges eszközök: 3D-s zselés filctoll, fehér csomagolópapír, valamilyen színes magazin, papírragasztó, ceruza, olló.

Elkészítés: Vonjátok be a könyvet fehér csomagolópa-

pírba, és ragasszatok be a széléit. A színes magazinból vágjatok ki képeket, szavakat és betűket. Ha elég betűt gyűjtöttetek, a könyvborító egyik oldalára felragaszthatjátok a könyv címét is. A maradék szavakból és képekből készíthettek kollázst, úgy, hogy a képeknek és a szavaknak közük legyen a könyv tartalmához. Vagy betűkből kirakhatjátok a neveteket is. A végén pedig a 3D-s zselés filctollal egy-egy képet kereteztetek be, vagy akár ezzel is felírhatjátok a neveteket. Kellemes olvasást!

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette